Pocăința

Cel care cere iertare pentru greșeala sa este ca și nevinovat. *(arab)*

Există o sancțiune pentru bine și pentru rău, dacă întârzie să apară, înseamnă că nu a sosit încă ora. *(armean)*

Se iartă totul celui care nu-și iartă nimic. *(chinez)*

Cine a săvârşit numai bine în cursul vieţii cugetă la moarte fără nici o teamă. *(egiptean)*

O conştiinţă încărcată este un duşman permanent. *(indian)*

Niciodată nu mai poţi aduna orezul împrăştiat, până la ultimul bob. *(indochina)*

Poţi să-ţi speli haina dar nu și conștiința. *(persan)*

Căința este primăvara virtuților.

Remuşcare lăsată de faptele de ruşine este mântuirea vieţii. – *remuşcarea poate constitui în anumite momente o forţă de orientare a vieţii morale. (Democrit)*

O conştiinţă împăcată nu ţine seama de minciunile zvonului. *(Ovidius)*

Conştiinţa valorează cât o mie de martori. *(Quintilianus)*

Uitarea nu te scapă de păcate. *(Seyfoddin Mohammad Ferghani)*

Caracteristica vinovaţilor este neliniştea. *(Seneca)*

Nu este nici lipsit de înţelepciune, nici mărginit, acela care se ridică după ce a căzut în greşeală, în loc să stăruie în ea. *(Sofocle)*

Să-ţi pese mai mult de conştiinţa (ta) decât de părerea (altora). *(Syrus)*

O conştiinţă rea este adesea în siguranţă, dar niciodată liniştită. *(Syrus)*

Cine a săvârşit o faptă rea şi se căieşte, este iertat de acel păcat; căci el este purificat prin faptul că încetează, zicându-şi: “Nu voi mai face aşa…” *(Manu)*

Cunoaşterea greşelilor e începutul salvării. *(Epicur)*

E nebunie a te-ndărătnici-n greşeli. *(Eschil)*

Oamenii de seamă sunt totdeauna proprii lor critici. *(Balzac)*

Prin recunoaşterea greşelii, spiritele bărbăteşti se înalţă şi se întăresc. *(Goethe)*

Este una din tristeţile umane cele mai adânci să avem în trecutul nostru nedreptăţi ale căror drumuri sunt, pen-

tru a spune adevărul, toate barate în urma noastră, pe ale căror victime nu mai este cu putinţă să le regăsim, să le ajutăm, să le ridicăm sau să le consolăm. *(Maeterlinck)*

Mulţi oameni cred că mărturisirea defectelor lor îi scuteşte de obligaţia de a le îndrepta. *(Marie von Ebner-Eschenbach)*

O adevărată căinţă este cea mai bună doctorie contra bolilor sufletului. *(Miguel de Cervantes)*

Timpul

Viaţa întreagă pare prea scurtă celor ce fac binele, dar pentru cei ce fac rău o singură noapte înseamnă un timp nesfârşit. *(Lucian)*

Piatra de încercare a caracterului omenesc este timpul. *(Menander)*

Dacă timpul pentru alţii înseamnă bani, pentru noi are un preţ incalculabil. *(Goce Delcev)*

Ce a trecut a dispărut; ceea ce speri este absent; doar prezentul este al tău. *(arab)*

S-ar putea ca ziua de mâine să fie a altuia. *(arab)*

Nu timpul ţi se potriveşte ţie, ci tu potriveşte-te timpului. *(armean)*

Înainte ca omul să-şi dea seama, iată-l cu părul alb. *(armean)*

Este un timp pentru a merge la pescuit şi un timp pentru a usca năvodul. *(chinez)*

Mănâncă fructele când ţi se oferă, fiindcă mai târziu nu vei mai găsi nici o coajă. *(indian)*

Dacă mlădiţa de bambus n-a fost folosită când era tânără, la ce mai poate servi acum când a îmbătrânit? *(malaez)*

În amânare se află primejdia. *(persan)*

Strădania tinereţii este odihna bătrâneţii. *(persan)*

Măgarul când îmbătrâneşte nu ajunge neapărat mai marele grajdului. *(turc)*

Preţul tinereţii la bătrâneţe se apreciază. *(turc)*

Cine l-a văzut pe "mâine"?

Ce osteneală este aceea de a săpa o fântână când arde casa? *(Bhartrhari)*

Timpul consumă rodul oricărei acţiuni care nu-i îndeplinită îndată. *(Pancatantra)*

De cele mai multe ori remediul unui lucru neplăcut este amânarea. *(Somadeva)*

Bătrânului nu-i şade bine nici soldat, nici amorezat. Acestea sunt atributele tinereţii. *(Ovidus)*

Felul cum întrebuinţăm timpul liber ne trădează caracterul. *(Plinius)*

Pentru sufletul care doreşte (cu nerăbdare), nimic nu se face destul de repede. *(Sallustius)*

Socoteşte fiecare zi o viaţă. *(Seneca)*

Oricare ar fi durata timpului, ştiinţa întrebuinţării lui îl va face lung. *(Seneca)*

Îţi petreci cea mai mare parte a vieţii făcând ce nu trebuie, iar o bună parte a ei, nefăcând nimic, toată viaţa te-ai preocupat de cu totul altceva decât ceea ce ar fi trebuit. *(Seneca)*

Adesea din cauza deliberării dispare prilejul. *(Syrus)*

Un minut de îndoială face cât o veşnicie de suferinţă. *(Balzac)*

Pierderea vremii bune este maica şi sămânţa vremii rele. *(Cantemir)*

Zăbava aduce pierdere, amânarea, pericol. *(Erasmus)*

A alege momentul înseamnă a câştiga timp. *(Francis Bacon)*

Cei care îşi întrebuinţează rău timpul sunt cei dintâi care se plâng de scurtimea lui. *(La Bruyere)*

Care ţi-e datoria? Cerinţa zilei. *Pentru a atinge ţintele cele mai înalte şi cele mai grele ale vieţii, trebuie să te apropii de ele prin împlinirea scrupuloasă a sarcinii tale cotidiene. (Goethe)*

Nimic nu este mai de preţuit decât valoarea zilei. *(Goethe)*

Puţini oameni ştiu să fie bătrâni. *(La Rochefoucauld)*

Oamenii care nu au niciodată timp lucrează cel mai puţin. – *împrăştierea este duşmana acţiunii. (Lichtenberg)*

Nu este lucru înţelept să spui: “voi trăi”; viaţa de mâine este prea târzie – trăieşte azi. *(Martialis)*

Pierderea de timp este cea mai ireparabilă şi tocmai ea este aceea care pricinuieşte cea mai puţină nelinişte. *(Oxenstierna)*

Împrejurarea este foarte importantă în acţiunile omeneşti, astfel încât ceea ce ar fi cel mai bine de făcut acum, mâine (din cauza schimbării timpului) ar fi poate zadarnic şi rău. *(Oxenstierna)*

Ceea ce n-a avut loc niciodată, poate avea loc mâine. *(Maeterlinck)*

Mereu ne gândim cum vom trăi şi niciodată nu trăim în prezent. *(Manilius)*

Când îţi propui un scop, timpul, în loc să crească, scade. *(Rivarol)*

Pentru mulţi, viitorul visat nu este adesea, decât reîntoarcerea la un trecut idealizat. *(Robertson Davies)*

Ceea ce vrem să facem, s-o facem atunci când vrem; pentru că acest “vrem” se schimbă şi are scăderi şi amânări. *(Shakespeare)*

O singură clipă poate schimba totul. *(Wieland)*

Moartea, impermanenţa.

A fost semănat cuvântul “Mâine” şi nu a mai răsărit. *(arab)*

Foarte des se încarcă pe spinarea unei cămile bătrâne pielea uneia tinere. *(arab)*

Moartea este mai aproape de noi ca pleoapa de ochi. *(arab)*

Pregăteşte-te de moarte înainte de moarte. *(arab)*

Viaţa celui care se teme de moarte este tot un fel de moarte. *(armean)*

Mormântul este disponibil oricând şi se închide pentru totdeauna. *(armean)*

Înainte de venirea noastră nimic nu-i lipsea lumii; după plecarea noastră nimic nu-i va lipsi. *(indian)*

Moartea nu are gură să anunţe când vine. *(japonez)*

Moartea este oaspetele fiecăruia. *(persan)*

Moartea este o cămilă care se culcă pe pragul fiecărei case. *(persan)*

“Noaptea va trece, se vor ivi zorile frumoase, va răsări soarele şi vor râde lotuşii”. Pe când se gândea astfel o

albină într-o floare de lotus, o, ce nenorocire! un elefant călcă pe ea. *(Appaya Dikşita)*

Bătrâneţea stă ameninţătoare ca o tigroaică, bolile se năpustesc asupra corpului ca nişte duşmani, viaţa se scurge ca apa dintr-un ulcior spart; şi totuşi lumea să-vârşeşte fapte rele; iată ceva ciudat! *(Bhartrhari)*

Corpul îi este gârbovit, mersul şovăielnic, dinţii au căzut vederea se stinge, surzenia creşte…, ai săi nu (mai) dau atenţie vorbelor sale, soţia nu-l (mai) ascultă: Vai de omul care îmbătrâneşte! Chiar şi fiul său se poartă duşmănos cu el! *(Bhartrhari)*

Când cineva aude că s-a furat un lucru neînsemnat din casa vecinului, el pune o pază în locuinţa sa proprie; aşa se obişnuieşte. Dar de ce nu se teme lumea de zeul morţii, care zilnic răpeşte oameni când dintr-o casă când din alta? *(Cilhana)*

Nimeni nu ştie ce i se va întâmpla mâine cutăruia sau cutăruia; de aceea cel cu minte să-şi facă treburile încă azi. *(Carngadharapaddati)*

Încă înainte ca (omul) să-şi fi luat plata pentru cele înfăptuite, în timp ce mai este ocupat cu ceea ce încă nu este făcut şi în timp ce-şi caută de treburi pe câmp, în piaţă sau acasă, vine moartea şi-l ia. *(Mahabharata)*

Asta s-a făcut, asta rămâne de făcut, asta iarăşi s-a făcut pe jumătate: în timp ce omul este preocupat astfel, vine moartea şi îl ia. *(Mahabharata)*

Înainte de a ne fi pus la cale treburile, ne răpeşte moartea. *(Mahabharata)*

Ce trebuie făcut mâine, fă azi; şi ceea ce trebuie făcut după-amiază fă-o dimineaţa; căci moartea nu se uită dacă ai terminat treaba sau nu. *(Mahabharata)*

Ca şi cum cineva ar sta în drum şi ar grăi către o caravană în trecere: "Şi eu am să vă ajung din urmă"; tot astfel este sigur (pentru noi) drumul pe care au mers înaintea noastră părinţii şi strămoşii noştri. Cum ar putea să jelească cineva că-l urmează, de vreme ce nu poate evitat? *(Ramayana)*

Ei, Bătrâneţe, chiar dacă nu ai aduce nici un neajuns, venirea ta tot reprezintă un necaz destul de mare! *(Cecilius)*

Urmărindu-ne în fugă, nu demult copii, nu demult tineri, pe negândite ne-a ajuns din urmă (bătrâneţea). *(Cicero)*

Bătrâneţea este o mutilare a corpului, care rămâne întreg: toate le are şi la toate lipseşte ceva. *(Democritus)*

Nimeni să nu judece pe cineva că-i fericit, înainte de a-l vedea sfârşind bine; căci numai pe cel mort îl poţi lăuda fără a greşi. *(Dionysius)*

Moartea, exilul şi tot ce pare înfricoşător să-ţi fie în fiecare zi înaintea ochilor; dar mai ales moartea; şi atunci nu vei (mai) avea niciodată gânduri neînsemnate, nici nu vei dori prea tare ceva. *(Epictetus)*

Nu există muritor care să fie sigur că va mai trăi a doua zi. *(Euripides)*

Să-ţi închipui că fiecare zi ce-ţi răsare este ultima. *(Horatius)*

Cine ştie dacă zeii de sus vor adăuga la totalul de azi, ziua de mâine! *(Horatius)*

Nu te purta ca şi cum ai avea de trăit zece mii de ani. Moartea plutește deasupra capului tău. Aşadar, cât mai trăieşti şi până poţi, fii om de bine. – *sarcinile vieţii morale sunt atât de mari şi viaţa atât de scurtă, încât nu trebuie risipit timpul pe care-l avem la dispoziţie. (Marcus – Aurelius)*

Omule, ai fost cetăţean în această cetate mare; ce-ţi pasă dacă cinci ani sau trei? căci, după lege fiecare are o parte egală. Şi atunci ce-i de mirare(că te concediază din cetate nu vreun tiran sau vreun judecător nedrept, ci natura care te-a introdus? La fel ca şi cum l-ar concedia de pe scenă pe un actor cârmuitorul care l-a adus. – "Dar n-am jucat toate cele cinci acte, ci numai trei". – Aşa-i; însă în viaţă cele trei acte sunt întreaga piesă. Căci sfârşitul îl hotărăşte acela care a fost cauza alcătuirii tale, iar acum este cauza desfacerii, tu însă nu eşti

cauza nici uneia din ele. Pleacă, deci binevoitor; căci şi cel care te concediază este binevoitor. *(Marcus Aurelius)*

Trebuie să ne grăbim nu numai fiindcă ne apropiem tot mai mult de moarte, ci şi din pricină că putinţa de a înţelege şi de a urmări lucrurile încetează devreme. *(Marcus Aurelius)*

Toate sunt efemere, moarte demult. Unii mai sunt pomeniţi câtva timp, alţii au devenit legendari, alţii iarăşi au încetat de a mai exista şi-n legende. *(Marcus Aurelius)*

Cu ce să comparăm/ A noastră viaţă-n lume?/ Cu barca ce plecat-a/ În zori şi-n urmă/ Nu lasă nici o dâră. *(Manzei)*

Căzut-am pe gânduri în atelierul unui olar. – Îl vedeam apăsând pe pedală. Şi pregătind cu mişcări iuţi pentru toarta şi gâtul unui vas: picioare de cerşetori, cranii de – împăraţi. *(Omar Khayyam)*

Adu-ţi aminte că eşti muritor. *(Phocylides)*

Cei care sunt într-adevăr filozofi, se deprind cu gândul morţii, şi aceasta îi înspăimântă mai puţin decât pe ceilalţi oameni. *(Plato)*

Ca o piesă de teatru, aşa este viaţa: nu interesează cât de mult a ţinut, ci cât de frumos s-a desfăşurat. *(Seneca)*

Nimic nu-ţi va ajuta atât de mult să fii moderat în toate lucrurile ca frecventa meditaţie asupra scurtimii vieţii şi asupra nesiguranţei acesteia; în tot ce faci, gândeşte-te la moarte. *(Seneca)*

Oare nu vei avea grijă mai degrabă să arăţi tuturor că se caută lucruri de prisos cu mare pierdere de timp şi că mulţi şi-au petrecut viaţa adunând mijloace de trai ?...căci ei nu trăiesc, ci numai au de gând să trăiască. Pe toate le amână. *(Seneca)*

Noi nu voim să trăim, nici să murim: ne stăpâneşte dezgustul de viaţă şi frica de moarte. *(Seneca)*

O parte din timp ne este răpită, alta ne este sustrasă, alta se scurge. Dar cea mai urâtă pierdere este aceea datorită neglijenţei. Şi dacă vei voi să bagi de seamă vei vedea că cea mai mare parte a vieţii noastre o pierdem făcând ce nu trebuie, o mare parte nefăcând nimic, întreaga viaţă, făcând altceva. *(Seneca)*

Nu este sigur în ce loc te aşteaptă moartea: de aceea aşteapt-o tu pe ea în orice loc. *(Seneca)*

Greşeşti, dacă crezi că numai pe mare limita dintre moarte şi viaţă este foarte redusă: în orice loc intervalul este deopotrivă de îngust. (Este adevărat că) moartea nu se arată pretutindeni atât de aproape: (dar) ea este pretutindeni (tot) atât de aproape. *(Seneca)*

Noi murim în fiecare zi, căci în fiecare zi (ni) se ia o parte a vieţii; chiar când creştem, viaţa descreşte. *(Seneca)*

Om fiind, să nu spui niciodată ce va fi mâine; iar când vezi pe cineva că-i fericit, să nu determini cât timp va fi aşa. Căci zborul unei muşte nu este atât de iute ca schimbarea în contrar. *(Simonides)*

Fiecare clipă a vieţii este un pas către moarte. *(Corneille)*

Cel care aşteaptă moartea moare de două ori. *(Bulwer Lytton)*

Cei care sunt înmormântaţi aici grăiesc astfel către tineri și bătrâni: “Ce sunteţi voi acum, asta am fost noi; ce suntem noi acum, asta veţi fi voi”. *(Freidank)*

Saloanele mint, mormintele sunt sincere. Dar vai! morţii, aceşti reci povestitori ai istoriei, vorbesc în zadar mulţimii furioase care nu înţelege decât limbajul patimii dezlănţuite. *(Heinrich Heine)*

Moartea are gustul de ţărână iar spaima, gustul de venin. *(José Gorostiza)*

Un lucru îl putem vedea clar şi plastic numai dacă are umbre şi penumbre: moartea este umbra care dă plasticitate vieţii. *(Lucian Blaga)*

Ce orizonturi se deschid în faţa celui care, în sfârşit, s-a hotărât, în mod serios, să moară! *(Milán Fűrst)*

Cel care i-ar învăţa pe oameni să moară, i-ar învăţa să trăiască. *(Montaigne)*

Tragedia vârstei nu e de a fi bătrân, ci de a rămâne tânăr. *(Oscar Wilde)*

Iute se apropie moartea de om; lui nu-i este dat nici un răgaz; ea îl doboară în mijlocul carierei, îl smulge în plină viaţă. Pregătit sau nu să meargă, el trebuie să stea înaintea Judecătorului său! *(Schiller)*

Pasul dintre timp şi veşnicie este scurt, dar teribil. *(Scott)*

Împresurat de-activităţi/ Ce nu pot aştepta/ uitasem că ar trebui/ Să mai şi mor. *(Tadeusz Rózewicz)*

Credința

A fi puțin credincios înseamnă a nu fi deloc. *(chinez)*

Allah găsește o ramură joasă pentru pasărea care nu poate zbura. *(turc)*

Chiar și găina când bea apă se uită în sus. *(turc)*

Tocmai când un șarpe pierduse orice speranță, istovit de foame și înghemuit într-un coș, un șoarece, făcând o gaură în timpul nopții, căzu singur în gura aceluia. Sătul cu carnea lui, șarpele ieși îndată pe această cale. Fiți liniștiți! Destinul este cauza prosperității și a declinului oamenilor. *(Bhartrhari)*

La început a existat ființa, unică, fără (vreo) a doua entitate; unii spun că la început ar fi existat neființa, unică, fără (vreo) a doua (entitate), și că din această neființă s-ar fi născut ființa. Dar cum ar fi posibil așa ceva? Cum s-ar putea naște ființa din neființă. Ființa (este aceea care) a existat la început, unică și fără (vreo) a doua entitate. *(Chandogya – Upanișad)*

În tulburarea ei hulubița grăiește către iubitul ei: "Soțul meu, s-a sfârșit cu noi. Jos stă un vânător cu arc și săgeată ascuțită în mână; în jurul nostru dă târcoale un șoim". Așa și era. Dar un șarpe mușcă pe vânător și acesta nimeri cu săgeata șoimul. Amândoi porniră iute

spre lăcaşul lui Yama. Ciudat este mersul destinului! *(Cukla Bhudeva)*

(El este) înţelept, atotcuprinzător, Cel ce există prin sine Însuşi. *(Ica-Upanişad)*

El este mare, divin, cu neputinţă de închipuit, mai subtil decât ceea ce-i subtil; El se află infinit de departe şi aici aproape (în corp); El sălăşluieşte; pentru cei care îl contemplă aici, în cavitatea inimii. *(Mundaka-Upaişad)*

Cel care cunoaşte pe Brahma suprem… trece dincolo de întristare şi păcat şi liberat de legăturile inimii devine nemuritor. *(Mundaka-Upanişad)*

Şi fără pază stă cel păzit de soartă; şi cel bine păzit piere, dacă-l loveşte soarta; trăieşte şi cel nenorocit şi părăsit într-o pădure; şi piere în casă chiar cel bine ferit. *(Pancatantra)*

După cum aurul cel galben se cunoaşte în foc, tot aşa credinţa trebuie văzută în vremuri grele. *(Ovidius)*

Că există zei deducem, între altele, şi din faptul că în toţi este o părere înnăscută privitoare la zei; şi nu se află vreun neam atât de în afara legilor şi a civilizaţiei, care să nu creadă în zei. *(Seneca)*

Cine zice îndoială zice neputinţă. *(Balzac)*

Sunt lucruri în care trebuie să crezi pentru a le putea vedea. *(Cervantes)*

Minunea este copilul cel mai drag al credinţei. *(Goethe)*

Gânditorii materialişti au atribuit mecanismului orb evoluţiei mai multe miracole, coincidenţe improbabile şi minuni, decât i-au atribuit vreodată lui Dumnezeu toţi teologii din lume. *(Isaac Bashevis Singe)*

Credinţele şi hotărârile se macină dacă le cântăreşti mult. *(L. Rebreanu)*

Închide-ţi o plantă la întuneric şi veţi vedea ce monstru diform se va produce din pricina setei sale de lumină. Oare viaţa omenească nu produce şi ea astfel de monstruozităţi în tendinţa sa spre lumină?… *(Lucian Blaga)*

O minune: puterea atât de fragedă a mugurului proaspăt învinge şi sparge scoarţa cea mai tare şi mai dură a unui arbore. *(Lucian Blaga)*

Crezul zilelor noastre nu mai începe cu conştientul „cred”, nici cu scepticul „nu cred”, ci cu tragicul „vreau să cred”. *(Lucian Blaga)*

Privesc cum o plantă se întinde din întunericul unei pivniţe spre lumină. Fiecare fibră i se îndoaie spre razele de soare. Nu poate trăi fără de lumină, şi totuşi planta nu simte şi nici nu vede lumina. Oare, sufletul nostru nu creşte şi nu se-ntinde şi el spre-o lumină pe care n-o simţim şi n-o vedem?… *(Lucian Blaga)*

Iisus: fariseii l-au răstignit numai o dată; creştinii de nenumărate ori. *(Lucian Blaga)*

Pentru cei mai mulţi oameni, „misteriosul” devine „natural”, nu fiindcă parvin să-l înţeleagă, ci fiindcă se obişnuiesc cu el. *(Lucian Blaga)*

A avea încredere este o dovadă de curaj, a fi credincios este un semn al forţei. *(Marie von Ebner-Eschenbach)*

Idealul este în sine o realitate în devenire. *(N. Titulescu)*

Curajul – frica

Marii căpitani se formează în lupta cu marea agitată.

Spaima la nenorocire aduce altă nenorocire. *(arab)*

Nehotărâtul a primit şi o sută de lovituri de bici şi o sută de lovituri de baston. *(arab)*

Dacă este să vină primejdia, vine şi stând în casă. *(armean)*

Cine se teme de urs nu se duce în pădure după lemne. *(armean)*

Cine se teme de lup nu poate să ţină oi. *(armean)*

Cine nu se teme de nimic este surprins de primejdie. *(chinez)*

Cine este adevăratul erou? Cel care are mult curaj faţă de sine însuşi. *(chinez)*

De ce să te arunci în apă înainte ca barca să se fi răsturnat? *(chinez)*

Fă-ţi datoria şi nu te teme de nici o răzbunare. *(egiptean)*

Şi pisica ajunge tigroaică dacă trăieşte în pădure. *(indian)*

Pisica fierarului nu se teme de zgomot. *(indian)*

Întreaga apă a mării nu-i ajunge decât la genunchi celui care nu se teme de moarte. *(indian)*

Marea este ca un bazin de înot pentru cel care nu se teme de înec. *(indian)*

Nu curajul singur, ci curajul însoţit de prudenţă duce la victorie. *(indian)*

Arborele desfrunzit este iubitul uraganelor. *(indian)*

Când mergi, mergi; când stai, stai dar niciodată nu ezita! *(japonez-bushido)*

Un şobolan încolţit îndrăzneşte să muşte pisica. *(japonez)*

Un singur fricos dăunează unei armate întregi. *(turc)*

Omul curajos nu-şi scurtează viaţa înfruntând pericolele. Fricosul nu şi-o păstrează chiar dacă-i precaut. *(Abu al-'Ala' Al-Ma' Arri)*

Nu vă ataşaţi decât de oamenii vrednici de stimă; evitaţi mai presus de orice compania celor laşi; nimeni nu îi respectă, nici măcar cunoscuţii lor. *(Alceu)*

Îndrăzneala este începutul acţiunii. *(Democrit)*

Bărbăţia micşorează loviturile sorţii. *(Democrit)*

Nenorocirea osteneşte; vânturile nu suflă mereu cu aceiaşi turbare; norocul fericiţilor are un sfârşit. Totul tre-

ce, totul se schimbă; omul cu sufletul întreg se încrede până la urmă în speranţă. Deznădejdea este laşitate. *(Euripides)*

Trebuie să îndrăznesc, fie că izbutesc fie că nu. *(Euripides)*

Pentru mine, adevăratul curaj este prudenţa. *(Euripide)*

Omul cu adevărat superior este omul prudent atunci când chibzuieşte, pentru că analizează toate riscurile posibile, dar care este cutezător când trebuie să acţioneze. *(Herodot)*

Sufletul mi-i curajos, căci am îndurat multe suferinţe pe valuri şi-n război. După ele poate să vină şi asta. *(Homerus)*

Nu uita să-ţi păstrezi sângele rece în nenorocire. *(Horaţiu)*

Şi zeul ajută o îndrăzneală justificată. *(Menander)*

Mâhnirea ştie să născocească împotriva ei însăşi rele de două ori mai mari decât realitatea. *(Philemon)*

După cum copiii se sperie de orice în întunericul orb, tot aşa ne temem şi noi în plină lumină. *(Lucretius)*

Un om tare, când e lovit, îşi sporeşte puterea. *(Seneca)*

Nu fiindcă (lucrurile acestea) sunt grele nu avem curaj, ci fiindcă nu avem curaj ele sunt grele. *(Seneca)*

Tot ce se poate întâmpla, să ne închipuim că se va întâmpla. *(Seneca)*

Lucrul de care te temi se întâmplă mai iute decât acela pe care-l speri. *(Syrus)*

În împrejurări critice îndrăzneala preţuieşte foarte mult. *(Syrus)*

Când marea este liniştită, oricine poate fi cârmaci. *(Syrus)*

Când sufletul şovăie, este de ajuns un mic impuls ca să-l îndrepte într-o parte sau alta. *(Terentius)*

Cine se teme să întreprindă ceva cu hotărâre, aceluia nu-i foloseşte la nimic o (întreagă) comoară de cunoştinţe; oare lampa luminează orbului ceva chiar când o ţine în mână? *(Hitopadeca)*

Ce nu-i dat să se întâmple, nu se-ntâmplă; ce este dat să se întâmple, nu se poate altfel; de ce nu se bea antidotul acesta, care înlătură otrava grijii? *(Hitopadeca)*

Dacă nu se expune la primejdii, omul nu vede fericirea; dacă însă riscă, atunci, dacă trăieşte – o vede. *(Mahabharata)*

Fericirea supremă este anevoie de dobândit, atâta timp cât omul nu face o sforţare eroică. *(Pancatantra)*

Cei viteji nu-şi pierd curajul, chiar când soarta se arată înfricoşătoare; după cum oceanul nu poate fi sleit, ori-

cât de grozavă ar fi arşiţa care seacă lacurile. *(Pancatantra)*

Fără curaj, nu se trece peste o nenorocire, chiar (dacă-i) foarte mică. *(Somadeva)*

Nenorocirile fug (departe) de cei curajoşi, ca şi cum le-ar fi frică de aceştia. *(Somadeva)*

Fricoşii sunt nechibzuiţi. *(Somadeva)*

Pe cel neîntreprinzător, lăsător, fatalist şi lipsit de bărbăţie, zeiţa fericirii nu vrea să-l îmbrăţişeze, ca şi o femeie tânără pe un bătrân. *(Tantrakhyayika)*

Ceea ce trebuie să se întâmple are deschise porţile pretutindeni.*(Kalidasa)*

Curajul sufletesc depăşeşte puterile fizice. *(Baltasar Gracian)*

Curaj mare, nobleţe mare. *(Baltazar Gracian)*

Când lipseşte curajul ştiinţa nu dă roade. *(Baltasar Gracian)*

Nu mă scârbiţi de război. Se zice că el îi distruge pe cei slabi, dar pacea face la fel. *(Bertolt Brecht)*

Unul din efectele fricii este că ne rătăceşte simţurile şi face ca lucrurile să ne pară altfel decât sunt. *(Cervantes)*

A învinge fără primejdie înseamnă a triumfa fără glorie. *(Corneille)*

Teama de pericol este de o mie de ori mai îngrozitoare decât pericolul prezent, şi neliniştea pe care ne-o provoacă previziunea răului este mai de nesuportat decât răul însuşi. *(Daniel Defoë)*

„Noroc”- ăsta-i numele pe care cei slabi îl dau curajului. *(G. Duhamel)*

Mulţi au avut aptitudini extraordinare; însă fiindcă n-au avut curaj, ei au trăit ca nişte morţi şi au sfârşit prin a fi îngropaţi în inactivitatea lor. *(Gracian)*

Posibilul întreabă Imposibilul: “Unde stai?” Imposibilul răspunde: “În visurile slăbănogilor”. *(Tagore)*

Curajul presupune organizarea speranţelor. Or, apaticii tocmai la aceasta renunţă – la organizarea speranţelor. Şi rămân cu braţele încrucişate, considerând că şi răul, şi binele se înscriu în fatalitate. *(André Malraux)*

Cei care au mult de nădăjduit şi nimic de pierdut vor fi întotdeauna periculoşi. *(Edmund Burke)*

Superstiţia este religia sufletelor slabe. *(Edmund Burke)*

Caracteristica adevăratului eroism este tenacitatea. *(Emerson)*

Nu zăbovi să te încumeţi, atunci când mulţimea cutreieră nehotărâtă; este în stare să facă totul omul nobil, care înţelege şi apucă iute. *(Goethe)*

Adevăratele calităţi ale unui comandant se manifestă în luptă. Lupta este cel mai sever examinator care stabileşte adevărata capacitate a fiecăruia. *(J. K. Bagramean)*

Prima condiţie a victoriei este sacrificiul. *(J. Galsworthy)*

Neliniştea tresare la freamătul frunzei. *(Joost Van den Vondel)*

Observă-te numai bine: sunt împrejurări când laşitatea ţi-o interpretezi ca tărie de caracter: când te reţine de la o faptă rea. *(Lucian Blaga)*

Lupta reuşeşte mai ales acelora care iubesc mai mult lupta decât succesul. *(Lucian Blaga)*

Este poate o datorie să vezi prezentul în culori mai negre decât este de fapt: pentru ca din această vedere să izvorască o luptă mai hotărâtoare spre mai bine. *(Lucian Blaga)*

Curajul este ceva care se formează, care trăieşte şi moare – care trebuie întreţinut la fel a şi armele. *(N. Iorga)*

Mai contagioasă decât ciuma, spaima se transmite într-o clipită. *(Nikolai Gogol)*

Dintre toate primejdiile, cea mai mare este subestimarea duşmanului. *(Pearl Buck)*

Curajul este vederea peste propria fiinţă şi peste orice primejdie, a unui scop. *(René Quiton)*

Plictiseala este expresia supremă a indiferenţei. *(Ricardo Leon)*

Fricosul se sperie înainte de primejdie, laşul în timpul ei, curajosul după ea. *(Richter)*

Când există voinţă, există şi cale bătătorită. *(Shaw)*

Cel care merge pe mijlocul drumului primeşte lovituri din ambele părţi. *(George P. Schultz – secretar de stat american în per. 1735-1826)*

Suferinţă – răbdare

Piatra cu care dă lumea în tine cade departe. *(arab)*

Trebuia ca întâmplarea să răstoarne furnica pentru ca aceasta să poată vedea cerul. *(arab)*

La nenorocire se sting toate dușmăniile. *(arab)*

Pune-ţi necazurile într-o plasă; unele vor trece altele vor rămâne. *(arab)*

Sărac fără răbdare, lampă fără ulei. *(arab)*

Răbdarea este puterea celui fără putere. *(arab)*

Nu se obţine un lucru plăcut decât răbdându-l pe cel neplăcut.*(arab)*

Apa care vine mare e un semn că se termină repede. *(armean)*

Ne-am dus la munte – am îndurat frigul; ne-am dus la câmpie – am îndurat ţânţari. *(armean)*

Durerea de cap face să treacă durerea de picior. *(armean)*

Nenorocirea nu intră decât pe uşa care i-am deschis-o. *(chinez)*

Nu i se pare castronul fierbinte celui care are mâinile îngheţate. *(chinez)*

Celui ce ştie să aştepte, timpul îi deschide porţile. *(chinez)*

A nu cunoaşte niciodată suferinţa – aceasta este sărăcia omului! *(chinez)*

Când se închide rana uiţi de suferinţă. *(chinez)*

Dacă nu suportăm să trăim printre oameni, atunci cu cine ne vom însoţi? *(chinez)*

Când nu-ţi place mâncarea, o dai la câini; când nu-ţi place un om trebuie să-l suporţi. *(coreean)*

Petrece o zi, petrece încă o zi în preajma celui care are necazuri. *(egiptean)*

Suferinţa mică te face să strigi, suferinţa mare este mută. *(indian)*

Nu a trecut bine boala că a şi uitat de medic. *(indochina)*

Frânghia de la găleată distruge cu timpul marginea puţului. *(japonez)*

Cu fiecare pagubă înveţi ceva în plus. *(persan)*

Boala grea cu leacuri amare se vindecă. *(persan)*

Răbdarea este amară, dar dă roade dulci. *(persan)*

Răbdarea îndrăgostitului e ca apa în sită. *(persan)*

Durerea altuia e ca zăpada de anul trecut. *(persan)*

Cine aduce mereu câte o roabă de pământ, cu timpul poate ridica un munte. *(persan)*

Fiecare pierdere este un avertisment. *(turc)*

Nu te neliniști pentru răul de anul viitor. *(turc)*

Cap fără durere nu are decât sperietoarea din bostănărie. *(turc)*

Când te strânge încălţămintea toată lumea ţi se pare strâmtă. *(turc)*

Cine a văzut moartea este mulţumit şi cu boala. *(turc)*

Pregătește-te de nenorociri înainte ca ele să apară. *(turc)*

Cel mai scurt drum pentru atingerea ţelului propus este răbdarea. *(turc)*

Piatra care se rostogolește din loc în loc nu prinde mușchi.

Mulţi şi-au mărit nenorocirea din cauză că n-au ştiut s-o suporte. Mai mult decât întâmplarea sau norocul, le-a fost potrivnic (propriul) lor caracter. *(Accius)*

E util să devii înţelept prin durere. *(Aeschylus)*

Cei nefericiţi se mângâie când văd pe alţii suferind mai mult decât ei. *(Aesopus)*

Omul să se gândească mereu la toate cele omeneşti. *(Cicero)*

Nu există durere, pe care timpul să n-o micşoreze şi să o atenueze. *(Cicero)*

Anticiparea nenorocirilor viitoare atenuează sosirea lor, căci le vedem cu mult înainte de a veni. *(Cicero)*

Mereu mă gândeam la nenorociri posibile, înfăţişându-mi în minte fie pribegia departe de ţara mea, fie o moarte prematură, sau alte nenorociri, pentru ca, în caz că mi s-ar întâmpla ceva din cele ce presupuneam, să nu mă consume mai tare durerea abătută pe neaşteptate. *(după Cicero)*

Facem viaţa şi mai mizerabilă deplângând-o. *(Cicero)*

Dascălul nebunilor nu este cuvântul, ci nenorocirea. *(Democrit)*

Este măreţ să te gândeşti la datoria ta chiar atunci când eşti nenorocit. *Maxima aceasta are caracterul unei recomandări făcute tuturor acelora care, în nenorocire, sunt înclinaţi a reacţiona prin instincte, nu prin conştiinţa şi puterea lor morală. (Democrit)*

Fixează-ţi în minte o regulă şi un ideal de purtare cărora să te conformezi riguros, atât în singurătate, cât şi între oameni. *(Epictet)*

Adu-ţi aminte că eşti un actor într-o dramă care-i aşa cum vrea cel care te instruieşte în ea: scurtă sau lungă.

Dacă el vrea ca tu să joci rolul unui cerşetor, caută să-l joci bine şi pe acesta; tot astfel dacă el vrea să fii în rolul unui infirm, al unui dregător sau al unui simplu particular. Căci datoria ta este aceasta: să joci bine rolul ce ţi s-a dat; alegerea rolului aparţine altuia. *(Epictetus)*

Nu cere să se întâmple lucrurile după cum vrei, ci voieşte-le aşa cu se întâmplă; şi-ţi va merge bine. *(Epictetus)*

Nici un muritor nu trece prin viaţă neatins, fără să plătească. *(Eschil)*

Nu slăbi frânele, când îţi merge bine; iar în restrişte ţine-te de speranţa înţeleaptă. *(Euripides)*

Suferinţa îi redă prostului bunul simţ. *(Hesiod)*

De obicei nenorocirea dă pe faţă caracterul, iar fericirea îl ascunde. *(Horatius)*

Dacă poţi suporta totul, atunci și trebuie! *(Iuvenalis)*

De aceea mai ales trebuie observat omul în primejdii pline de risc şi de cunoscut în restrişte cine e. Căci abia atunci scoate el din fundul sufletului vorbe adevărate; masca este îndepărtată şi rămâne numai realitatea. *(Lucretius)*

Să-ţi spui dis-de-dimineaţă: voi întâlni un indiscret, un neobrăzat, un invidios, un egoist. *(Marc Aureliu)*

Nu da cu piciorul în cel nefericit, căci soarta este comună (tuturor). *(Menander)*

M-am învăţat minte uitându-mă la nenorocirile altora. *(Menander)*

Învaţă compătimirea din (propria) pătimire. *(Philemon)*

Să ne mulţumim cu ce avem, fără a face comparaţii; niciodată nu va fi fericit acela pe care-l va chinui fericirea mai mare a altuia. *(Seneca)*

Trebuie să ne gândim la toate şi să ne întărim sufletul împotriva celor ce s-ar putea întâmpla. *(Seneca)*

Ce multe lucruri neaşteptate au venit! Ce multe lucruri aşteptate nu s-au ivit niciodată! *(Seneca)*

Înţeleptul, atent şi apărat împotriva oricărui atac, nu dă înapoi în faţa atacului sărăciei, al jalei, al infamiei, sau al durerii. *(Seneca)*

Nu trebuie să revolte ne nimic din toate acestea. Am intrat într-o lume în care trebuie să trăim după aceste legi. *(Seneca)*

Toate, din pricina cărora gemem, de care ne îngrozim, sunt tributuri ale vieţii. *(Seneca)*

În felul acesta îşi va desfăşura înţeleptul virtutea: dacă-i va fi îngăduit, în bogăţie, dacă nu, în sărăcie; dacă va putea, în patrie, dacă nu, în exil; dacă va putea ca comandant, dacă nu, ca soldat; dacă va putea, voinic, dacă nu,

slab. Orice soartă va avea, el va face din ea ceva memorabil. *(Seneca)*

Niciodată cel desăvârşit şi care a dobândit virtutea nu blestemă soarta. Niciodată el nu primeşte posomorât întâmplările. *(Seneca)*

După cum cei care călătoresc pe mare pe timp frumos au pregătite şi cele necesare pentru caz de furtună, tot aşa cei chibzuiţi îşi pregătesc în prosperitate măsurile pentru caz de nenorocire. *(Socrates)*

Toate sunt bune la timpul lor. *(Sophocles)*

Nenorocirea îl găseşte în cele din urmă pe acela pe lângă care a trecut adesea. *(Syrus)*

Unde simte cineva durere, acolo îşi are îndreptat şi gândul. *(Stobaeus)*

Remediul nenorocirii este echilibrul sufletesc. *(Syrus)*

Toţi trebuie să se gândească, tocmai atunci când le merge mai bine, cum să suporte răstriştea. Cel care se întoarce dintr-o călătorie să se gândească mereu la primejdii: la pagubă, la vreo greşeală a fiului, la moartea soţiei, la boala fiicei; că aceste nenorociri sunt comune tuturor, ca nu cumva vreuna din ele să constituie o surpriză pentru sufletul său; iar tot ce se întâmplă împotriva aşteptării s-o socoată un câştig. *(Terentius)*

Când ajunge într-o situaţae grea, omul neînţelept acuză destinul, fără să-şi recunoască păcatul. *(Hitopadeca)*

Îndată după o nenorocire, şi o bucurie de tot mică ne apare însemnată. *(Kusumadeva)*

Ce povară este prea grea pentru cei în stare s-o ducă? Ce e departe pentru cei energici? Care ţară e străină pentru cei învăţaţi? Cine-i duşmănos faţă de acela care-i vorbeşte cu prietenie? *(Pancatantra)*

Şi mintea poate fi lovită de destin! *(Pancatantra)*

Pe lumea aceasta fericirea nu se dobândeşte uşor, dacă nu se expune corpul la suferinţă. *(Pancatantra)*

Prostul, care plânge pentru lucruri care nu sunt de plâns pe lumea aceasta, adaugă o nouă suferinţă peste suferinţa sa şi îndură două rele. *(Pancatantra)*

Întristarea distruge mintea; întristarea distruge învăţătura: întristarea distruge rezistenţa: nu există rătăcire la fel ca întristarea! *(Ramayana)*

Să nu ne lăsăm pradă descurajării. Descurajarea este otrava cea mai puternică. Ea ucide pe cel neînţelept, ca un şarpe furios pe un copil fără minte. *(Ramayana)*

Oamenii îşi creează multe pricini de suferinţă ca să evite suferinţa; din dorinţa de a dobândi fericirea, ei îşi distrug fără chibzuinţă fericirea, ca şi cum ar fi proprii lor duşmani. *(Santideva)*

Răutatea calculată este cea mai ascuţită dintre toate răutăţile. *(Balzac)*

Evenimentele nu sunt niciodată absolute; rezultatele lor depind numai şi numai de indivizi: nenorocirea este o treaptă în sus pentru creştin, o comoară pentru omul dibaci, iar pentru cei slabi o prăpastie. *(Balzac)*

Oamenii cumsecade nu pier niciodată dacă au destulă răbdare. *(Balzac)*

Tot ce nu este prin noi, nu va fi pentru noi. *(Bălcescu)*

Ciudată-i firea omenească. Cu cât avem mai puţină înclinaţie spre martiraj, cu atât o solicităm celor din jur. *(Boleslav Prus)*

Caută mai bine să te învingi pe tine decât soarta şi să-ţi schimbi mai degrabă dorinţele decât ordinea lumii. *(Descartes)*

Nenorocirea este cel mai bun dascăl; îşi are metoda ei proprie, dar greş nu dă. *(Eminescu)*

Greutăţile se înmulţesc când ne apropiem de ţintă. *(Goethe)*

În neputinţă, omul îşi descoperă adevărata forţă. *(J. Wassermann)*

Nenorocirea deschide sufletul la lumini pe care prosperitatea nu le distinge. *(Lacordaire)*

Fiindcă sănătatea şi bogăţia iau oamenilor experienţa nenorocirii, ele le inspiră nesimţire faţă de semenii lor;

pe când cei împovăraţi de propria lor mizerie intră mai mult, prin comparaţie, în aceea a altuia. *(La Bruyere)*

Cine n-a suferit niciodată (din pricina) mizeriei, nu ştie să compătimească. *(Oxenstierna)*

Compătimirea este o virtute care nu se capătă decât prin experienţă; rareori o găsim la cei care nu cunosc ce-i restriştea. *(Oxenstierna)*

Nenorocirii îi place surpriza; ea se apropie rareori de acela care se pregăteşte s-o primească. *(Oxenstierna)*

Viaţa aspră, transformată în obişnuinţă, înmulţeşte senzaţiile plăcute; viaţa moleşitoare pregăteşte o mulţime de neplăceri…, nu există pat tare pentru cine adoarme de îndată ce se culcă. *(Rousseau)*

Omul care n-ar cunoaşte durerea, nu ar cunoaşte nici înduioşarea omeniei, nici gingăşia compătimirii. *(Rousseau)*

Cel care nu are răbdare, nu are nici o filozofie. *(Saadi)*

Dacă vrei să te mângâi, gândeşte-te la toate relele de care eşti cruţat. *(Saadi)*

Încă n-am văzut sfârşind fericit cineva, asupra căruia zeii revărsau darurile lor cu mâini mereu pline. *(Schiller)*

Noi nu ştim, în zilele noastre bune ce nenorocire ne pregăteşte destinul tocmai acum: boală, prigoană, sără-

cie, mutilare, orbire, nebunie, moarte şamd. *(Schopenhauer)*

Mângâierea celor nenorociţi este să aibă tovarăşi de suferinţă. *(Spinoza)*

Puţine nenorociri sunt fără scăpare; disperarea este mai înşelătoare decât speranţa. *(Vauvenargues)*

Bucuria şi durerea măsoară rău orele; prima le face secunde, cealaltă secole. *(Victor Hugo)*

N-am nimic de oferit decât sânge, muncă lacrimi şi sudoare. *(Sir Winston Churchil)*

Virtuţi – patimi

Nebunul şi invidiosul murdăresc pe cel curat, în loc să-l imite. *(arab)*

Obiceiul este frate geamăn cu natura. *(arab)*

Întreabă care sunt virtuţile mele şi nu care este culoarea pielii mele. *(arab)*

Cele mai multe dintre virtuţi au începuturi amare şi urmări dulci; cele mai multe dintre vicii au începuturi dulci şi urmări amare. *(arab)*

Este mai greu să scapi de tine decât de un leu. *(arab)*

Virtutea este o armată ce nu poate fi învinsă. *(arab)*

Cine trăieşte cu un hoţ, începe să fure. *(armean)*

Vinul intră, secretul iese. *(armean)*

Vinul pe om nu-l omoară, dar ca pe un câine îl doboară. *(armean)*

Unde este bine, plăteşte să intri; unde este rău, plăteşte să ieşi. *(armean)*

Iarba rea nu trebuie tăiată, ci smulsă. *(armean)*

Oglinda reflectă toate lucrurile fără să se păteze. *(chinez)*

Înşelându-i pe alţii, te înşeli pe tine. *(chinez)*

Înseamnă să doarmă toată viaţa cel care crede în vise. *(chinez)*

Viciul este urât şi la cei frumoşi; virtutea este frumoasă şi la cei urâţi. *(chinez)*

Cine se aruncă în braţele viciului se rostogolește din înălţime în prăpastie. *(chinez)*

Cine umblă mereu alături de omul prost se va umple şi el de prostia acestuia. *(egiptean)*

Nu fi temător, nu fi leneş, nu îngădui ca grijile tale să sporească. *(egiptean)*

Cine dă ascultare poftelor sale devine propriul său duşman. *(egiptean)*

Ţine-te la şapte paşi de elefant, la zece de bivol, la douăzeci de femeie şi la treizeci de omul beat. *(indian)*

Cine a atins marginile dorinţei? *(indian)*

Lotusul în mâl înfloreşte. *(indian)*

Nu trebuie să laşi nici o urmă a focului, a datoriei şi a bolii. (şi a păcatului) *(indian)*

Anturajul te face hoţ, anturajul te face cinstit. *(indian)*

Până la genunchi în plăcere – până la brâu în durere. *(indian)*

Răuvoitorul vede la cel înzestrat cu o sută de calităţi numai defectele; mistreţul caută în lacul plin de lotuşi numai nămolul. *(indian)*

Omul virtuos seamănă cu arborele stufos care, chiar expus razelor soarele, răspândeşte răcoare sub ramurile lui. *(indian)*

Aşa cum cea mai mică pată pe o haină albă se vede imediat, tot aşa cel mai mic defect al unui om virtuos atrage atenţia tuturor. *(indian)*

Când te bagi în praful de cărămidă devii roşu. *(japonez)*

Se poate păzi o cireadă de bivoli, dar nu se poate stăpâni un singur om. *(japonez)*

Când apa este prea limpede, acolo nu se găsesc peşti; când omul este virtuos, nu are prea mulţi prieteni. *(mongol)*

Obişnuinţa este mai rea ca turbarea. *(turc)*

Năravul care intră cu laptele iese cu sufletul. *(turc)*

Cine a visat înseamnă că a dormit. (*aceasta este singura tălmăcire a visului; orice alte interpretări nu sunt decât…vise!*) *(turc)*

Întreaga lume coalizată împotriva ta nu-ţi poate face nici un sfert din răul pe care ţi-l poţi face singur. *(turc)*

Faţa este brăzdată de zbârcituri, capul este însemnat cu peri albi, membrele slăbesc; numai dorinţa rămâne tânără. *(Bhartrhari)*

De obicei însuşirile bune sau rele se ivesc din relaţiile (noastre). *(Bhartrhari)*

Ajutorul (dat pe) ascuns, cinstirea oaspetelui străin, tăcerea binelui făcut, povestirea în public a binelui primit, modestia în fericire, vorbirea fără dispreţ despre alţii, - cine oare a arătat celor aleşi lucrul acesta greu, ca jurui-nţa tăişului de sabie? *(Bhartrhari)*

Vina ministrului se răsfrânge asupra regelui, păcatul soţului asupra soţiei; tot astfel pentru fapta rea a discipolului plăteşte sigur învăţătorul. *(Bohtlingk)*

Muştele caută o rană, albinele flori, oamenii buni calităţi, cei de pe treapta cea mai de jos defecte. *(Canakya)*

După cum cu multă osteneală este ridicată o stâncă pe un munte, dar cu uşurinţă se prăvale în jos, tot aşa este şi natura virtuţii şi a viciului.*(Hitopadeca)*

Biruie pe avar prin dărnicie, pe cel mincinos prin adevăr, pe cel crud prin îngăduinţă, pe cel rău prin bunătate. *(Mahabharata)*

Poartă-te în aşa fel în timpul zilei, încât să poţi dormi liniştit noaptea. *(Mahabharata)*

Mai presus de realizarea tuturor dorinţelor este renunţarea la ele. *(Mahabharata)*

Celui care îmbătrâneşte îi îmbătrâneşte părul; celui care îmbătrâneşte îi îmbătrânesc dinţii; ochii şi urechile îi îmbătrânesc: numai dorinţa rămâne (veşnic) tânără! *(Pancatantra)*

Gândurile şerpilor, ale ticăloşilor şi ale acelora care fură avutul altuia nu se împlinesc totdeauna; aşa se face că mai dăinuieşte lumea aceasta. *(Pancatantra)*

Cine nu înlătură duşmanul şi boala de îndată ce se ivesc, acela, chiar puternic fiind, este omorât de ei, de cum se întăresc. *(Pancatantra)*

Cel cu minte, chiar când este puternic, să nu-şi facă singur duşmani. Care-i omul cu mintea întreagă care să înghită otravă fără motiv, spunându-şi: “Am eu doctor”? *(Pancatantra)*

Florile de aur ale pământului le culeg trei oameni: cel viteaz, cel învăţat şi cel care ştie să servească. *(Pancatantra)*

Caracterul nu se schimbă prin povaţă; apa, cât de încălzită, tot se răceşte din nou. *(Pancatantra)*

Marii înţelepţi liberaţi de patimi au numit înlăturarea dorinţei “bună stare”. Dorinţa nu încetează prin bogăţii, după cum nici setea nu se potoleşte prin adorarea focului. *(Pancatantra)*

Până şi călugărul cerşetor şi gol, - care trăieşte singuratic, după ce şi-a părăsit casa, şi care bea cu pumnul, este

mânat pe lumea aceasta de dorinţe. Iată un lucru ciudat. *(Pancatantra)*

Oricât de multe calităţi ar avea cineva, ele se pierd în mijlocul unor oameni lipsiţi de calităţi. *(Tantrakhya-yika)*

Pe omul lipsit de virtute eu îl socot ca mort, chiar dacă trăieşte; pe când cel înzestrat cu virtute trăieşte mult timp chiar dacă-i mort. *(Vrddhacanakya)*

Care-i învăţătura cea mai necesară? "Înlăturarea uitării". *(Antisthenes)*

Cine crede că va putea face rău celor din jurul său fără să sufere nimic, nu are minte. *(Antiphon)*

De vreme ce ai găsit cu cale să bei vinul, trebuie să sorbi şi drojdia. *(Aristophanes)*

E mai puternic cel care îşi învinge poftele decât duşmanii: într-adevăr, lucrul cel mai greu e să te învingi pe tine. *(Aristotel)*

Cu cât un lucru este mai greu de făcut, cu atât cere mai multă artă şi virtute. *(Aristotel)*

Fericirea constă în fapte conforme întru totul cu virtutea, înţelegând prin virtute virtutea absolută, nu cea relativă. Virtutea absolută este, după părerea noastră cea care tinde spre frumuseţe şi cinste, iar cea relativă se referă la lucrurile necesare. *(Aristotel)*

Preferă mai degrabă paguba decât un câştig imoral; căci aceea te va mâhni o singură dată, pe când acesta totdeauna. *(Chilo)*

(Aşa spunea cel mai mare dintre filosofi): După cum este dispoziţia sufletească a cuiva, aşa este şi omul; şi după cum este omul, tot aşa este şi vorba lui; şi faptele sunt la fel ca vorbele, iar viaţa este ca faptele. *(Cicero)*

Îndepărtarea minţii de la simţuri şi abaterea gândirii de la rutină denotă un spirit mare. *(Cicero)*

În toate timpurile mai puţini au fost aceia care şi-au învins dorinţele decât aceia care au biruit oştiri duşmane. *(Cicero)*

O viaţă rea, nebunească, impudică şi impură nu este o viaţă rea, ci o moarte lungă. *(Democrit)*

Chiar când eşti singur nu vorbi şi nu face nimic rău. Învaţă să te ruşinezi mai mult de tine decât de alţii. *(Democrit)*

Natura şi educaţia sunt asemănătoare; căci educaţia transformă pe om şi, prin această transformare, creează natura. *Fixează astfel educaţiei scopul cel mai înalt, acela de a schimba însăşi firea omului supus acţiunii ei. (Democrit)*

Acela care se slujeşte de încurajare şi de cuvinte convingătoare, pentru a îndruma pe cineva pe căile virtuţii, va izbuti mai bine decât acela care invocă legea şi folo-

seşte constrângerea. Căci este probabil ca acela care se fereşte de a face o faptă nedreaptă numai pentru că legea îl opreşte, o va săvârşi în secret, în timp ce acela care a fost călăuzit pe drumul datoriei sale prin convingere fu va face ceva rău, nici în secret nici pe faţă. De aceea; omul care făptuieşte binele cu înţelegere şi cunoştinţă de cauză va rămâne totdeauna hotărât şi drept. *(Democrit)*

Celui bun nu-i pasă de dezaprobarea răilor. *(Democrit)*

Dorinţele aprinse pentru ceva fac sufletul orb pentru (oricare) alt lucru. *(Democrit)*

Nu este cu putinţă să birui pe duşmanii din afara cetăţii, înainte de a pedepsi pe cei dinlăuntrul ei. *(Demosthenes)*

După cum este îndeletnicirea fiecăruia, tot astfel este neapărat şi felul său de a gândi. *(Demosthenes)*

Un suflet bolnav veşnic greşeşte; el nu poate nici să sufere nici să rabde până la capăt, şi niciodată nu încetează de a dori. *(Ennius)*

Dacă vrei să devii bun, dă-ţi seama întâi că eşti rău. *(Epictet)*

Adu-ţi aminte cum trebuie să te porţi la un ospăţ. Dacă vine în dreptul tău ceva din ceea ce se serveşte, întinde mâna şi ia şi tu modest. Trece pe dinaintea ta? Nu-l opri. Dacă încă n-a sosit, nu-ţi spori şi mai mult dorinţa,

ci aşteaptă până va veni lângă tine. Tot aşa să te porţi şi când e vorba de copiii tăi, de soţia ta, de demnităţi, de avere; şi (în felul acesta) vei fi odată un vrednic comesean al zeilor. Iar dacă nu vei lua nimic din ceea ce ţi se pune dinainte, ci îţi vei întoarce privirea, atunci nu numai că vei fi un bun comesean al zeilor, dar vei participa şi la domnia lor. *(Epictetus)*

Acordaţi puteri depline celui mai virtuos om şi veţi vedea curând că-şi schimbă felul de a fi. *(Herodot)*

Dacă vei alunga natura cu furca, ea tot va reveni. *(Horaţiu)*

Cine doreşte se şi teme. *(Horatius)*

Faptele ruşinoase ale altora îndepărtează adesea sufletele tinere de la vicii. *(Horatius)*

Singura şi unica noblețe este virtutea. *(Iuvenalis)*

Celor care abuzează de avantajele pe care li le-a dat natura le sunt potrivnice (înseşi) succesele (lor). De pildă, când un om curajos preferă să prade în loc să lupte ca soldat; sau când cineva care-i puternic preferă să jefuiască în loc de-a ocroti; sau când cineva care-i frumos preferă să comită adulter în loc să se însoare; astfel de oameni trădează avantajele pe care le au de la natură. *(Lycurgus)*

Este ridicol să nu fugi de răutatea ta – lucru ce se poate – şi să fugi de răutatea altora, lucru ce nu se poate! – *es-*

te mai în puterea ta să nu fii rău, decât să împiedici răutatea altora. Cine renunţă la răutatea lui, scade cu atât răutatea lumii. Îţi este mai la îndemână să contribui la perfecţionarea morală a omenirii începând cu tine însuţi. (Marc Aureliu)

Este greu să pui capăt unei obişnuinţe îndelungate într-un timp scurt. *(Menander)*

Ce-i ascuns, nu-i cunoscut, ce nu-i cunoscut, nu este dorit. *(Ovidius)*

Indiferent dacă ne aşteaptă o soartă mai rea sau una mai bună, a acţiona nedrept este întotdeauna o greşeală şi o ruşine. *(Platon)*

Oriunde se află dulcele, vei găsi şi amarul. *(Petronius)*

Pythagora spunea că în cetăţi intră mai întâi luxul, apoi îmbuibarea, apoi trufia, iar după aceea pierzarea. *(Pythagoras)*

Bogăţia este o slabă ancoră, gloria una şi mai slabă; la fel corpul, dregătoriile, onorurile; toate acestea sunt slabe şi fără putere. *(Pythagoras)*

Prin unire cresc lucrurile mici, prin dezbinare se prăbuşesc cele mai mari. *(Sallustius)*

Nu foloseşte mult să lepezi viciile tale, dacă trebuie să te lupţi cu acele ale altora. *(Seneca)*

Exemplul bun se întoarce printr-un ocol la cel care-l dă, după cum exemplele rele cad asupra autorilor, şi nici o compătimire nu există pentru aceia care suferă nedreptăţi, pe care făcându-le, au arătat că se pot întâmpla. *(Seneca)*

Nu există viciu fără justificare, fiecare are un început modest şi vrednic de îngăduinţă. *(Seneca)*

Nici un merit nu rămâne ascuns, şi faptul că el rămâne nu-i nici o pagubă pentru el. Va veni ziua care îl va da la iveală ascuns şi înăbuşit de răutatea veacului său. Cine se gândeşte la contemporanii săi, s-a născut pentru puţini: vor veni după aceea multe mii de ani, multe mii de popoare: pe acestea să le ai în vedere. *(Seneca)*

Nimeni nu greşeşte numai pentru el, ci răspândeşte nebunia printre cei apropiaţi şi o primeşte la rândul său de la ei . *(Seneca)*

Nu este nici o deosebire între a nu dori şi a avea. *(Seneca)*

Dezordinea se va potoli prin disciplină şi frică, niciodată de la sine. *(Seneca)*

Dacă vrei să fii fericit, roagă pe zei să nu ţi se realizeze ceva din cele dorite. *(Seneca)*

Nimic nu preţuim mai mult decât binefacerea, cât timp o căutăm; nimic mai puţin, după ce am primit-o. *(Seneca)*

Cu cât ai mai multă putere, cu atât trebuie să abuzezi mai puţin de ea. *(Seneca)*

Beţia nu-i altceva decât o nebunie voluntară. *(Seneca)*

Prefer să nu izbândesc într-o acţiune onorabilă, decât să reușesc într-un mod rușinos. *(Sophocles)*

Cine trăieşte numai pentru el, cu drept cuvânt este mort pentru alţii. *(Syrus)*

Orice viciu are totdeauna scuza sa. *(Syrus)*

Bănuiala este pentru omul onest o jignire tăcută. *(Syrus)*

Cine vrea să facă rău, găseşte totdeauna motiv. *(Syrus)*

Natura slăbiciunii omeneşti face ca remediul să lucreze mai încet decât răul. *(Tacitus)*

Homo sum: humani nihil a me alienum puto. Om sunt şi nimic din ceea ce este omenesc nu-mi este străin. *(Terenţiu)*

De la cei buni vei învăţa lucruri bune; dacă însă te vei amesteca cu cei răi, vei pierde şi mintea pe care o ai. *(Theognis)*

Unii îşi ascund viciile prin bogăţie, iar alţii virtuţile prin funesta sărăcie. *(Theog*nis)

Mulţi îşi ascund caracterul fals şi viclean, adaptându-se după împrejurări. Dar întotdeauna timpul scoate la iveală caracterul fiecăruia. *(Theognis)*

Dorinţa grozavă a fiecăruia devine o divinitate pentru el. *(Vergilius)*

Virtutea nu este făcută să stea singură. Cel care o practică va avea vecini. *(Confucius)*

Există, oare, vreun cuvânt care poate fi luat drept regulă de comportare pentru întreaga viaţă? Dascălul spune: Nu este oare *reciprocitatea* acest cuvânt? Ceea ce nu-ţi doreşti să ţi se facă, nu fă nici tu altuia. *(Confucius)*

În lumea întreagă – în văzduh, pe întinsul apelor, în văgăunile munţilor – nu există un loc unde să te poţi elibera de răul pe care l-ai făcut. Nu există pârjol care să poată fi comparat cu pasiunea, dezordine egală cu ura, nenorocire mai mare decât viaţa celui egoist şi nici fericire superioară liniştii sufleteşti. Laudele şi defăimările nu-i ating pe învăţaţi. *(Dhammapada)*

Mai presus de orice lucru, nu fii nepăsător. Nepăsarea este duşmanul tuturor virtuţilor. *(Fo-sho-hing-tsan-king)*

Pe soţia altuia, priveşte-o ca pe o mamă, de bunul altuia nu te apropia ca de foc; cinsteşte-i pe toţi, ca pe părinţii tăi; aceasta se numeşte egalitate. *(Nagarjuna)*

De-i prietenul necredincios, dispreţuieşte-l ca pe un duşman. Respectă vrăjmaşul statornic; Priveşte otrava lecuitoare ca pe un antidot, iar dulceţurile rele consideră-le oţet omorâtor. *(Omar Khayyam)*

Mireasma unui pom în floare se face simţită până departe, ca şi balsamul unei fapte cucernice. *(Upanishade)*

Gândind tot mereu „aceasta este a mea", „eu", ne prindem noi înşine ca o pasăre în laţ. *(Upanishade)*

Prea adesea ironia nu-i decât o formă a lipsei de inteligenţă. *(Oxenstierna)*

Voinţa omului este schimbătoare până în ultima clipă a vieţii. *(La Oxenstierna)*

Este sfânt pe pământ cel care a ştiut să se împrietenească cu sfinţii. *(Adam Mickievicz)*

Adevărata valoare a omului se stabileşte mai întâi, analizând în ce măsură şi în ce direcţie a reuşit să se elibereze de Eu. *(Albert Einstein)*

Politeţe: cea mai acceptabilă formă a ipocriziei. *(Ambrose Bierce)*

Să nu se încreadă omul prea mult în victoria sa asupra naturii sale; pentru că natura poate sta înmormântată mult timp şi totuşi să reînvie, când se iveşte prilejul sau ispita. *(Bacon)*

Cei care n-au nici o virtute invidiază tocmai virtutea altora. *(Bacon)*

Inducerea în eroare este mijlocul sufletelor meschine de a ieşi din încurcătură. *(Balzac)*

Poate că una dintre cele mai mari bucurii simţite de sufletele meschine, de fiinţele inferioare este să păcălească sufletele alese, să le prindă într-o cursă oarecare. *(Balzac)*

Dintre toate obiceiurile „lumii bune", lăudatul este perfidia cea mai dibace. *(Balzac)*

Obişnuinţa – adică ceva mai stupid ca lenea – ne face să rămânem nemişcaţi în mlaştină şi să ne împotmolim tot mai mult. *(Balzac)*

Parvenitul se târăşte de-a buşilea în faţa celor ce-i pot fi de folos şi este obraznic cu cei de care nu mai are nevoie. Aidoma paiaţei dintr-un balet, pare marchiz dacă-i priveşti din spate, dar este bădăran dacă-l priveşti din faţă. *(Balzac)*

Nu greşim decât prin ceea ce am lăsat să fie slab în sufletul nostru. *(Balzac)*

Oamenii cinstiţi sunt „lipsiţi de tact", n-au nici o măsură a binelui, deoarece pentru ei totul este fără ocolişuri, fără gânduri ascunse. *(Balzac)*

Orice şmecherie, orice înşelăciune este descoperită şi în cele din urmă aduce pagubă; orice situaţie este mai

puţin primejdioasă, dacă omul se situează pe terenul sincerităţii. *(Balzac)*

Indiferent dacă-ţi lezează sau îţi favorizează interesul, legea generală trebuie respectată, fără discuţie. *(Balzac)*

Mulţi oameni prefăcuţi îşi pun prostia la adăpost prin obrăznicie; repede-i şi tu, şi o să se întâmple cu ei ceea ce se întâmplă balonului împuns cu acul. *(Balzac)*

Interesele dezbină oamenii, dar vicioşii se înţeleg mereu între ei. *(Balzac)*

Invidia dezleagă limbile, după cum admiraţia le amuţeşte. *(Balzac)*

Ordinea morală are legile ei, legi nemiloase şi eşti totdeauna pedepsit dacă le nesocoteşti. *(Balzac)*

Viciile sunt ca animalele care se îngraşă până ce sunt bune pentru abator. *(Ben Jonson)*

Nu se poate excela în lumea aceasta fără a trăi o viaţă morală. *(David Starr Jordan)*

Invidia… Sentiment pe care nici prietenia nu-l stinge întotdeauna. Nimic nu-i mai greu de iertat decât meritele altuia. *(D. Diderot)*

Viclenia e un semn de slăbiciune, căci mintea omenească veritabilă stă în raport direct cu capacitatea de a pri-

cepe în mod dezinteresat un adevăr. Învingătorul momentan nu este totdeauna cel definitiv. *(Eminescu)*

Poţi, oare, iubi pe cineva când te urăşti pe tine însuţi? Poţi, oare, trăi în bună înţelegere cu alţii, când eşti plictisit şi obosit de propria ta existenţă? Ar trebui să fii mai nebun decât Nebunia însăşi pentru a răspunde afirmativ la toate aceste întrebări. Căci dacă îl scoţi din societate, omul, departe de tot ce ar avea o legătură cu el, ar deveni îndată în proprii lui ochi un obiect de ură, de aversiune şi oroare. *(Erasmus)*

Nerecunoscătorul scrie binele în apă şi răul în piatră. *(Felix Lope de Vega)*

Eu sunt spiritul care veşnic neagă! *(Goethe)*

Există o veche legendă despre un sfânt care a trebuit să aleagă unul din cele şapte păcate capitale; l-a ales pe cel care i s-a părut cel mai puţin grav, beţia, şi cu acesta a comis celelalte şapte păcate. *(Hans Christian Andersen)*

Nu există tortură mai nemărginită pentru om ca propriile gânduri. *(John Webster)*

Fără îndatoriri, viaţa devine moale şi lipsită de schelet: nu se mai poate ţine dreaptă. *(Joubert)*

La unii aroganţa ţine loc de măreţie, neomenia de fermitate şi viclenia de spirit. *(La Bruyere)*

Pe măsură ce favoarea şi bunurile mari se retrag de la cineva, ele lasă să se vadă la el cusururile pe care le

acopereau şi care se găseau la dânsul fără ca nimeni să le observe. *(La Bruyere)*

Noi dăm ajutor altora pentru a-i face să ne dea şi ei în împrejurări asemănătoare; şi aceste servicii pe care le facem lor sunt, la drept vorbind un bine pe care ni-l facem nouă înşine în mod anticipat. *(La Rochefoucauld)*

Pasiunile sunt singurii oratori care conving totdeauna. *(La Rochefoucauld)*

Nimic nu-i atât de contagios ca exemplul, şi noi nu facem niciodată un bine mare sau un rău mare, care să nu producă altele la fel. Noi imităm acţiunile bune datorită emulaţiei, şi pe cele rele din cauza răutăţii naturii noastre, pe care ruşinea o reţinea prizonieră şi pe care exemplul o pune în libertate. *(La Rochefoucauld)*

Făţărnicia este un omagiu pe care viciul îl aduce virtuţii. *(La Rochefoucauld)*

Cei mai mulţi oameni au, ca şi plantele, proprietăţi ascunse, pe care întâmplarea face să fie descoperite. *(La Rochefoucauld)*

Nimic nu îmbătrâneşte mai iute ca binefacerile. *(La Rochefoucauld)*

Defectele spiritului cresc, când îmbătrânim, ca şi acele ale feţei. *(La Rochefoucauld)*

Noi încercăm să ne facem o onoare din defectele pe care nu voim să le îndreptăm. *(La Rochefoucauld)*

Degeaba cauţi pacea aiurea, dacă n-o găseşti în tine însuţi. *(La Rochefoucauld)*

Dacă geometria s-ar opune pasiunilor şi intereselor noastre tot atât de mult ca şi morala, noi n-am contesta-o şi călca-o nu mai puţin, în ciuda tuturor demonstraţiilor lui Euclid şi ale lui Arhimede, pe care le-am trata de visări şi le-am crede pline de judecăţi false. *(Leibniz)*

Te opui mai uşor la început decât la sfârşit. *(Leonardo Da Vinci)*

Dacă în tinereţe cumperi ce nu-ţi trebuie, când vei fi bătrân este posibil să fii nevoit să vinzi lucruri de care cu greu te vei putea lipsi. *(Lubbock)*

Unele idei sunt atât de intim şi de organic legate de spiritul nostru, încât ori de câte ori le-am „desfiinţa", ele cresc din ou ca ochii extirpaţi ai unui triton. *(Lucian Blaga)*

Pentru nimic nu cheltuim atâta energie şi efort ca pentru lucrurile pentru care avem „o slăbiciune". *(Lucian Blaga)*

Nimeni n-ar vrea să cadă în credinţa că se va găsi pe urmă cine să-l ridice. *(Machiavelli)*

Şi virtutea este o artă. De aceea are două feluri de discipoli: cei care o practică şi cei care o admiră. *(Marie von Ebner-Eschenbach)*

Obişnuinţa ne ascunde adevăratul aspect al lucrurilor. *(Montaigne)*

Oamenii îşi iubesc prea mult marginile, de aceea le vine atât de greu să le depăşească. *(O. Densuşianu-tatăl)*

Făţarnici, pentru că ridică monumente profeţilor şi împodobesc mormintele drepţilor din vechime, dar persecută pe drepţii care trăiesc în timpul lor şi se pregătesc să ucidă pe profeţi. *(Papini)*

Lumea ne tratează aşa cum vrem să fim trataţi: urâm adevărul, ni se ascunde; vrem să fim măguliţi, suntem măguliţi; ne place să fim înşelaţi, suntem înşelaţi. *(Pascal)*

Cinstea şi ruşinea nu provin din nici o condiţie; fă-ţi datoria: în aceasta constă cinstea. *(Pope)*

Mai mult decât ideile, caracterul este acela care oglindeşte omul. *(R. Rolland)*

Omul de lume este în întregime masca lui. Nefiind niciodată el însuşi, este totdeauna străin de sine şi se simte rău ori de câte ori este obligat să coboare în el. Lucrul se explică prin faptul că omul de lume nu este nimic şi că ceea ce pare este totul pentru el. *(Rousseau)*

Cu cât o greşeală ne orbeşte mai mult şi este mai ademenitoare, cu atât este mai mare triumful adevărului. *(Schiller)*

Virtutea este raţiune devenită energie. *(Schlegel)*

Fii sincer faţă de tine însuţi …şi atunci nu mai poţi fi fals faţă de cineva. *(Shakespeare)*

O, Dumnezeule! Să pună oamenii un duşman în gura lor, ca să le fure mintea! Să ne transformăm cu bucurie, chef, plăcere şi aplauze în animale! *(Shakespeare)*

Pentru dureri neobişnuite, remedii neobişnuite. *(Shakespeare)*

Înţelepciune, bunătate/ Celor abjecţi le par abjecte;/ Gunoiul doar pe el se-acceptă. *(Shakespeare)*

Virtutea nu constă în abţinerea de la viciu, ci în nedorirea lui. *(Shaw)*

Arată-mi toate greşelile, ca de la om la om. Pot să rezist la orice, exceptând linguşirea. *(Shaw)*

Alungă de la tine greşeala şi certurile duium; leagă-te de lucruri profunde şi rămâi pe cel mai drept drum. *(Zamahšari)*

Răufăcătorii se scuză totdeauna invocând crimele ale căror victime au fost ei întâi. *(Wassermann)*

Pasiunea este o febră a minţii care ne lasă istoviţi. *(William Pen)*

Puterea nelimitată corupe pe posesor. *(W. Pitt)*

Discernământ

A fost întrebat lupul: “Pentru ce urmăreşti această turmă de oi?” iar el a răspuns: “Praful pe care acestea-l ridică face bine sărmanilor mei ochi!” *(arab)*

Tu-mi pui jar în ureche şi tot tu spui: “ Miroase a carne arsă”. *(arab)*

Leopardul nu salută gazela decât pentru a-i suge sângele. *(arab)*

Ajutorul acordat prostului este lucru zadarnic. *(arab)*

Când slobozeşti săgeata adevărului, înmoaie vârful în miere. *(arab)*

Dacă vrei să ucizi un şarpe, taie-i capul. *(arab)*

Omul este copilul greşelii. *(arab)*

Cine merge încet dar merge, va ajunge cel dintâi. *(arab)*

Nu te grăbi să atingi struna înainte să fie bine întinsă. *(arab)*

Cine întreabă nu se rătăceşte uşor. *(arab)*

A-i mulţumi pe toţi este un ţel care nu poate fi atins niciodată. *(arab)*

Nu tot ce este alb e grăsime, şi nu tot ce este cafeniu e curmală. *(arab)*

Un medic nu este medic priceput dacă nu a fost el însuşi bolnav. *(arab)*

Sfătuieşte-l pe cel fără învăţătură şi te va lua drept duşman. *(arab)*

Să ai totdeauna două animale de călărie: prudenţa şi răbdarea; prudenţa te vesteşte, răbdarea te păzeşte. *(arab)*

Lovind măgarul prea des îl înveţi să azvârle. *(arab)*

Prosternează-te în faţa maimuţei duşmănoase dacă trăieşti în epoca puterii ei. *(arab)*.

Dacă ceri un sfat celui priceput, ai câştigat jumătate din experienţa lui. *(arab)*

Rău eşti tu şi cel mai rău eşti tot tu când nu te vezi cât eşti de rău. *(arab)*

Este mai bine să ai o sută de duşmani în afara casei decât unul în casă. *(arab)*

Nu fi dulce ca să nu fii înghiţit, dar nici amar ca să fii aruncat din gură. *(arab)*

Chiar dacă duşmanul tău ar fi o frânghie de nisip, numeşte-l şarpe. *(arab)*

Curajul este bun, dar dacă întrece măsura devine nechibzuință. *(arab)*

Cel mai mare dușman îți este sufletul care sălășluiește între coastele tale. *(arab)*

Aprinde lampa înainte de a se face întuneric. *(arab)*

Dacă ai reușit să scapi de un leu nu încerca să-l vânezi. *(arab)*

Cine se teme de lup își pregătește un câine. *(arab)*

Cine are casa din sticlă nu aruncă cu pietre în casa altuia. *(arab)*

Nu pune în același loc focul și lâna. *(arab)*

Prudența este jumătate din viață, ba încă se spune că este chiar întreaga viață! *(arab)*

Nu orice întrebare merită răspuns. *(arab)*

Apa care poartă corabia este și cea care o înghite. *(arab)*

Nu sfătui pisica să sugrume leul. *(armean)*

Inima nu este față de masă pe care să o întinzi oricui. *(armean)*

Să nu bei apă din cupa domnească. *(armean)*

Cine nu dă câinelui pâine, dă lupului oaia. *(armean)*

Deschide-ți ochii ca să nu ți-i deschidă altul. *(armean)*

Strâmtorează-te în zilele largi ca să trăieşti din larg când te vei afla la strâmtorare. *(armean)*

Cu o mână face cruce, cu cealaltă fură. *(armean)*

Nu poţi sparge cu o piatră două nuci deodată. *(armean)*

Cine aleargă după mai mult pierde şi puţinul pe care-l are. *(armean)*

Înainte de a prinde taurul de urechi, pregăteşte-ţi funia şi jugul. *(armean)*

Reaua femeie Mu avea câteva calităţi; încântătoarea femeie Sy avea câteva defecte. *(chinez)*

Lasă ceva mâncare pentru hrana şoarecilor; nu aprinde o lampă din milă pentru fluturi. *(chinez)*

Economia dă săracului ceea ce risipa fură bogatului. *(chinez)*

Când pieptenul este prea ascuţit smulge părul. *(chinez)*

Omul superior este acela care arată o bunăvoinţă egală faţă de toţi. *(chinez)*

Dacă te foloseşti de un om, nu trebuie să te îndoieşti de el; dacă te îndoieşti de el, nu trebuie să-l foloseşti. *(chinez)*

Călare pe cal nu-ţi dai seama de greutatea mersului pe jos. *(chinez)*

Ki-Wen-Tsen se gândea de trei ori înainte de a acţiona; Confucius a spus: “De două ori este suficient!” – *nu trebuie acţionat nici în pripă, dar nici să analizezi la nesfârşit – (chinez)*

Fi-i atent la cel pe care oamenii îl dezaprobă; fi-i atent la cel pe care-l aprobă. *(chinez)*

Dacă focul ţi-a aprins sprâncenele, gândeşte-te cum să-ţi salvezi ochii. *(chinez)*

Pe aceia care nu sunt virtuoşi îi tratez ca pe oamenii cu virtuţi şi vor deveni şi ei virtuoşi. *(chinez)*

Cine ştie să-şi oblojească rana este pe jumătate vindecat. *(chinez)*

Un medic nepriceput este tot atât de rău ca un ucigaş. *(chinez)*

A salva viaţa unui om valorează mai mult decât a construi o pagodă cu şapte caturi. *(chinez)*

Săvârşeşte lucrurile grele cât acestea sunt uşoare. *(chinez)*

Este mai de folos să cunoşti calităţile duşmanului decât defectele lui. *(chinez)*

Nu căuta să te salvezi de vâltoarea apei agăţându-te de coada unui tigru. *(chinez)*

Când ştii că aripile îţi sunt scurte nu zbura prea sus sau prea departe. *(chinez)*

Când este vreme frumoasă, ia-ţi umbrela de ploaie; după ce-ai mâncat şi te-ai săturat, ia-ţi provizii cu tine. *(chinez)*

Când te afli în zile liniştite, nu pierde din vedere pericolele ce pot să apară. *(chinez)*

Şi o bucată de hârtie este grea dacă o ridici de multe ori. *(chinez)*

A-l cunoaşte pe altul nu este decât ştiinţă, a te cunoaşte pe tine înseamnă înţelepciune. *(chinez)*

A-ţi cunoaşte neştiinţa este partea cea mai bună a cunoaşterii. *(chinez)*

A pretinde că-ţi satisfaci dorinţele prin pasiuni este ca şi cum ai crede că poţi stinge focul cu paie. *(china)*

Înţeleptul nu dezaprobă niciodată un nebun. *(chinez)*

Înţeleptul nu doreşte decât absenţa dorinţelor. *(chinez)*

Uşa cea mai bine încuiată este cea pe care o putem lăsa descuiată. *(chinez)*

Cu omul se îndreaptă omul. *(chinez)*

O călătorie de o mie de mile începe cu un pas. *(chinez)*

Şi turnul cu nouă caturi începe de la pământ. *(chinez)*

Înţeleptul nu dezaprobă un cuvânt bun pe motiv că ar fi fost spus de un om rău. *(china)*

Nu-i nevoie să bei toată apa mării ca să-ţi dai seama că este sărată. *(chinez)*

Ceea ce înţelepţii caută la ei înşişi, proştii caută la alţii. *(chinez)*

Când vezi un om bun gândeşte-te să-l întreci, când vezi un om rău, cercetează-ţi inima. *(chinez)*

Nu este un bun mediator cel care nu minte puţin. *(chinez)*

Cine-şi ascunde greşelile va săvârşi altele. *(chinez)*

De ce să te arunci în apă înainte ca barca să se răstoarne? *(chinez)*

Ciupercile otrăvitoare cresc cel mai repede. *(coreean)*

Băgarea de seamă vine după ce-ai comis greşeala. *(egiptean)*

Cel ce pururi se grăbeşte, este omul de care moartea se apropie cu repeziciune. *(egiptean)*

Inima ta să nu năzuiască la aparenţe. *(egiptean)*

Nu dispreţui un lucru mic ca să nu suferi din pricina lui. *(egiptean)*

Dintr-o mâhnire lipsită de nădejde omul îşi poate da duhul. *(egiptean)*

Într-un oraş unde nu ai rude, dreapta cugetare îţi va fi rudă. *(egiptean)*

Trage un pui de somn înainte de a hotărî asupra unui lucru. *(egiptean)*

Mădularele celui care păstrează măsura în felul lui de viaţă nu tremură la bătrâneţe. *(egiptean)*

Nu-ţi dezgoli starea sufletului înaintea oricui. *(egiptean)*

Inima i-a fost dată omului înţelept peftru a se teme de primejdii. *(egiptean)*

Nu dispreţui o boală uşoară împotriva căreia se găsesc leacuri, ci ia leacul. *(egiptean)*

Nu folosi un obicei ce intră în contradicţie cu obiceiurile comunităţii în care te afli. *(egiptean)*

Dacă un înţelept va fi pus la încercare, puţini îl vor găsi desăvârşit. *(egiptean)*

Dacă vrei să urci o scară, trebuie să începi cu treapta de jos. *(indian)*

La o întrebare prost pusă se răspunde prin tăcere. *(indian)*

Şi elefantul cade dacă face un pas greşit. *(indian)*

Cine a rătăcit toată ziua dar seara s-a întors pe drumul cel bun, nu se poate spune că a rătăcit. *(indian)*

Acordează-ţi harpa astfel încât corzile ei să nu fie nici slabe nici întinse. *(indian)*

Vinul te îmbată dar linguşitorul şi mai rău. *(indian)*

Surplusul de nectar este otravă. *(indian)*

Cine umblă într-o zdreanţă în ţara unde toţi oamenii umblă goi, va fi luat drept nebun. *(indian)*

Boala vine cu paşi de elefant şi se duce cu paşi de furnică. *(indian)*

Trebuie să asculţi cântăreţul tânăr şi medicul bătrân. *(indian)*

Şi răgetul unui măgar poate să ţi se pară cântec dacă îl auzi de departe. *(indian)*

Bagă în casă un pui de cămilă şi vei fi nevoit după aceea să dărâmi casa. *(indian)*

Focul, apa şi mintea îţi sunt de folos atât timp cât ştii să-i stăpâneşti. *(indian)*

Multă speranţă mare dezamăgire. *(indian)*

Sfatul bun nu-l ajută cu nimic pe cel ce-şi face singur rău. *(indian)*

Nu se scoate unt din ulcior cu degetul ţeapăn. *(indian)*

Cioara va deveni oare lebădă dacă se scaldă în Gange? *(indian)*

Când stăpânul devine pod, fereşte-te să treci pe el. *(este periculos să depinzi de unul mai mare ca tine) (indian)*

Nu lua cu tine un pitic pentru a măsura adâncimea unui fluviu. *(indian)*

Când te duci să vânezi un iepure, ia-ţi arma cu care poţi ucide un tigru. *(indian)*

Nu există şerpi mici sau şerpi mari; există numai şerpi. *(indian)*

Cu proştii şi cu foarfecele să umbli atent. *(indian)*

Nu lăsa cârma din mână în timpul furtunii căci se va scufunda corabia. *(indian)*

Gazela nu intră singură în ghearele leului adormit. *(indian)*

Prudenţa nu cunoaşte înfrângere. *(indian)*

Trebuie să stai departe de râurile mari de drumurile mari şi de oamenii mari. *(indian)*

Prea mulţi nori aduc secetă. *(indian)*

Chiar ploaia măruntă, dacă ţine mult poate provoca inundaţie. *(indochina)*

Acoperă-te din partea din care bate vântul. *(indochina)*

Oul nu se aşează pe marginea mesei. *(indochina)*

A fugi înseamnă uneori a învinge. *(japonez)*

Cu cât doreşti mai multe, cu atât ai mai multe dezamăgiri. *(japonez)*

Migdalul de la marginea drumului are întotdeauna fructele amare. *(japonez)*

Micul tunel al furnicii va surpa marele zăgaz. *(japonez)*

Nu bea din fântâna tâlharilor chiar dacă-ţi ard buzele de sete. *(japonez)*

Un șoim priceput își ascunde ghearele. *(japonez)*

Dacă eşti grăbit fă un ocol. *(japonez)*

Când te salvezi fugind cinzeci de paşi, nu râde de cel care a fugit o sută de paşi. *(japonez)*

Pe când cerbul alerga încă în pădure, omul punea oala la foc. *(malaez)*

Dacă atunci când construim vom asculta părerile tuturor, acoperișul nu va mai fi pus. *(mongol)*

Nu te încrede în cuvintele sclavilor şi femeilor. *(mongol)*

Nu toţi care-ţi zâmbesc îţi sunt prieteni; nu toţi care se supără îţi sunt duşmani. *(mongol)*

Oamenii dorm bine la hanul “hotărârii”. *(persan)*

Cel grăbit face de două ori aceeaşi treabă. *(persan)*

Oricât de insignifiant ar părea duşmanul tău, să ştii că el e întotdeauna de temut. *(persan)*

Cel care nu are decât un duşman îl va întâlni peste tot. *(persan)*

Capul fără de judecată este osândă pentru picioare. *(persan)*

Nu sădi-n nisipuri o zambilă, ai de vremea-ţi şi de truda-ţi milă. *(persan)*

Parfumul se apreciază după miros nu după vorbele vânzătorului. *(persan)*

Chiar de-ai fi Alexandru Macedon, nu porni la drum fără bătrâni. *(persan)*

Omul înţelept nu pune la încercare nici femeia, nici paharul. *(persan)*

Nu juca înaintea orbilor; nu cânta înaintea surzilor. *(persan)*

Vulpii care se întovărăşeşte cu lupul îi rămân, ori gheara ori maţele. *(persan)*

“Eu merg cu caleaşca” spuse gâsca pe care o luase vulpea. *(persan)*

Boala trebuie zădărnicită înainte de a veni. *(persan)*

Încă nu a prins vulpea dar i-a şi făcut zgardă. *(sumer)*

Găina vecinului pare gâscă, iar soţia lui, fecioară. *(turc)*

Nu privi cât e de alb turbanul; poate că săpunul era luat cu împrumut. *(turc)*

Când pleci la drum, ia-ţi însoţitor, când pleci la pădure, ia-ţi topor. *(turc)*

Fi-i prudent chiar dacă duşmanul tău e cât o furnică. *(turc)*

Cine răspunde la invitaţia lupului trebuie să meargă însoţit de câini. *(turc)*

Cu jumătate de medic îţi pierzi sănătatea; cu jumătate de preot îţi pierzi credinţa. *(turc)*

Cine-şi ascunde boala nu va găsi medicamentul. *(turc)*

Nu te lăsa în fântână cu funia altuia. *(turc)*

Nu trezi leul din somn. *(turc)*

Fereşte-te de omul care priveşte în jos şi de apa care curge lin. *(turc)*

Cine se încredinţează unui bărbier nepriceput să poarte vată în buzunar. *(turc)*

Omul prudent citeşte scrisoarea şi invers. *(turc)*

Nu te plimba fără băţ în satul cu mulţi câini. *(turc)*

Nu trece pe puntea omului rău; încrede-te mai degrabă în torent. *(turc)*

Nu se taie capul calului care s-a poticnit doar o singură dată. *(turc)*

Cine nu a simţit pumnul altuia crede că al lui este buzdugan. *(turc)*

După părerea tăbăcarului pe lume nu există miros urât. *(turc)*

Nu tăia coada măgarului în faţa oamenilor, unii vor spune că este prea scurtă, alţii că este prea lungă. *(turc)*

Calul bun se cunoaşte şi sub un ţol vechi. *(turc)*

Nu certa copilul prea mult, fiindcă se face obraznic; nu-l încuia, fiindcă se face hoţ. *(turc)*

Coarnele nu-i atârnă greu boului, nici aripile păsării. *(turc)*

Unele minciuni sunt preferabile adevărului. *(turc)*

Cine întreabă trece şi munţii, cine nu se rătăceşte chiar şi la loc şes. *(turc)*

Drumul cel bun se află întrebând. *(turc)*

Nu te încrede într-un prinţ, calmului mării, mângâierii femeii sau curajului unui cal. *(turc)*

Nici orbul nu mai cade în groapa în care a mai căzut. *(turc)*

Să nu zici că ai grâu până nu-l vezi în hambar; să nu zici că ai un copil până nu treci printr-un necaz. *(turc)*

La treaba făcută în grabă se amestecă şi diavolul. *(turc)*

Pisica în timp ce-şi mânca puiul spunea că este şoarece. *(turc)*

“Azi este zi de post” spuse pisica văzând ficatul la care nu putea să ajungă. *(turc)*

Orice mult din puţin se face. *(turc)*

Păstrează paiele de jos că ţi-or fi cândva de folos! *(turc)*

Inima este ca un copil: tot ce vede dorește. *(turc)*

Vrei să te cunoşti pe tine însuţi? Întreabă oamenii. *(turc)*

Cine iubește trandafirii trebuie să le suporte și spinii. *(turc)*

Până nu-i asculţi pe amândoi, nu poţi să judeci. *(Aristophanes)*

Ori de câte ori suntem în îndoială, trebuie să alegem calea prin care greșim mai puţin. *(Aristotel)*

Fii prost, când o cere împrejurarea; (A şti) să simulezi prostia când trebuie, este cea mai mare înţelepciune. *(Cato)*

Prefer să par fricos decât imprudent. *(Cicero)*

Orice om poate greși; dar numai cel fără minte stăruie în greșeală. *(Cicero)*

Din cauza părerilor vulgului suntem târâţi în rătăcire şi nu vedem realitatea. *(Cicero)*

Cine nu se teme de nimic, este surprins de primejdie. *(Confucius)*

Când cineva depășește măsura, lucrurile cele mai plăcute devin cele mai nesuferite. *(Democritus)*

Cel mai ușor este să te înșeli singur; căci fiecare crede ceea ce dorește. *(Demosthenes)*

E o nebunie să te apuci de ceva peste puterile tale. *(Demostene)*

Cel care arată cu bunătate calea celui rătăcit face ca și cum ar aprinde o lumină pentru altul; ea îi luminează totuși și lui. *(Ennius)*

Înțeleptul care nu-și poate fi de folos lui însuși, în zadar este înțelept. *(Ennius)*

La fiecare lucru cercetează antecedentele și urmările, și (numai) după aceea apucă-te de el; altfel la început vei fi dispus, fiindcă nu te-ai gândit la nimic din cele ce vor urma; pe urmă însă, când se vor ivi unele greutăți, te vei lăsa în mod rușinos de ceea ce ai întreprins. *(Epictetus)*

Gândește-te mult înainte de a spune sau de a face ceva; căci nu vei avea libertatea de a revoca spusele sau faptele tale. *(Epictetus)*

Măsura este supremul bun. *(Eschil)*

Bunăvoința inoportună nu se deosebește de dușmănie. *(Euripides)*

Toată biruinţa nu-i decât chibzuinţă. *(Euripides)*

Al doilea gând este (de obicei) mai înţelept. *(Euripides)*

Când începutul este rău, şi sfârşitul este la fel. *(Euripides)*

Cei prevăzători scot învăţăminte din primejdiile altora. *(Fedru)*

Nu remedia răul prin rău. *(Herodotus)*

Dacă nu se spun părerile contrarii între ele, nu este cu putinţă să se aleagă cea mai bună, trebuie să ne mulţumim cu aceea care a fost rostită; pe când dacă sunt spuse, este cu putinţă; după cum şi aurul curat nu poate fi cunoscut prin el însuşi; însă după ce-l frecăm de alt aur, ştim care-i mai bun. *(Herodotus)*

Acela-i bărbatul cel mai vrednic care se teme când se chibzuieşte, gândindu-se că i s-ar putea întâmpla orice, dar în acţiune este îndrăzneţ. *(Herodotus)*

Cel mai bun lucru pentru muritori este ordinea, şi cel mai rău dezordinea. *(Hesiodus)*

Este o măsură în toate şi limite bine trasate. – *constatarea aceasta exprimă de fapt un îndemn, o normă a moderaţiei şi cumpătării: nu depăşi măsura, nu încălca limitele prescrise de bunul simţ. Morala antică preconiza măsura ca pe unul din principiile ei fundamentale. Horatius lăuda calea de mijloc aurită, aurea mediocritas. (Horatius)*

Se poate înainta (măcar) până la un punct, dacă nu-i îngăduit mai departe. *(Horatius)*

Nimeni nu atinge dintr-o dată culmea ruşinii. *(Iuvenalis)*

Omul care nu se gândeşte sau nu prevede lucrurile îndepărtate, are necazul aproape. *(Lun Yu)*

Deprinde-te cât mai mult a asculta pe oricine şi a te pune, pe cât poţi mai mult, în sufletul celui cu care stai de vorbă. *(Marc Aureliu)*

Excesul de severitate stârneşte ura. Excesul de indulgenţă şubrezeşte autoritatea. *(Muslah-al-Din Saadi)*

Când cineva vede şi aşteaptă numai ceea ce vrea, judecata lui cu privire la adevăr va fi neîntemeiată. *(Menander)*

Înţelepciunea nu se potriveşte pretutindeni; uneori trebuie să fim şi noi nebuni împreună cu ceilalţi. *(Menander)*

Ai comis păcatul, când te-ai oprit să-l faci numai pentru că nu este permis. *(Ovidius)*

Nu este nimic care să nu aducă muritorilor (vreun folos). În răstrişte lucruri ce stăteau aruncate ajung a fi preţuite. *(Petronius)*

Dacă nu ne folosim de ceea ce avem şi căutăm ce nu avem, vom fi lipsiţi de unele din pricina sorţii, iar de altele din pricina noastră. *(Philemon)*

Un lucru, ca să fie bine judecat, trebuie judecat de cei pricepuţi, iar nu de cei mulţi. *(Plato)*

Cine se fereşte să nu fie înşelat, (acela) abia se fereşte, chiar când se fereşte. *(Plautus)*

Nu săvârşi fapta, dacă ai îndoială. *(Plinius)*

Un sfat care nu poate fi schimbat, este rău. – *sfaturile rigide, care nu ţin seama de schimbarea împrejurărilor, pot deveni primejdio*ase. *(Publilius Syrus)*

Ochii nu greşesc dacă mintea conduce ochii. *(Publilius Syrus)*

În orice întreprinzi, gândeşte-te unde ajungi. *(Publilius Syrus)*

Pericolul vine mai repede atunci când este dispreţuit. *(Publilius Syrus)*

Înainte de a începe ceva trebuie chibzuinţă, iar după ce te-ai chibzuit trebuie ca lucrul să fie îndeplinit la timp. *(Sallustius)*

Cel care speră fără temei, deznădăjduieşte fără temei. *(Seneca)*

Pe cel care jeleşte şi pe cel care se teme obişnuim să-l supraveghem, ca nu cumva să se folosească rău de sin-

gurătate. Nici un om fără judecată nu trebuie lăsat singur căci atunci ia hotărâri funeste. Atunci el pune la cale primejdii viitoare, fie pentru alţii, fie pentru sine însuşi. Atunci meditează pofte nelegiuite. *(Seneca)*

De aceea ajungem cu greutate la însănătoşire, fiindcă nu ştim că suntem bolnavi. *(Seneca)*

Nimic nu împiedică atâta însănătoşirea ca schimbarea deasă a remediilor. *(Seneca)*

Este salutar să nu avem relaţii cu acei care se deosebesc de noi şi care doresc altceva. *(Seneca)*

Puţini sunt aceia, care îşi orânduiesc viaţa şi lucrurile după un plan: ceilalţi, la fel ca cei care plutesc pe un fluviu, nu merg, ci sunt purtaţi… De aceea trebuie să stabilim ce voim şi să perseverăm în aceasta. *(Seneca)*

Lucrurile vătămătoare nu păstrează niciodată măsura. *(Seneca)*

De linişte nu au parte decât aceia care şi-au format o judecată nestrămutată şi precisă. *(Seneca)*

Să se asculte şi partea adversă. *(Seneca)*

Înlăuntrul (nostru) totul să fie deosebit; (dar) înfăţişarea noastră să fie ca a mulţimii. *(Seneca)*

Când eroarea devine obştească, ea ne ţine loc de ceea ce-i drept. *(Seneca)*

Să apreciem fiecare lucru, îndepărtând ce se spune despre el, și să cercetăm ce este nu ce e numit. *(Seneca)*

Nu numai oamenilor, dar și lucrurilor trebuie să li se ia masca și să li se redea aspectul propriu. *(Seneca)*

Orice virtute se bazează pe măsură. *(Seneca)*

A pune o povară pe un bolnav și a da noroc unor (oameni) needucați, este același lucru. *(Socrates)*

Aici este boala cea mai gravă pentru oameni, când vor să vindece răul prin rău. *(Sophocles)*

Este imposibil să cunoști sufletul, sentimentele și gândurile cuiva, înainte ca el să exercite vreo dregătorie și să aplice legile. *(Sophocles)*

Cei lipsiți de judecată nu știu că au binele în mâna lor, până ce-l scapă. *(Sophocles)*

Omul inteligent judecă cele noi după cele vechi. *(Sophocles)*

Trebuie chibzuit mult timp ceea ce se hotărăște o dată (pentru totdeauna). *(Syrus)*

E mai bine să fii învins, acolo unde victoria e păgubitoare. *(Syrus)*

E prea târziu să te chibzuiești, când s-a ivit primejdia. *(Syrus)*

După o hotărâre pripită urmează căința. *(Syrus)*

Graba are ca însoţitor greşeala şi căinţa. *(Syrus)*

Trebuie de pregătit mult timp războiul, pentru a învinge mai iute. *(Syrus)*

În tot ce întreprinzi gândeşte-te unde vei ajunge. *(Syrus)*

Cine cruţă pe cei răi, acela vatămă pe cei buni. *(Syrus)*

Cruţă şi pe cel rău, dacă există riscul să piară şi cel bun. *(Syrus)*

Să te fereşti totdeauna de acela care te-a înşelat o dată. *(Syrus)*

Când sufletul stă la îndoială, un motiv neînsemnat îl împinge într-o parte sau într-alta. *(Terentius)*

Diavolul, când face ceva mortal, îl impregnează cu lucrurile cele mai plăcute şi cele mai dragi ale lui Dumnezeu. *(Tertullianus)*

E greu să cunoşti măsura când îţi merge bine. *(Theognis)*

Un om chibzuit, chiar când e încet, el ajunge din urmă pe cel iute, prin judecata cea dreaptă a zeilor nemuritori. *(Theognis)*

Fii chibzuit; iar pe limbă să-ţi stea totdeauna miere. *(Theognis)*

Caracterul multora e greu de cunoscut, când îl priveşte cineva de departe, chiar când e iscusit. Căci unii îşi ascund răutatea sub bogăţie, iar alţii (îşi ascund) virtutea sub sărăcia cea funestă. *(Theognis)*

Aceia sunt cei mai destoinici în orice îndeletnicire, care, renunţând de a se ocupa de multe lucruri, se îndreaptă (numai) spre unul. *(Xenophon)*

Dacă cineva, atunci când fiul său are nevoie de doctorie şi nu vrea s-o ia, îl înşeală dându-i medicamentul drept mâncare, şi dacă întrebuinţând astfel minciuna îl face sănătos, cum trebuie socotită această înşelăciune? *(Xenophon)*

Omul să-şi taie un membru care-l vatămă şi prin a cărui lepădare restul trăieşte fără grijă. *(Bhagavata-Purana)*

Silinţa în lucruri imposibile, nesilinţa în cele posibile, din cauza rătăcirii, sau nesilinţa la timp; din aceste trei pricini nu izbândeşte fapta. *(Boktlingk)*

Servitorii se cunosc, când li se dă o însărcinare; rudele la nevoie; prietenul în nenorocire; soţia, când se pierde averea. *(Canakya)*

O mare înflăcărare chiar de la început este o piedică pentru orice succes. Oare apa, deşi rece de tot, nu străpunge munţii? *(Hitopadeca)*

Cel înţelept mişcă un picior şi stă pe celălalt. Omul să nu-şi părăsească locul său de mai înainte fără a cerceta locul străin. *(Hitopadeca)*

Nu trebuie să se încreadă cineva în râuri, în cei care poartă cuţit, unghii sau coarne, nici în femei sau regi. *(Hitopadeca)*

Când un lucru e întreprins cum trebuie, chiar dacă nu reuşeşte, el nu pricinuieşte atâta supărare ca atunci când e întreprins în mod nechibzuit. *(Kamandaki)*

În această lume oarbă învăţaţii nu rămân acolo unde nu se face deosebire între o piatră preţioasă veritabilă şi o bucată de sticlă. *(Kamandaki)*

Greu se mai întoarce fericirea care a fost dispreţuită mai înainte. *(Kalidasa)*

Numai străinii îl consideră pe omul ales ca atare; ai săi îl cred de-o seamă cu ei. *(Kusumadeva)*

Zece feluri de oameni nu cunosc ce-i legea: cel beat, cel nebun, cel obosit, cel furios, cel flămând, cel grăbit, cel lacom, cel speriat şi al zecelea, cel îndrăgostit. De aceea cel prudent să nu aibă de a face cu ei. *(Mahabharata)*

Cine cunoaşte pe un ticălos şi nu-l opreşte, deşi-i în stare, se face vinovat de fapta rea a aceluia tocmai fiindcă poate (să-l împiedice). *(Mahabharata)*

“Ce va rezulta pentru mine, dacă voi face aceasta şi ce va rezulta, dacă n-o voi face?” (Numai) după ce se va

chibzui astfel cu privire la acţiunile (sale) să le săvârşească omul sau să le lase. *(Mahabharata)*

Omul să examineze cu exactitate viitorul şi prezentul tuturor acţiunilor (sale) şi de asemenea calităţile şi defectele tuturor celor trecute. *(Manu)*

Ceea ce doreşte, vede sau săvârşeşte muritorul ziua, aceea o spune sau o face în somn, fiindcă îl preocupă. *(Pancatantra)*

Când e în primejdie să piardă totul, cel cu minte jertfeşte jumătate. *(Pancatantra)*

Cine n-are singur judecată, nici nu face cum îl învaţă prietenii, acela piere. *(Pancatantra)*

Omul să nu facă ceva ce n-a văzut bine, ce n-a recunoscut bine, ce n-a auzit bine, sau ce n-a examinat bine. *(Pancatantra)*

Mai bine să dai puţin, dar la timp; ce foloseşte mult (dacă-i dat) când nu trebuie? *(Somadeva)*

De obicei oamenii zăpăciţi de zvonuri nu sunt în stare să judece. *(Somadeva)*

Cel cu minte să primească o vorbă nimerită chiar şi de la un copil; dar să nu bage în seamă cuvintele prosteşti, chiar dacă le spune un bătrân. *(Vikramacarita)*

Cei care nu se încred, chiar dacă sunt slabi, nu sunt biruiţi de cei mai tari; pe când cei care se încred, repede sunt biruiţi chiar şi de cei slabi. *(Tantrakhyayika)*

Mai uşor i-o stâncă a muta din cale, decât cu cei proşti să-ncerci taclale. *(Abu Madin Ibn Hamal)*

Nu schimbaţi calul când vă aflaţi în mijlocul râului. *(Abraham Lincoln)*

O eroare este cu atât mai primebdioasă cu cât conţine mai mult adevăr. *(Amiel)*

Sfătuieşte-te cu cel mic şi cu cel mare şi pe urmă hotărăşte tu însuţi. *(Anton Pann)*

Cere sfat din partea ambelor vremuri: a celor vechi, pentru ce-i mai bun, a celor mai din urmă, pentru ce-i mai potrivit. *(Bacon)*

Omul înţelept îşi va procura singur mai multe prilejuri decât găseşte. *(Bacon)*

Cea mai mare păcălită de pe pământul acesta va rămâne mereu Naivitatea. *(Balzac)*

Întreprinde încet, dar perseverează în ceea ce ai început. *(Bias)*

Lucrurile care sunt fără măsură nu pot să dureze mult timp. *(Boccacio)*

Sufletele înţelepte se pleacă chiar şi în faţa dreptei socoteli a vrăjmaşilor. *(Cantemir)*

Nu te minţi singur. Cel care se minte pe sine şi-şi pleacă urechea la propriile sale minciuni ajunge să nu mai deosebească adevărul nici în el, nici în jurul lui, să nu mai aibă respect nici pentru sine nici pentru ceilalţi. *(A. P. Cehov)*

Cine seamănă iluzii, culege suferinţă. *(Elie Ben-Gal)*

Corpul nostru seamănă cu animalele, iar sufletul nostru seamănă cu îngerii. Trebuie să alegem bine imaginile pe care le vom întipări în el; căci nu trebuie să turnăm într-un vas atât de mic şi de preţios decât lucruri alese. *(Fenelon)*

Valorăm ceva prin aspiraţia noastră; un suflet se măsoară prin dorinţa sa, după cum judecăm catedralele de la depărtare, după înălţimea clopotniţelor lor. *(Flaubert)*

Mulţi oameni naufragiază în viaţă nu pentru că sunt răi, ci pentru că le-a lipsit grăuntele de prudenţă şi de stăpânire de sine într-un moment dat. *(Fr. W. Förster)*

Când loveşti un inocent făureşti un bandit. *(Hugo)*

Teoria şi practica se influenţează totdeauna reciproc; din faptele oamenilor se poate vedea ce gândesc, iar din părerile lor se poate spune de mai înainte ce vor face. *(Goethe)*

Vorba unui singur om nu e vorba nimănui. Este just să fie ascultaţi amândoi. *(Goethe)*

Întrebuinţaţi bine timpul, el trece aşa de iute; însă ordinea vă învaţă să câştigaţi timp. *(Goethe)*

Fiecare să rămână pe drumul pe care a apucat şi nu cumva să se lase impresionat de autoritate, obsedat de acordul unanim şi târât de modă. *(Goethe)*

Cine îţi ascunde primejdia, îţi este duşman. *(Goethe)*

Prudenţa are valoare chiar şi atunci când nu este necesară. *(Goethe)*

Lucrurile atârnă de multe şi variate împrejurări neprevăzute; de aceea şi rezultatul fericit este atât de rar. *(Gracian)*

A preţui intensitatea mai mult decât extensiunea. *(Gracian)*

Maturitatea spiritului se manifestă în încetineala crezării. Minciuna este foarte obişnuită de aceea crezarea să fie neobişnuită. *(Gracian)*

Când vântul succesului suflă prea atare, mai dă jos din pânze. *(Henrik Wegeland)*

Pârghia principală a neamului omenesc este în leagăn, pentru că de început depinde totul; atât răul cât şi binele. Încotro se îndreaptă cineva, într-acolo şi merge, în urma capului – trupul şi-n urma oiştii – trăsura. Şi cel mai uşor lucru este a începe de la început, căci din alt loc este mai anevoios. *(Komenski)*

Elogiile părtinitoare şi exagerate moleşesc şi slăbesc talentele: cuvintele de ocară şi ironia muşcătoare le aduc la disperare şi le înăbuşă chiar în faşă, dar o apreciere nepărtinitoare purifică gustul şi, arătând cu o mână lipsurile, încoronează cu cealaltă frumosul. *(Krilov)*

Abilitatea este cauza apropiată a înşelătoriei: de la una la alta pasul e alunecos; minciuna constituie singura deosebire dintre ele; dacă-i adăugată la abilitate, avem înşelătoria. *(La Bruyere)*

Prea multă atenţie acordată primejdiei te face, cel mai adesea, să cazi într-însa. *(La Fontaine)*

La orice lucru trebuie să avem în vedere sfârşitul. *(La Fontaine)*

În acţiunile mari trebuie să ne dăm silinţa nu atât de a face să se nască prilejuri, cât mai ales de a profita de cele care se prezintă. *(La Rochefoucauld)*

Cea mai subtilă dintre toate fineţile este să ştim bine să ne prefacem că am cădea în cursele ce ni se întind. *(La Rochefoucauld)*

E mai uşor să fim înţelepţi pentru alţii decât pentru noi. *(La Rochefoucauld)*

Adevăratul mijloc de a fi înşelat este de a te crede mai subtil decât ceilalţi. *(La Rochefoucauld)*

Îndoiala nu trebuie să fie altceva decât luciditate, altfel devine o primejdie. *(Lichtenberg)*

Stările sufleteşti care par a nu avea nici un motiv, au motivele cele mai adânci. *(Lucian Blaga)*

Întunericul nu trebuie să-l luminăm pentru ca să-l putem vedea…*(Lucian Blaga)*

De îndată ce vei face Satanei concesiunea de-a discuta cu el, poţi fi sigur că te va bate în dialectică şi te va îndupleca. *(Lucian Blaga)*

Multe situaţii în viaţă, dacă le-am rezolva numai cu logica, am lucra tocmai aşa cum ne-ar învăţa şi diavolul să lucrăm. *(Lucian Blaga)*

Când cauţi comori, nu sapi în nori, ci în pământ. *(Lucian Blaga)*

La un dar mare, chibzuinţă multă şi la politeţe exagerată, neîncredere multă! *(Mateo Aleman)*

După cum spiritul nostru se fortifică prin comunicarea cu spiritele viguroase şi echilibrate, tot astfel, nu se poate spune cât de mult pierde şi degenerează prin relaţiile şi frecventarea continuă ce avem cu spiritele josnice şi bolnăvicioase: nu există contagiune care să se răspândească la fel cu aceasta. *(Montaigne)*

Fereşte-te de acel duşman care vrea să te câştige şi pe tine împotriva ta. *(N. Iorga)*

Adesea virtutea nu are duşmani mai declaraţi decât acei care se prefac cel mai mult că sunt avocaţii ei. *(Oxenstierna)*

Înţelepciunea ne opreşte să judecăm după simple aparenţe, să credem tot ce auzim, să facem tot ce putem, să spunem tot ce ştim şi să cheltuim tot ce avem. *(Oxenstierna)*

Gândurile înţeleptului sunt totdeauna înaintea acţiunilor sale; dar cel fără minte le pune, de obicei, la coada tuturor întreprinderilor sale. *(Oxenstierna)*

Aparenţa face adesea ca soldatul să devină general, canonicul, episcop şi dracul, călugăr. *(Oxenstierna)*

Încrede-te, dar vezi în cine. *(Oxenstierna)*

Lumea e atât de tare ocupată cu aparenţa, încât prea puţin îi pasă de realitate. *(La Oxenstierna)*

Cine nu e convins că e jos, nu se gândeşte să se urce sus. *(Papini)*

Noi credem uneori că lucrurile sunt adevărate, numai fiindcă sunt spuse în mod elocvent. *(Pascal)*

Când vrem să dojenim cu folos şi să arătăm altuia că se înşeală, trebuie văzut sub ce latură priveşte el lucrul, pentru că de obicei el este adevărat sub acea latură, şi să-i recunoaştem acest adevăr, dar să-i descoperim latura sub care lucrul este greşit. *(Pascal)*

Nu spune de mai înainte ce ai de gând să faci; căci, de nu vei izbuti, te vei face de râs. *(Pittacus)*

În observaţiile pe care le facem noi înşine, devenim părtinitori, de dragul celui care facem observaţiile. *(Pope)*

Nu fii primul care încearcă ceea ce-i nou, dar nici ultimul care leapădă ceea ce-i vechi. *(Pope)*

Bunul simţ vulgar este un judecător prost atunci când este vorba de lucruri mari. *(Renan)*

Cine vrea să realizeze ceva excelent şi năzuieşte să producă ceva mare, acela să-şi concentreze în tăcere şi neobosit în punctul cel mai mic puterea cea mai mare. *(Schiller)*

Când toţi aceia care ne înconjoară sunt de altă părere decât noi şi se comportă în consecinţă, este greu să nu ne facă să şovăim, chiar când suntem convinşi de rătăcirea lor. *(Schopenhauer)*

Să ne gândim bine şi de repetate ori asupra unui proiect, înainte de a-l pune în executare, şi chiar după ce am examinat totul în mod cât se poate de temeinic, să mai rezervăm ceva şi insuficientei cunoaşteri omeneşti, datorită căreia tot mai pot exista împrejurări imposibil de scrutat sau de prevăzut şi care pot face ca întregul calcul să iasă greşit. *(Schopenhauer)*

Cel care aşteaptă ca pe lumea aceasta diavolii să umble cu coarne, iar nebunii cu clopoţei, va fi totdeauna prada sau jucăria lor. *(Schopenhauer)*

Ce se face iute, piere iute. *(La Schopenhauer)*

Adevărul nu-i întotdeauna acelaşi lucru cu propria-ţi părere. *(Sienkiewicz)*

Primeşte critica oricui, dar rezervă-ţi hotărârea. *(Shakespeare)*

Imaginaţia lucrează mai tare în minţile cele mai slabe. *(Shakespeare)*

Virtutea omului, care trăieşte după comandamentele raţiunii, se arată tot atât de mare în evitarea, ca şi în înfrângerea primejdiei. *(Spinoza)*

A şti să iei o hotărâre este o mare artă. *(Stendhal)*

Citim lumea pe dos şi pretindem că ne înşeală. *(Tagore)*

După cum e firesc să credem o mulţime de lucruri fără demonstrare, tot astfel nu este mai puţin firesc să ne îndoim de altele cu toate dovezile lor. *(Vauvenargues)*

Obscuritatea este regatul erorii. – *obscuritatea favorizează eroarea, claritatea o denunţă îndată , căci, spune Vauvenargues:* Nu există eroare care să nu dispară îndată ce am exprimat-o în chip clar. *(Vauvenargues)*

Cei răi sunt întotdeauna surprinşi de a găsi abilitate la cei buni. *(Vauvenargues)*

Cunoaştere – ignoranţă

Omul învăţat poartă întotdeauna averea cu el.

A şti carte nu înseamnă a şti înţelepciune!

Ştiinţa cuiva preţuieşte munca pe care a întrebuinţat-o ca s-o capete.

Ai toată viaţa un şcolar pe care niciodată nu trebuie să-l pierzi din ochi: tu însuţi.

Ştiinţa este ca jugul la gâtul boului: e făcută pentru a subjuga pasiunile. *(arab)*

Nu sunt pierduţi banii care-ţi îmbogăţesc mintea. *(arab)*

Ştiinţa are multe neajunsuri: boala ei este uitarea, nefericirea ei e minciuna, irosirea ei e răspândirea printre cei săraci cu duhul, iar cel mai mare cusur al ei e acela că nu este niciodată îndestulătoare. *(arab)*

Cunoaşterea unei limbi completează omul. *(arab)*

Prostul nu gustă dulceaţa înţelepciunii, după cum cel cu guturai nu simte parfumul florilor. *(arab)*

Ţi-a dat viaţă cel care te-a învăţat carte. *(arab)*

Prostia şi îngâmfarea sunt două surori care foarte rar se despart. *(arab)*

Cine ştie să semene poate semăna şi pe ogor de stâncă. *(armean)*

Nu te depărta de omul înţelept şi nu te apropia de cel prost. *(armean)*

Mintea de la tinereţe este toiag la bătrâneţe. *(armean)*

Efortul de a gândi seamănă cu săparea unui puţ; acesta dă la început apă tulbure, apoi ea se limpezeşte încetul cu încetul. *(chinez)*

Nu ai niciodată mai multă nevoie de spirit ca atunci când ai de a face cu un prost. *(chinez)*

De fiecare dată când deschizi o carte înveţi ceva. *(chinez)*

Nu poţi profita de o carte dacă nu o citeşti aşa cum nu poţi profita de bani dacă îi ţii la altul. *(chinez)*

Fabricăm lumânări pentru a ne bucura de lumină, învăţăm pentru a obţine lumina adevărului; prima luminează locurile întunecoase ale casei, a doua, inima omului. *(chinez)*

O mie de şcolari – o mie de învăţaţi; o mie de jucători – o mie de săraci. *(chinez)*

Ştiinţa pe care n-o completezi în fiecare zi, scade în fiecare zi. *(chinez)*

Înţeleptul chiar dacă este cu desăvârşire sărac, el îşi poartă comorile în inimă. *(chinez)*

Înţelepciunea este singura monedă care are curs pretutindeni. *(chinez)*

În spatele unui om priceput se află întotdeauna alt om priceput. *(chinez)*

Înţeleptul care-şi stăpâneşte pasiunile trece printre tigri şi rinoceri; el a învins moartea. *(chinez)*

Cine nu se urcă pe munte nu cunoaşte înălţimea cerului. *(chinez)*

Cine nu ştie pe unde a intrat, nu va şti pe unde să iasă. *(chinez)*

Omul este trecător şi trupul său în pulbere se schimbă, dar cartea lui îl face nemuritor. *(egiptean)*

Nu există, într-adevăr, decât o singură fericire pe lumea aceasta: aceea de a aduna cu drag cărţi în timpul zilei şi de a le citi în timpul nopţii. *(egiptean)*

Sfatul bun dat unui om fără minte piere precum fumul. *(egiptean)*

Nu vârsta ci înţelepciunea te face om întreg. *(indian)*

Bărbierul nu trebuie să facă şi pe medicul. *(indian)*

Înţelepciunea înseamnă putere. *(indian)*

Vârsta îţi albeşte părul dar nu-ţi coace şi mintea. *(indian)*

Plantele cunoaşterii trebuie stropite cu lacrimi. *(indian)*

Nu poţi învăţa să înoţi dacă nu cobori în apă. *(indian)*

Ploaia de lacrimi este necesară recoltei cunoştinţelor. *(indian)*

Experienţa ţine de o şcoală unde lecţiile costă scump. *(italian)*

Când omul pierde tot îi rămâne învăţătura. *(japonez)*

Cultura e tot ce-i rămâne omului când a uitat totul. *(japonez)*

Marile personalităţi se dezvoltă încet. *(japonez)*

Băiatul care trăieşte lângă templul budist va citi cărţi sfinte. *(japonez)*

Chiar de-ar fi să mori mâine nu înceta să înveţi. *(mongol)*

Învăţătura din tinereţe este ca o dantelă săpată în piatră. *(persan)*

Sabia nu are putere acolo unde se află pana. *(persan)*

Cine învaţă să bată toba la 40 de ani doar în mormânt va ajunge meşter. *(persan)*

Dacă numai adulmecând s-ar fi putut învăţa, câinele ajungea demult măcelar. *(persan)*

Orzul timpuriu va da recoltă bună – ce ştim noi?, orzul târziu va da recoltă bună – ce ştim noi? *(sumer)*

Cărturarul nu se culcă pe un pat de puf. *(turc)*

Mai bine să-ţi lipsească ochii decât spiritul. *(turc)*

Ochii nu servesc la nimic unei minţi oarbe.

Elocinţa înseamnă susţinerea unei idei în forma cea mai concisă. *(’Abn al-Hamid Ibn Yahya)*

Cel fără minte se mărgineşte la propria lui judecată şi se uită adesea în spate să vadă dacă este admirat. *(Al-Ibchichi)*

Aristotel spunea că acei care caută să demonstreze lucruri evidente fac la fel ca acei care vor numaidecât să arate soarele cu lampa. *(Aristoteles)*

Esop spunea că atunci va fi rău pentru toţi, când toţi vor practica totul. *(Aeschines)*

Vei cunoaşte bătrân fiind, cât este de greu să înveţi la această vârstă, când se cere să fii înţelept. *(Aeschylus)*

E frumos să înveţe lucruri înţelepte şi un bătrân. *(Aeschylus)*

Cele nevăzute se pot vedea prin cele văzute. *(Anaxogaras)*

Ceea ce avem de învăţat să facem; învăţăm făcând. *(Aristotel)*

Fii stăpân pe subiect; cuvintele vor urma (de la sine). *(Cato)*

Adesea în calea celor care vor să înveţe stă autoritatea celor care predau. *(Cicero)*

Când cunoaştem natura tuturor lucrurilor, suntem liberaţi de superstiţie şi de frica morţii, nu ne tulbură neştiinţa, din care provin adesea spaime grozave; în sfârşit vom fi şi mai morali, când vom cunoaşte ce cere natura. *(Cicero)*

Filozofia este medicina sufletului. *(Cicero)*

Să ştiţi că, dacă nu este vindecat sufletul, ceea ce nu se poate face fără filozofie, suferinţele nu vor avea sfârşit. *(Cicero)*

După cum, dacă cineva, care s-ar da drept literat, ar vorbi incorect, sau dacă acel care ar vrea să treacă drept cântăreţ ar cânta fals, s-ar face de ruşine, mai ales prin faptul că greşeşte tocmai acolo unde pretinde că-i cunoscător, tot astfel un filozof care greşeşte în felul său de viaţă se face de ocară tocmai prin faptul că se poticneşte în rolul în care vrea să fie învăţător, şi pretinzând că cunoaşte ştiinţa vieţii greşeşte în viaţă. *(Cicero)*

După cum un ogor oricât de fertil, nu poate da roadă, dacă nu e cultivat, tot astfel şi sufletul fără învăţătură. *(Cicero)*

Noi vrem să găsim adevărul, nu să convingem vreun adversar. *(Cicero)*

În primul rând este propriu omului căutarea şi cercetarea adevărului. *(Cicero)*

Fără a cunoaşte puterea cuvintelor este imposibil să cunoşti oamenii. *(Confucius)*

Demetrius din Phalerae îl sfătuia pe regele Ptolemeu să-şi procure scrierile privitoare la domnie şi conducere şi să le citească; căci ceea ce nu îndrăznesc să sfătuiască prietenii, stă scris în cărţi. *(Demetrius Phalereus)*

Există, fără îndoială, tineri cu judecată şi bătrâni fără minte; căci nu timpul (ne) învaţă să gândim, ci o educaţie timpurie şi predispoziţia. *(Democritus)*

Medicina vindecă bolile corpului, iar filozofia liberează sufletul de patimi. *(Democritus)*

Cei fără minte se iau după câştigurile (separate ale) norocului, pe când cei care ştiu (ce înseamnă) astfel de câştiguri, se iau după filozofie. *(Democritus)*

După ce Democrit critică percepţiile simţurilor, spunând: “Culoarea este aparentă convenţională, dulcele este aparent, amarul este aparent; în realitate nu există decât atomi şi vid”, el pune simţurile să vorbească astfel către inteligenţă: “Sărmană minte, tu primeşti dovezile de la noi şi vrei să ne birui? Biruinţa ta este o înfrângere”. *(Democritus)*

Din înţelepciune provin trei lucruri: gândire justă, vorbire fără greş şi acţiune dreaptă. *(Democritus)*

Neghiobii își formează viaţa prin darurile întâmplării, cunoscătorii prin acele ale înţelepciunii. – *nu te rezema de umbre, pune la baza vieţii tale cunoaşterea! (Democritus)*

Pentru cei fără minte este mai bine să fie conduşi decât să conducă. *(Democritus)*

Ferice de acela care şi-a dobândit o comoară de gânduri divine! *(Empedocles)*

Nu este admisibil ca omul cât este tânăr să ezite să studieze filozofia, iar când a îmbătrânit să se considere destul de obosit ca să se mai poată ocupa de acest studiu, căci nu este nimeni prematur sau prea matur pentru îngrijirea sănătăţii sufletului său. *(Epicur)*

Cel ce spune că timpul îndeletnicirii cu filosofia n-a sosit încă sau că a trecut este asemenea unuia care ar spune că timpul fericirii nu-i încă sosit sau că s-a dus; de aceea amândoi, şi tânărul şi bătrânul trebuie să caute înţelepciunea, cel de-al doilea pentru ca, înaintând în bătrâneţe să se simtă tânăr graţie amintirii celor trecute, iar primul ca să fie tânăr şi bătrân în acelaşi timp prin lipsa de teamă faţă de cele ce vor veni. *(Epicur)*

Învăţătura este ca aurul – are preţ oriunde. *(Epictet)*

Adevărata înţelepciune constă în a nu părea înţelept. *(Eschil)*

Mintea omenească face să fie bine conduse cetăţile şi casele, iar în război are mare putere. Căci un singur gând înţelept biruie multe mâini, pe când prostia bazată pe mulţime este un mare rău. *(Euripides)*

Fiecare zi ne învaţă ceva nou. *(Euripides)*

Nu mai simt altă plăcere decât de a învăţa. *(Fr. Petrarca)*

Erudiţia nu ne învaţă să avem minte. *(Heraclitus)*

Cultura multilaterală nu te învaţă şi înţelepciunea. *(Heraclit din Efes)*

Îţi pierzi timpul cultivând cuvintele. *(Hesiod)*

Acum copile, soarbe cu sufletul curat cuvintele; acum oferă-te celor mai buni (ca tine): Vasul nou va păstra mult timp mirosul de care a fost pătruns pentru întâia oară. *(Horatius)*

Incultul ce vrea să înveţe seamănă cu savantul, savantul ce vorbeşte fără discernământ seamănă cu un incult. *(Ibn abi talib 'Ali)*

După cum medicii au la îndemână instrumentele şi cuţitele pentru intervenţii urgente, tot astfel şi tu să ai pregătite preceptele, ca să cunoşti cele divine şi cele umane şi ca să faci orice lucru, fie cât de mic, cu gândul la legătura dintre amândouă. *(Marcus Aurelius)*

Sunt oameni pe care-i socotesc nevrednici a-mi primi învăţătura şi pe care refuz să-i învăţ şi tocmai prin aceasta le dau învăţătură, fără nici un efort din partea mea. *(Meng Tseu)*

Regii au mai multă nevoie de sfatul înţelepţilor decât au aceştia de favoarea regilor. *(Muslah-al-Din Saadi)*

Fiecare îşi iubeşte ocupaţia şi-i place să-şi întrebuinţeze timpul cu îndeletnicirea cu care s-a deprins. *(Ovidius)*

Elocinţă, tu care ştii să înduioşezi inimile şi să cucereşti lumea! *(Pacuvius)*

Cunoaşterea cuvintelor conduce la cunoaşterea lucrurilor. *(Platon)*

Nu de vorbele celor mulţi trebuie să ţinem seama, ci de judecata celui care cunoaşte purul adevăr. *(Platon)*

Toate se realizează în număr mai mare, mai bine şi mai uşor, când cineva face un singur lucru, după aptitudinea sa şi la timpul său, lăsând la o parte celelalte. *(Plato)*

E cu neputinţă ca unul singur să exercite bine multe îndeletniciri. *(Plato)*

Fiecare poate exercita bine numai o singură îndeletnicire şi nu mai multe; căci dacă ar face aceasta, apucându-se de multe lucruri, el n-ar izbuti să se distingă în nimic. *(Plato)*

Dacă nu vor domni filozofii în cetăţi, sau dacă cei ce se numesc astăzi regi şi stăpânitori nu vor fi filozofi cu adevărat şi-n mod adecvat, şi dacă nu vor coincide puterea politică şi filozofia… nu există încetare a mizeriei pentru state, şi socot că nici pentru neamul omenesc. *(Plato)*

Tânărul nu-i în stare să judece ce e alegoric şi ce nu, ci orice părere primeşte el, îi va rămâne neştearsă şi neschimbată. De aceea, fără îndoială, trebuie făcut tot posibilul ca ceea ce aud (tinerii) pentru întâia oară, să fie expus cât mai frumos şi să se refere la virtute. *(Plato)*

Mult, dar nu multe. – *Pliniu precizează că pentru formarea spiritului este recomandată multă lectură , dar nu lectura risipită a tot felul de cărţi. (Plinius Minor)*

De vreme ce sufletul nostru are din natură dorinţa de a învăţa şi de a privi, nu este oare logic să dezaprobăm pe acei care întrebuinţează rău această tendinţă pentru audiţii şi spectacole fără nici o valoare, şi neglijează pe cele frumoase şi utile? *(Plutarchus)*

Învăţătura cere înzestrare şi exerciţiu. *Profesorii au adeseori prilejul să observe printre elevii lor naturi mai mult sau mai puţin înzestrate pentru învăţătură. Totuşi înzestrarea, talentul nu se dezvoltă decât prin exercitarea lui căci , observă Protagora : Arta nu este nimic fără studiu şi nici studiul fără artă. Studiul însuşi presupune deprinderi formate de timpuriu, după cum observă Pro-*

tagora: Din tinereţe trebuie să începi a învăţa. (Protagoras)

După cum nu este de nici un folos medicina, dacă nu alungă boala din corp, tot aşa nu e de nici un folos filozofia, dacă nu alungă răul din suflet. *(Pythagoras)*

Măcar de-am şti ce e la îndemâna noastră. Nu ne interesează ce este dincolo de noi. *(Romanos Melodul)*

După cum învăţământul elementar, prin care copiii învaţă a scrie şi a citi, nu-i învaţă ştiinţa şi literatura, ci numai îi pregăteşte pentru a şi le însuşi mai târziu, tot astfel ştiinţa şi literatura nu duc sufletul la virtute ci numai îl pregătesc. *(Seneca)*

Remediile sufletului au fost descoperite de cei vechi. Dar cum să fie întrebuinţate şi când, aceasta este sarcina noastră de a căuta. *(Seneca)*

Tot ce-i salutar trebuie gândit şi meditat des, ca să nu ne fie numai cunoscut, dar şi la îndemână. *(Seneca)*

O parte a virtuţii constă în învăţătură, alta în exerciţiu; trebuie de o parte să înveţi, pe de alta să întăreşti prin practică ce ai învăţat. *(Seneca)*

Ce nebunie este să înveţi lucruri de prisos, când este atâta lipsă de timp? *(Seneca)*

Ca să ai parte de adevărata libertate, trebuie să fii sclavul filozofiei. *(Seneca)*

Lungă-i calea prin precepte, scurtă şi bună prin exemple. *(Seneca)*

Trebuie să îndrumăm viaţa noastră cu exemple ilustre. *(Seneca)*

Vezi ca nu cumva cititul multor autori şi a tot felul de cărţi să aibă ceva nehotărât şi nestabil. *(Seneca)*

Trebuie să imităm albinele şi să separăm tot ce am adunat din lectura (noastră) variată. *(Seneca)*

Tot ce citim, să nu lăsăm să rămână întocmai, ca să nu fie străin ci să asimilăm cele citite; altfel vor intra în memorie, (dar) nu în minte. *(Seneca)*

Eu arăt altora calea cea dreaptă, pe care am cunoscut-o târziu, când eram obosit de rătăcire. *(Seneca)*

Pentru noi este un argument al adevărului atunci când toţi au aceiaşi părere despre un lucru. *(Seneca)*

Nimeni nu ajunge la înţelepciune din întâmplare. *(Seneca)*

Cea dintâi condiţie a fericirii este înţelepciunea. *(Sophocles)*

Prudenţa în acţiune depinde de cunoaşterea situaţiei. *(Sophocles)*

Înţelept e acela care ştie din experienţa altuia. *(Syrus)*

Mai bine să nu ştii un lucru, decât să-l înveţi prost. *(Syrus)*

Socrate spunea că cei care ştiu ce este fiecare lucru, sunt în stare să explice şi celorlalţi; pe când cei care nu ştiu, e firesc să se înşele şi pe ei şi să înşele şi pe alţii. *(Xenophon)*

E riscant ca cineva să spună sau să facă ceea ce nu ştie. *(Xenophon)*

Desfăşurând comorile înţelepţilor din vechime, pe care ni le-au lăsat scrise în cărţi, le parcurg împreună cu prietenii (mei), şi când vedem ceva bun, alegem şi socotim ca un mare câştig, când putem fi de folos unul altuia. *(Xenophon)*

În orice acţiune oamenii vor să asculte cel mai mult de acei pe care-i socotesc ca cei mai destoinici. *(Xenophon)*

Învăţaţi şi de la predecesori; căci aceasta este cea mai bună învăţătură. *(Xenophon)*

A întreba înseamnă a te instrui. *(Xenofon)*

Datorită priceperii, seriozităţii, stăpânirii de sine şi cumpătării sale, omul deştept îşi creează o insulă pe care nici un val nu o va acoperi. *(Aprama devarga)*

Uşor îl câştigi pe cel neştiutor; şi mai uşor este câştigat cel care are judecată. Dar pe semidoctul cu o fărâmă de ştiinţă nici Brahma nu-l poate mulţumi. *(Bharthari)*

Învăţătura e o perlă, o avere mare, pe care rudele n-o pot împărţi între ele, nici hoţii fura, şi care nu se împuţinează prin dăruire. *(Bhavabhuti)*

Cel iscusit să scoată esenţialul şi din cărţile cele mici şi din cele mari, ca albina din flori. *(Bohtlingk)*

După cum o pasăre legată de o sfoară, după ce a zburat în toate părţile şi nu poate găsi nicăieri un loc unde să se aşeze; se îndreaptă spre locul de care-i legată, tot astfel mintea, după ce zboară în toate părţile, în cele din urmă îşi găseşte refugiu în suflet, căci mintea este legată de suflet. *(Chandogya-Upanișad)*

Cei care se adâncesc în Brahma îşi pun următoarele întrebări: “Este Brahma cauza (acestui Univers)? De unde ne-am ivit? Prin cine trăim? Unde vom fi? Cine ne conduce în fericire şi-n restriște?” *(Cvetacvatara-Upanișad)*

El e începutul, cauza unirii (corpului cu sufletul), dincolo de întreitul timp şi independent de acesta. Pe zeul acesta vrednic de slavă, cu toate înfăţişările, care este originea a tot ce există şi care stă în inimă, îl adoră (înţeleptul). *(Cvetacvatara-Upanișad)*

Din faptul că un om rău citeşte cărţile de legi sau studiază Vedele încă nu rezultă nimic; caracterul predomină aici. *(Hitopadeca)*

Nu este consiliu acela în care nu se află bătrâni. *(Hitopadeca)*

Dușmancă este mama, vrăjmaș este tatăl, al cărui copil nu este dat la învățătură. *(Hitopadeca)*

E greu să te cunoști atât de bine, încât să poţi spune că eşti capabil sau nu de ceva. Însă cine posedă o astfel de ştiinţă, acela nu-şi pierde cumpătul nici când este la strâmtoare. *(Hitopadeca)*

Cei care cultivă neştiinţa intră în întunericul orb. Într-unul şi mai mare cei care sunt mulţumiţi cu ştiinţa lor. *(Ica-Upanișad)*

Arta învățătorului atinge un grad și mai înalt când este încredinţată unui discipol eminent. *(Kalidasa)*

Sufletul, mai subtil decât ceea ce-i subtil şi mai mare decât ceea ce-i mare, este aşezat în cavitatea inimii fiecărei fiinţe. Cine-i liberat de dorinţe, acela, lipsit de întristare, priveşte prin favoarea Creatorului această măreţie a sufletului. *(Katha-Upanișad)*

Cine nu-l cunoaşte, acela îl cunoaşte; cine îl cunoaşte, acela nu-l cunoaşte. El nu este înţeles de cei care-l înţeleg; el este înţeles de cei care nu-l înţeleg. *(Kena-Upanișad)*

Ştiinţa sufletului este ştiinţa supremă. *(Mahabharata)*

Fără a fi întrebat, nu spune nimănui nimic, nici când întreabă în mod nepotrivit; cel cu minte, chiar când ştie, să se poarte în lume ca şi când ar fi mut. *(Manu)*

Cel care nu-şi părăseşte casa spre a vedea întreg pământul plin de minunăţii, acela-i (ca) o broască într-o fântână. *(Pancatantra)*

Atâta timp cât omul nu cutreieră pământul dintr-o ţară în alta, el nu dobândeşte temeinic nici învăţătură nici averea nici vreo meserie.*(Pancatantra)*

Înţelepţii nu deplâng ceea ce s-a pierdut, ceea ce a murit şi ceea ce a trecut; căci aceasta este, după cât se spune, deosebirea dintre înţelepţi şi nebuni. *(Pancatantra)*

La cei înţelepţi bătrâneţea se iveşte mai întâi la minte, apoi în corp; pe când la cei neînţelepţi ea se iveşte în corp, dar niciodată la minte. *(Pancatantra)*

Cum dispare frumuseţea iernii, când este lovită de vântul primăverii, aşa scade zi cu zi inteligenţa celor dotaţi din cauza grijilor pentru familia împovărătoare. *(Pancatantra)*

Cunoaşterea călăuzeşte spre unitate aşa cum ignoranţa duce la diversitate. *(Ramakrishna)*

Fără cunoaştere nu este (cu putinţă) libertatea nici chiar prin sute de asceze. *(Somadeva)*

Cel care se pricepe nu vorbeşte; stăpânind erudiţia, el tace*. (Lao Tzî)*

Cei plini de pofte şi de ură nu vor cunoaşte niciodată adevărul. *(Vinayapitaka)*

Înţelepciunea înseamnă cunoaşterea bazată pe discernământ, îmbinată cu o gândire vrednică de laudă. *(Visudhi-Magga)*

Învăţând pe alţii te instruieşti, povestind observi, afirmând examinezi, arătând priveşti, scriind gândeşti, pompând îţi aduci apa în fântâna ta. - *Dezvoltarea maximei antice: Învăţând înveţi, în sensul modern că activitatea socială dezvoltă toate funcţiile intelectuale ale omului. (Amiel)*

Unui om deştept îi place să înveţe. Unui prost, să înveţe pe alţii. *(A. P. Cehov)*

Știința însăși e putere. *(Bacon)*

Totul se înlănţuie în lumea reală. Orice mişcare corespunde unei cauze, orice cauză se leagă de ansamblu; prin urmare, ansamblul este reprezentat în cea mai mică mişcare. *(Balzac)*

A recunoaşte nu înseamnă a te supune? *(Balzac)*

Toate minţile mărginite au obiceiul de a nu ieşi din cercul întâmplărilor şi de a nu le căuta cauza. Pentru greşelile lor le place să-i găsească vinovaţi pe alţii. *(Balzac)*

Dacă în orice împrejurare omul nu se învârte în jurul lucrurilor sau a ideilor pentru a le cerceta sub toate aspectele, omul acela este un neisprăvit şi un molâu, prin urmare în primejdie de a pieri. *(Balzac)*

Înţelepciunea vine odată cu învăţătura. *(Balzac)*

Toţi cei ce ştiu puţin vor să arate pretutindeni ceea ce ştiu. *(Benito Jeronimo Feijoo)*

Din nimic nu poţi să scoţi nimic/ noul vine din ce-i vechi/ dar nu e mai puţin nou. *(Bertold Brecht)*

Cei ce topesc multe lumânări în citirea cărţilor, tocesc şi vederea ochilor trupului; dar cei ce n-au căutat niciodată pe slove, măcar că şi-au păzit mai ascuţită vederea ochilor, însă neştiinţa i-a vârât în întuneric şi în tartarul necunoştinţei. *(Cantemir)*

Semnul înţelepciunii este ca din cele văzute sau auzite a adulmeca pe cele nevăzute şi neauzite, şi a socoti cele viitoare din cele trecute. *(Cantemir)*

Cine are idei limpezi le transmite uşor celorlalţi. *(C. A. Helvetius)*

Nu împiedică nimic ca cineva să fie cu ştiinţă de carte şi să posede toată învăţătura şi (totuşi) să fie beţiv, necumpătat, avar, nedrept, trădător şi, în sfârşit, fără minte. *(Cebes)*

Este o minune să se nimerească leacul pentru un rău a cărui cauză nu se cunoaşte. *(Cervantes)*

Vrei să înveţi ştiinţele cu uşurinţă? Începe prin a-ţi învăţa limba. – *cultura lingvistică şi literară este temelia culturii. (Condillac)*

Lectura cărţilor de valoare este conversaţia cu cei mai de seamă oameni ai secolelor trecute. *(Descartes)*

Când am avut câţiva bănuţi mi-am cumpărat cărţi, iar dacă mi-a mai rămas ceva, mi-am luat hrană şi îmbrăcăminte. *(Desiderius Erasmus)*

Gânditorul este un om care vede acolo unde ceilalţi nu văd. *(Dimuet)*

Vai de acela care vrea să-i înveţe pe oameni mai iute decât pot învăţa. *(Durant)*

A învăţa numai, fără a judeca, nu te duce la nimic; adunarea de cunoştinţe nu trebuie să aibă decât un singur scop: să ne înveţe cum să ne judecăm pe noi înşine. *(E. Knight)*

Cunoașterea este antidotul temerii. *(Emerson)*

Întreaga viaţă este experimentare. Cu cât faci mai multe experienţe, cu atât este mai bine. *(Emerson)*

Închisese ochii pentru a nu vedea răul de pe acest pământ, şi, în acest fel, răul l-a găsit fără nici o apărare. *(Ernst Wiechert)*

Un om nu poate înţelege profunzimea unei cărţi înainte de a fi văzut şi a fi trăit cel puţin o parte din conţinutul ei. *(Ezra Loomis Pound)*

Adevărata filozofie constă în a face, nu cărţi, ci oameni. *(Feuerbach)*

Spiritele mediocre osândesc tot ceea ce le depăşeşte înţelegerea. *(Fr. De La Rochefoucauld)*

Experienţa este ca steaua polară: ea nu luminează decât seara. *(Fr. De La Rochefoucauld)*

Hazardul descreşte, pe măsură ce creşte cunoaşterea. *(France)*

Am încercat diferite moduri de a trăi şi eu socot că cel mai bun este ca, ocupându-ne cu studiul, să asistăm în pace la vicisitudinile oamenilor şi să prelungim prin priveliştea secolelor şi a împărăţiilor durata scurtă a zilelor noastre. *(France)*

Ochii şi toate simţurile noastre nu sunt decât soli de erori şi curieri de minciuni. *(France)*

Cunoaşterea este prin ea însăşi putere. *(Francis Bacon)*

Puţină filozofie duce sufletul la ateism, dar aprofundarea filozofiei îl duce spre religie. *(Francis Bacon)*

Lectura dă omului plenitudine, vorbirea, siguranţă şi scrisul, precizie. *(Francis Bacon)*

Orice filozofie morală nu este altceva decât o slujitoare a religiei. *(Francis Bacon)*

Bogăţia de experienţă străină, agonisită din cărţi, asta se cheamă erudiţie. Experienţa proprie este înţelepciune. *(G. E. Lessing)*

Cusurul învăţăturii târzii este acesta, că ceea ce n-ai învăţat niciodată şi ai ignorat mult timp, când, în sfârşit ai început s-o ştii, ţii mult s-o spui oriunde şi în orice împrejurare. *(Gellius)*

Cel mai mare dintre filozofi arăta că atunci când literatura şi învăţăturile filozofiei pătrund într-un om pervers şi decăzut, ca într-un vas spurcat şi murdar, ele se schimbă, se transformă şi se strică. *(Gellius)*

Adevărul ne umple de sănătate şi ne dă puteri noi în muncă. Cine stă alături de adevăr nu poate să nu învingă. A urmări numai adevărul şi a-l dovedi, aceasta este toată obiectivitatea. *(George Călinescu)*

Este o mare nebunie să sfidezi fără motiv inteligenţa altuia. *(Giovanni Boccacio)*

Nu te lăsa ademenit să contrazici. Înţelepţii cad în neştiinţă, când se ceartă cu cei neştiutori. *(Goethe)*

Nimic nu este mai înspăimântător ca ignoranţa activă. *(Goethe)*

Obscurantismul propriu-zis nu este faptul că se împiedică răspândirea a ceea ce-i adevărat, clar şi util, ci faptul că se pune în circulaţie ceea ce-i fals. *(Goethe)*

Când ai pierdut interesul, pierzi și amintirea. *(Goethe)*

Oamenii sunt atât de copleşiţi de condiţionările infinite ale fenomenelor, încât ei nu pot observa condiţia (lor) unică şi primordială. *(Goethe)*

Nu fii subtil, ci înţelept. Cine ştie mai mult decât i se cere, seamănă cu vârful prea ascuţit care se rupe uşor. Adevărurile dovedite sunt mai sigure. Este bine să ai minte, dar nu să fii un palavragiu. *(Gracian)*

Nimic nu cere mai multă prudenţă decât adevărul. *(Gracian)*

Orice prost e ferm convins, şi oricare om ferm convins e prost; cu cât judecata sa e mai greşită, cu atât e mai mare îndărătnicia sa. *(Gracian)*

Sunt ocupaţii ciudate, care sunt moliile timpului preţios. A te ocupa cu ceva nepotrivit e mai rău decât a nu face nimic. *(Gracian)*

Respectul pentru adevăr reprezintă începutul înţelepciunii. *(Herzen)*

Adevărul trăieşte, ca toate fiinţele vii, numai ca totalitate; când se desparte în părţile lui, îi dispare sufletul şi rămân din el numai abstracţiile moarte cu miros de cadavru. *(Herzen)*

Deschide cartea, ca să înveţi ce au gândit alţii; închide cartea, ca să gândeşti tu însuţi. *(Heyde)*

Lumea nu e a cui o străbate cu piciorul, ci a cui o înţelege cu gândul. Nu ştii bine ceva decât multă vreme după ce l-ai învăţat. *(J Joubert)*

Nu e nimic în minte, care să nu fi trecut mai întâi prin simţuri. *(John Locke)*

După cum un ogor, cu cât e mai roditor, cu atât produce mai mulţi spini şi mărăcini, tot aşa o minte superioară este plină de gânduri ciudate dacă nu-i semănată cu germenii înţelepciunii şi ai virtuţii. *(Komensky)*

Ignoranţa profundă inspiră tonul dogmatic; acel care nu ştie nimic crede că poate învăţa pe alţii ceea ce abia a aflat el însuşi; acel care ştie multe nu-şi închipuie că ceea ce spune ar putea fi necunoscut şi se exprimă mai cu indiferenţă. *(La Bruyere)*

Spiritele mediocre condamnă de obicei tot ce depăşeşte inteligenţa lor. *(La Rochefoucauld)*

Prilejurile ne fac cunoscuţi celorlalţi şi încă şi mai mult nouă înşine. *(La Rochefoucauld)*

Cine gândeşte puţin, se înşeală mult. *(Leonardo da Vinci)*

Bogăţia experienţei străine câştigată din cărţi se numeşte erudiţie. Experienţa proprie este înţelepciune. Cel mai mic capitol al acesteia este mai preţios decât milioane din cealaltă. *(Lessing)*

A citi mult face pe unii trufaşi şi pedanţi; a vedea multe te face înţelept, înţelegător şi util. *(Lichtenberg)*

Veacul nostru are profeţi care vorbesc despre viaţă cu entuziasmul unor bolnavi. Puterea ce pulsează în opera lor nu seamănă cu vigoarea omului sănătos, ci cu forţa nebunului delirant. *(Lucian Blaga)*

Sunt lucruri care nu pot fi înţelese decât vag. Şi ar trebui să ne mulţumim cu atât, din nefericire însă noi încercăm să le înţelegem mai precis şi, ca urmare, ne trezim că nu le mai înţelegem deloc…*(Lucian Blaga)*

Unii cugetători, care aspiră să pătrundă până în fiinţa însăşi a realităţii, îşi aseamănă inspiraţiile şi clarviziunile cu fenomenul minunat al instinctului. Simpatia misterioasă prin care ei încep să pătrundă tainele existenţei ar fi un fel de instinct. Ştim că instinctul are certitudini, dar tot atât de uimitoare sunt şi rătăcirile în care el cade. Oare cutare filosof, care-şi clocește „absolutul", nu se aseamănă cu găina, care clocește niște bucăți de var? *(Lucian Blaga)*

Cei care s-au ocupat cu istoria problemelor ce şi le-a pus mintea omenească au putut să remarce că „misteriosul", „enigmaticul" ce-l înlăturăm dintr-o întrebare, dintr-un lucru, apare în altă parte. Cu cât lămurim printr-un fenomen ori printr-o lege mai multe enigme, cu atât devin ele însele mai enigmatice: aş vorbi în privinţa aceasta foarte bucuros despre un *principiu al conservării enigmelor*. *(Lucian Blaga)*

Cel dintâi lucru la care aspiră un curent nou, ce luptă împotriva tradiţiei, este de a-şi crea o tradiţie. *(Lucian Blaga)*

Nu-ţi îmbogăţeşti sufletul cu adevăruri mărunte: cine şi-ar face avere adunând praful de aur împrăştiat pe faţa pământului? *(Lucian Blaga)*

Sunt adevăruri aşa de puţin bătătoare la ochi, încât descoperirea lor este aproape o creaţie. *(Lucian Blaga)*

Foarte multe sofisme se nasc nu din lipsă de logică, ci din prea multă logică, ca să zicem aşa: anume, atunci când operăm cu mai multă logică; cu mai multă analiză, cu mai multe subtilităţi metodice decât cere gradul de complexitate proprie obiectului pe care-l cercetăm, când cheltuim mai multă forţă decât cere problema…*(Lucian Blaga)*

Adevărurile mari sunt poate că aşa de aproape şi de imediate, încât numai de aceea nu le găsim, fiindcă le căutăm. Ar trebui numai să deschidem ochii şi să privim: dar aceasta este foarte greu. *(Lucian Blaga)*

Logica suferă de un mare viciu logic: ea crede că însăşi realitatea e de natură logică. Dacă întâlneşte ceva ce nu se poate înţelege în chip logic, ea va susţine că acest ceva nu există, ci e numai aparenţă…*(Lucian Blaga)*

Că adevărul poate avea şi influenţe dezastruoase asupra noastră nu mărturiseşte împotriva valorii sale ideale, ci dovedeşte numai slăbiciunea noastră: suntem ca bolnavii, care nu suportă aerul aspru şi curat al munţilor. *(Lucian Blaga)*

Oamenii pe care începem să-i cunoaştem mai bine, nu-i mai putem judeca, căci faptele şi manifestările lor izolate le apreciem în comparaţie cu celelalte fapte ale lor. Ne pierdem, cu alte cuvinte, faţă de ei punctul de vedere omenesc, şi-i judecăm relativ, în cadrul şi în condiţiile lor proprii. *(Lucian Blaga)*

Inteligenţa omenească nu este o misterioasă fabrică de adevăruri absolute. Ea este un factor determinant în sânul realităţii, un centru de activităţi spontane, un creator de ficţiuni, de mituri. Vederile metafizice ale spiritualismului sau ale materialismului sunt mituri, şi mit este şi cutare ipoteză a ştiinţei moderne…*(Lucian Blaga)*

Sunt adevăruri pe care este cu neputinţă să le înţelegi just, dacă înainte de aceea n-ai trecut prin anumite rătăciri! *(Lucian Blaga)*

Ce teorie a cunoaşterii adopţi este un pas de o importanţă enormă pentru viaţa spirituală, căci teoria cunoaşterii nu este o simplă teorie între multe altele, ci începutul strălucit sau dezastruos al unei adânci sau mărginite concepţii despre lume. *(Lucian Blaga)*

Raţionamentele minţii se clădesc din experienţe sigure şi repetate. *(M. V. Lomonosov)*

Șiretul disprețuiește studiile; omul simplu le admiră și înțeleptul le folosește. *(Macauly)*

Cine se gândeşte la prea multe lucruri nu ajunge niciodată la vreo concluzie. *(Macchiavelli)*

Materia nu-i decât energie acumulată; şi energia poate lua toate formele, de la căderea unei pietre până la gândirea omului. Materia şi spiritul sunt două aspecte ale aceleiaşi substanţe, ale aceleiaşi existenţe, ale aceleiaşi energii. *(Maeterlinck)*

Multe lucruri ştia, dar pe toate le ştia prost. *(Margites)*

E mai uşor să negi lucrurile decât să te informezi despre ele. *(Mariano José de Larra)*

O operă clasică este o carte pe care toată lumea doreşte să o fi citit, dar pe care nimeni nu vrea să o citească. *(Mark Twain)*

Când fugi după spirit, prinzi prostia. *(Montesquieu)*

Sunt anumite adevăruri despre care nu-i de ajuns să convingi (pe cineva), ci trebuie să(-l) faci să le şi simtă. *(Montesquieu)*

Două jumătăţi de adevăr nu fac un adevăr întreg. *(Multatuli)*

Nu e greu să găseşti adevărul. E greu să ai dorinţa de a-l găsi. *(N. Iorga)*

Adevărul e pretutindeni, dar nu-l recunoaşte decât acela care-l caută. *(N. Iorga)*

În anumite circumstanţe, simularea nebuniei constituie dovada celei mai înalte înţelepciun. *(Niccolo Machiavelli)*

Mai bine să nu ştim nimic, decât să ştim multe lucruri pe jumătate. *(Nietzsche)*

Cât de sterile sunt orice speculaţii intelectuale atâta vreme cât rămân lipsite de acţiune şi de experienţă. *(O. Wilde)*

De obicei (tocmai) acela care ştie mai puţin, găseşte plăcere mai mare în a contrazice. *(Oxenstierna)*

Găsesc fără încetare ceva de învăţat. *(P. L. Roederer)*

Cei care nu iubesc adevărul (îşi) iau ca pretext al contestării (lui) mulţimea acelora care îl tăgăduiesc. *(Pascal)*

Adevărul este atât de întunecat în aceste timpuri şi minciuna atât de fixată, încât n-am fi în stare să cunoaştem adevărul, dacă nu l-am iubi. *(Pascal)*

Când citim prea iute sau prea încet, nu înţelegem nimic. *(Pascal)*

Oamenii trebuie învăţaţi ca şi cum n-ai vrea să-i înveţi, iar lucrurile necunoscute trebuie prezentate ca lucruri uitate. *(Pope)*

Nu există ocupaţie mai rodnică decât aceea care ne ajută să ne cunoaştem pe noi înşine. *(R. Descartes)*

Nimic nu-l înfurie mai tare pe un prost decât să-i spui că nu înţelege. *(Cardinalul Retz)*

Orice cugetare care nu acţionează este un avort sau o trădare. *(Romain Rolland)*

Cum poţi fi sceptic în chip sistematic şi de bună-credinţă? Filozofii sceptici sau nu există sau sunt cei mai nenorociţi dintre oameni. Îndoiala cu privire la lucrurile pe care ne este necesar a le cunoaşte este o stare prea violentă pentru spiritul omenesc: nu-i rezişti prea mult; fără voia lui se decide într-un chip sau altul şi preferă să se înşele decât să nu creadă în nimic. *(Rousseau)*

Să ne ferim de a vesti adevărul celor care nu sunt în stare să-l asculte. *(Rousseau)*

O vorbă iscusită doarme într-o ureche neghioabă. *(Shakespeare)*

Oamenii, care şi-au petrecut viaţa cu cititul şi au scos înţelepciunea lor din cărţi, seamănă cu aceia care au dobândit cunoştinţe exacte despre o ţară din multe descrieri de călătorie. Aceste descrieri pot da informaţii despre multe lucruri, dar în fond nu dispun de o cunoaştere unitară, lămurită şi temeinică a acelei ţări. Dimpotrivă, acei care şi-au petrecut viaţa cugetând, seamănă cu aceia care au călătorit în acea ţară: numai aceştia ştiu propriu-zis despre ce este vorba, cunosc lucrurile în legăturile lor şi sunt acolo cu adevărat la ei acasă. *(Schopenhauer)*

Unde duce gândirea fără experimentare, ne-a arătat Evul Mediu; însă secolul acesta e menit să ne lase să vedem unde duce experimentarea fără gândire şi ce se alege din educaţia tineretului care se mărgineşte (numai) la fizică şi chimie. *(Schopenhauer)*

A citi înseamnă a gândi cu un cap străin în locul celui propriu. *(Schopenhauer)*

Nimeni nu poate vedea deasupra sa. Cu aceasta vreau să spun: fiecare vede la celălalt numai atât cât este el însuşi: căci el îl poate cuprinde şi înţelege numai în măsura propriei sale inteligenţe. Dacă aceasta este de calitatea cea mai umilă, atunci toate darurile spirituale, chiar şi cele mai mari, nu-şi vor produce efectul asupra lui şi el nu va observa la posesorul lor nimic, decât numai ceea ce-i mai josnic în individualitatea sa, deci numai slăbiciunile şi defectele sale de temperament şi de caracter. *(Schopenhauer)*

După cum biblioteca cea mai bogată, dacă nu e pusă în ordine, nu aduce atâta folos cât una foarte modestă, dar bine aranjată; tot aşa şi cea mai mare cantitate de cunoştinţe, dacă nu le-a prelucrat gândirea proprie, preţuieşte mai puţin decât una mult mai redusă, care însă a fost aprofundată în multe feluri. *(Schopenhauer)*

O filozofie adevărată nu se poate ţese numai din noţiuni abstracte, ci ea trebuie să se bazeze pe observaţie şi ex-

perienţă; atât interioară cât şi exterioară. *(Schopenhauer)*

Credinţa şi ştiinţa se află între ele în acelaşi raport ca cele două talgere ale unei balanţe, în măsura în care una se ridică, cealaltă coboară. *(Schopenhauer)*

Ar fi bine să cumperi cărţi dacă ai putea cumpăra şi timpul pentru a le citi, dar de obicei se confundă cumpăratul cărţilor cu însuşirea cuprinsului lor. A pretinde ca cineva să reţină tot ce a citit vreodată este ca şi cum ai pretinde să păstreze în sine tot ce a mâncat cândva. A trăit dintr-una corporal, din celălalt spiritual şi a devenit pe aceste căi ceea ce este astăzi. *(Schopenhauer)*

Trebuie să ţinem seamă că experienţa pe care o dau cărţile, oricât de preţioasă ar fi ea, ţine totdeauna de domeniul cunoaşterii; în timp ce experienţa care se naşte din încercările vieţii, ţine de domeniul înţelepciunii, şi că un grăunte din aceasta, are nesfârşit mai mare valoare decât un munte din cealaltă. *(Smiles)*

Să cunoaştem cu exactitate natura noastră, pe care dorim s-o desăvârşim şi, totodată, natura lucrurilor, atât cât este nevoie. Să scoatem în mod just deosebirile, acordurile şi opoziţiile dintre aceste lucruri. Să concepem just cum pot şi cum nu pot fi modificate lucrurile. Să comparăm cu natura şi cu puterea omului. *(Spinoza)*

Nu există adevăr care să nu devină pentru spiritele false, materie de erori. *(Vauvenargues)*

Prostul cu memorie bună are la dispoziţia lui multe gânduri şi fapte, dar nu ştie să tragă din ele nici o concluzie. *(Vauvenargues)*

Nimeni nu se crede atât de capabil de a înşela pe un om de spirit ca prostul. *(Vauvenargues)*

Când nu înţelegem ceea ce citim, nu trebuie să ne încăpăţânăm să înţelegem; trebuie, din contra, să lăsăm cartea; n-avem decât s-o reluăm în altă zi, sau la o altă oră, şi o vom înţelege fără sforţare. Pătrunderea, la fel ca invenţia sau ca oricare alt talent omenesc, nu este o însuşire de orice moment; nu suntem dispuşi totdeauna să intrăm în spiritul altuia. *(Vauvenargues)*

O carte cu totul nouă şi originală ar fi aceea care ar face să se iubească adevăruri vechi. *(Vauvenargues)*

Poate că nu există adevăr care să nu fie pricină de rătăcire pentru vreo minte greşită. *(Vauvenargues)*

Nu ne putem ridaca la adevărurile mari fără entuziasm. *(Vauvenargues)*

Cel ce deschide o şcoală, închide o temniţă. *(V. Hugo)*

Mare ignorant trebuie să fie omul care dă răspuns la toate problemele! *(Voltaire)*

Personal, eu sunt mereu gata să învăţ, deşi nu-mi place întotdeauna să mi se dea lecţii. *(Sir Winston Churchil)*

Elocvenţa este poezia prozei. *(William Cullen Bryant)*

Indiferenţa provine din ignoranţă, şi cu cât cineva este mai înţelept, cu atât este determinat de ceea ce este perfect. *(W. G. Seibnitz)*

Este mai uşor să cumperi o carte decât s-o citeşti şi mai uşor s-o citeşti decât s-o înţelegi! *(William Osler)*

Deşertăciune

Zgârciţii adună ca şi când ar trăi veşnic; risipitorii risipesc ca şi când ar trebui să moară. *(Aristotel)*

Recunoştinţa îmbătrâneşte repede. *(Aristotel)*

Cel care se gândeşte la natura lucrurilor, la varietatea vieţii, la slăbiciunea omenească, nu jeleşte când se gândeşte la ele, ci tocmai atunci el este într-adevăr filozof. *(Cicero)*

Cei fără minte năzuiesc spre ceea ce nu-i şi risipesc cele prezente, chiar dacă sunt mai de valoare decât cele dispărute. *(Democrit)*

Este vătămător să vrei să placi vecinilor tăi. – *căci această dorinţă te poate aduce la abdicări de la principiile tale mai înalte sau la fapte şi declaraţii lipsite de sinceritate. Voinţa de a plăcea este o slăbiciune şi, ca atare, te poate împinge către tranzacţia laşă şi către minciună. Eşti, oare, un copil răsfăţat pentru a avea nevoie de admiraţia altora? Nu poţi rămâne tu însuţi? (Democrit)*

Dacă vrei să faci bogat pe cineva, nu-i spori averea, ci ia-i din dorinţe. *(Epicur)*

Adevărul şi înţelepciunea constau în nuanţe. *(Ernest Renan)*

Dezbinare nu va înceta niciodată în oraşele oamenilor. *(Euripides)*

Fiind din naştere sortit ţărânei, de ce înalţi pe pământul acesta palate măreţe? *(Farid ud-Dîn 'Attar)*

Dacă fericirea ar consta în plăcerile trupeşti, am spune că boii sunt fericiţi când găsesc de mâncat năut. *(Heraclit din Efes)*

Măgarii preferă paiele, aurului. *(Heraclit din Efes)*

Cât de nesăbuit este omul care, dispreţuind ceea ce se află lângă el, va căuta ceea ce este departe de el! *(Hesiod)*

O, grijile oamenilor! O, câtă deşertăciune este în lucruri! *(Lucilius)*

Cât timp lipseşte lucrul pe care îl dorim, ni se pare că le întrece pe celelalte; apoi, după ce l-am dobândit, dorim altceva; şi aceeaşi sete îi stăpâneşte pe acei care năzuiesc necontenit în viaţă. *(Lucretius)*

Să nu mi se întâmple ce doresc, ci ceea ce-mi este de folos. *(Menander)*

Dintre toate lucrurile cea mai plăcută este noutatea. *(Ovidius)*

Omul este visul unei umbre. *(Pindarus)*

Nu căuta să(-ţi) sporeşti averea, ci să(-ţi) reduci dorinţa. *(Plato)*

Eu văd că noi toţi, câţi trăim, nu suntem decât nişte imagini sau o umbră uşoară. *(Sophocles)*

Îmi dau seama că nu suntem altceva decât fantome sau uşoare umbre, noi ce trăim pe pământul acesta. *(Sofocle)*

Pentru oameni nu există nimic care să dureze: nici noaptea înstelată, nici nenorocirile, nici bogăţia; totul s-a spulberat într-o bună-zi. *(Sofocle)*

Pe cine îl favorizează norocul prea mult pe acela îl şi prosteşte. *(Syrus)*

Norocul e de sticlă: se sparge (tocmai) când străluceşte. *(Syrus)*

Cine are cel mai mult? Cel care doreşte cel mai puţin. *(Syrus)*

Aceea la care mă gândesc mereu mă dispreţuieşte; în schimb ea iubeşte pe altul, iar acela e îndrăgostit de alta, şi din pricina mea suferă alta. S-o ia naiba şi pe aceea şi pe acela şi dragostea şi pe asta şi pe mine. *(Bhartrhari)*

Când toate dorinţele care se aflau în inima sa încetează, atunci muritorul devine nemuritor şi dobândeşte pe Brahma (încă fiind) aici (pe pământ). Când toate legăturile inimii din viaţa aceasta sunt rupte, atunci muritorul devine nemuritor. *(Katha-Upanişad)*

Cei fără minte umblă după dorinţele (pentru lucrurile) din afară; de aceea cad în mrejele întinse ale Morţii. Dar cei înţelepţi, cunoscând ce-i nemurirea, nu caută ceva statornic printre lucrurile nestatornice aici pe pământ. *(Katha-Upanișad)*

Tinereţea, averea, domnia şi lipsa de judecată pricinuiesc pagubă fiecare din ele singure; cu atât mai mult când sunt toate patru laolaltă. *(Hitopadeca)*

În această viaţă plină de mizerii ce durere mai mare decât aceea că dorinţele nici nu se realizează nici nu încetează. *(Hitopadeca)*

Adu-ţi aminte statornic de nestatornicia (lucrurilor). *(Hitopadeca)*

Şi mintea celui foarte inteligent se pierde din cauza necontenitei preocupări privitoare la sare, unt, ulei, orez, haine şi lemne. *(Pancatantra)*

Cine priveşte pe femeia altuia ca pe mama sa, averea altuia ca pe un bulgăre de pământ, pe toate fiinţele ca pe sine însuşi: acela este înţelept. *(Pancatantra)*

Cum se întâlnesc două lemne pe un ocean şi, după ce stau câtva timp împreună, se despart: tot astfel soţia, copiii, prietenii şi lucrurile, după ce se adună, se despart. Plecarea lor e sigură . *(Ramayana)*

Aşa trece gloria lumii (Sic transit gloria mundi : *cuvinte adresate papilor, la încoronarea lor, arătându-li-se cum*

se mistuie o flacără deasupra capetelor lor, pentru a le aminti caracterul trecător al puterii omeneşti şi pentru a domoli orgoliul puterii).

Darurile mari ale norocului sunt precare şi ceea ce-i prea strălucit nu e fără risc; orice situaţie înaltă în viaţa omenească e nesigură, căci o răstoarnă timpul sau invidia, atunci când cineva atinge culmea prosperităţii. Mijlocia în toate este mai sigură, prin faptul că cineva nu are un loc umil din partea norocului, dar nici un loc prea înalt; căci, dacă se întâmplă să cadă mai de jos, el îşi ascunde mai uşor nenorocirea; pe când la ceea ce-i mare şi căderea e mare; pentru că invidia se înverşunează contra celui ilustru şi caută să răstoarne pe aceia pe care-i înalţă norocul. *(Fragm. anonime)*

Esenţa lumânării nu este ceara care lasă urme, ci lumina. *(A. De Exupery)*

Dobândirea minunatelor mijloace de producţie n-a adus libertatea, ci grija şi foametea. *(Albert Einstein)*

Omul… sărman copil al îndoielii şi al morţii, a cărui speranţă e clădită pe trestii. *(Byron)*

Alte măşti, aceiaşi piesă, / Alte guri, aceiaşi gamă, / Amăgit atât de-adese / Nu spera şi nu ai teamă. *(Eminescu)*

Zică toţi ce vor să zică, / Treacă-n lume cine-o trece; / Ca să nu-ndrăgeşti nimică, / Tu rămâi la toate rece. *(Eminescu)*

Ca un cântec de sirenă, / Lumea-ntinde lucii mreje; / Ca să schimbe-actori în scenă, / Te momeşte în vîrteje; / Tu pe-alături te strecoară, / Nu băga nici chiar de seamă, / Din cărarea ta afară / De te-ndeamnă, de te cheamă. *(Eminescu)*

Muști de-o zi pe-o lume mică de se măsură cu cotul,/ În acea nemărginire ne-nvârtim uitând cu totul/ Cum că lumea asta-ntreagă e o clipă suspendată,/ Că-ndărătu-i și-nainte-i întuneric se arată. *(Eminescu)*

De ce şi-ar iubi omul lanţurile, chiar de-ar fi făcute din aur. *(Francis Bacon)*

Dacă ceva de preţ și de neînlocuit dispare, avem impresia că ne-am trezit dintr-un vis. *(Hermann Hesse)*

Cel care într-o bună zi ştie să renunţe cu hotărâre sau la un nume mare sau la o mare autoritate sau la o mare situaţie, se liberează într-o clipă de multe necazuri, de multe vegheri şi uneori de multe nelegiuiri. *(La Bruyere)*

Nu aştepta prea mult de la alţii. Adesea ne dezamăgim pe noi înşine; de aceea trebuie să ne aşteptăm să fim dezamăgiţi de alţii. *(Lubbock)*

Cei mai aleşi dintre oameni se lasă conduşi în viaţă de-un ideal născut din ei înşişi: sunt ca orbii, care se lasă purtaţi de mână de copii lor. *(Lucian Blaga)*

Eu nu cred că împărţirea în partide a adus vreodată vreun bine; dimpotrivă, este inevitabil ca atunci când duşmanul se apropie cetăţile dezbinate să piară deodată, fiindcă totdeauna partea mai slabă se va alipi de forţele externe, iar cealaltă nu va putea să reziste. *(Machiavelli)*

Singurătatea este preţul pe care trebuie să-l plătim că ne-am născut în această perioadă modernă, atât de plină de libertate, de independenţă şi de propriul nostru egoism. *(Natsume Soseki)*

Solomon şi Iov au cunoscut cel mai bine mizeria omului şi au vorbit cel mai bine despre ea: unul cel mai fericit, iar celălalt cel mai nefericit; unul cunoscând din experienţă deşertăciunea plăcerilor, celălalt realitatea durerii. *(Pascal)*

Singurul lucru care ne consolează de mizeriile noastre este distracţia; şi totuşi ea este cea mai mare dintre mizeriile noastre. Căci aceasta este ceea ce ne împiedică mai ales să ne gândim la noi şi ne face să ne pierdem pe nesimţite. Fără ea ne-am afla în plictiseală şi aceasta ne-ar împinge să căutăm un mijloc mai solid de a ieşi din ea. Dar distracţia ne amăgeşte şi face ca să sosim pe nesimţite la moarte. *(Pascal)*

Fericirea omului, aici pe pământ, nu-i decât o stare negativă, întrucât trebuie s-o măsurăm prin cantitatea mai mică de rele pe care le suferă. *(Rousseau)*

Pentru a căuta o fericire imaginară, ne pricinuim mii de rele adevărate. *(Rousseau)*

Onorurile și bogăția schimbă caracterul oamenilor. *(Scott)*

Lumea aceasta, teatru de orgoliu și de rătăcire, este plină de nefericiți care vorbesc despre fericire. *(Voltaire)*

Retragere, împrăştiere, înstrăinare

Străinul va fi umilit oriunde s-ar duce. *(arab)*

Fi-i precum Kaaba: se vizitează, dar nu vizitează. *(arab)*

Singurătatea este mai bună decât tovărăşia celui rău. *(arab)*

În ţară străină până şi iepurele îţi înhaţă copilul. *(arab)*

Stai mai departe de oameni şi vei deveni miere; apropie-te şi vei deveni ceapă. *(arab)*

Pâinea celui pribeag este amară iar apa sărată. *(armean)*.

Nu e bine nici să plângi nici să râzi de unul singur. *(indian)*

Vânătorul de cerbi nu vede niciodată munţii. *(japonez)*

Focul străin este mai rece ca gheaţa. *(persan)*

Omul fără patrie este ca privighetoarea fără grădină. *(persan)*

Cine nu a dormit pe piatră între străini nu cunoaşte preţul rogojinii de acasă. *(turc)*

Bufniţa nu-şi lasă ruinele pentru o grădină de trandafiri. *(turc)*

Alergăm după fericire până departe, fie pe mare, fie pe uscat; dar fericirea e aici, aproape. *(Horaţiu)*

Vederea minţii începe să devină ageră, atunci când aceea a ochilor caută să-şi înceteze activitatea. *(Plato)*

Trebuie să alegem un loc sănătos nu numai pentru corp, ci şi pentru moravurile noastre. *(Seneca)*

Nimic nu foloseşte atâta ca liniştea şi conversaţia, cât mai puţină cu alţii şi cât mai multă cu sine însuşi. *(Seneca)*

Ce foloseşte liniştea unei regiuni întregi dacă pasiunile sunt zgomotoase. *(Seneca)*

Pentru aceasta m-am ascuns şi am închis uşile, ca să pot fi de folos la mai mulţi. *(Seneca)*

Un exilat nu mai are prieteni şi această nenorocire este mai cumplită decât exilul însuşi. *(Theognis)*

De ce închizi pe jumătate ochii, în joacă, şi ne arunci priviri încete? Încetează, încetează; zadarnică ţi-i osteneala. Acum suntem alţii. Tinereţea s-a dus. Năzuinţa noastră e pădurea. Rătăcirea a dispărut. Noi privim reţeaua magică a lumii ca pe un lucru de nimic. *(Bhartrhari)*

Pentru cei cu suflet nobil pământul întreg este familia lor. *(Pancatantra)*

Ţine gura închisă şi astupă uşa privirii şi a sunetului şi cât timp vei trăi nu vei avea nici o neplăcere. Dar deschide-ţi gura sau fii prea curios şi vei fi toată viaţa în tulburări. *(Lao-Tze)*

Trei mutări fac cât un incendiu. *(Benjamin Franklin)*

Cel ce-şi schimbă locul fără a-şi schimba şi obiceiurile nu-şi va îmbunătăţi niciodată condiţia. *(Francisco de Quevedo)*

Orice sociabilitate aşterne drumul spre desconsideraţie. *(Gracian)*

A fi adult înseamnă a fi singur. *(Jean Rostand)*

O, singurătate fericită! O, singura fericire! *(La Lubbock)*

Timpul, când sufletul omenesc are mai multă nevoie de împrejurări favorabile şi de linişte înăuntru, timpul său cel mai critic, este când se retrage şi se-nchide în sine pentru ca să treacă prin mari schimbări. Omida niciodată nu moare aşa uşor ca atunci când – în crisalidă – este pe cale de a face aripi. *(Lucian Blaga)*

Pacea adevărată şi adâncă a inimii şi liniştea sufletească desăvârşită, acest bun pământesc suprem, după sănătate, se poate găsi numai în singurătate şi ca dispoziţie durabilă numai în izolarea cea mai adâncă. *(Schopenhauer)*

Este o mare nebunie să pierzi înăuntru pentru a câştiga în afară, adică să renunţi complet sau în mare parte la

liniște, timp liber şi neatârnare, în schimbul strălucirii, rangului, pompei, titlului şi onoarei. *(Schopenhauer)*

Îmbuibare – înfrânare

Stomacul e cel care leagă mâinile şi înlănţuie picioarele. *(arab)*

Pricina tuturor păcatelor: lăcomia şi mânia. *(arab)*

Când n-au încotro şi tigrii mănâncă iarbă. *(indian)*

Unde moare furnica dacă nu în zahăr? *(indian)*

Foamea nu are gust.(înfometatul nu alege) *(indian)*

Foame, poftă şi sare: trei feluri de mâncare. *(indian)*

Când stomacul este plin toţi îţi sunt dragi ca ochii din cap, când stomacul este gol, ţi-e dragă lumea ca sarea în ochi. *(indian)*

Flămândul se aruncă şi asupra leului, însetatul se aruncă şi-n mare. *(persan)*

Flămândului i se pare că blana leopardului este făcută din turte dulci. *(persan)*

Repede se satură cine mănâncă numai miere. *(persan)*

Stomacul e fruntea bolii, iar cumpătarea e fruntea leacurilor. *(turc)*

Cel muşcat de şarpe tot poate dormi, dar nu şi înfometatul. *(turc)*

Flămândul nu poate dormi nici dacă e învelit cu zece plăpumi. *(turc)*

Foamea îl scoate pe lup din pădure. *(turc)*

Norocul ne aduce o masă îmbelşugată, sobrietatea - una suficientă. *(Democrit)*

Curvia – fecioria

Femeile sunt mreje aruncate de diavol. *(arab)*

Suspinul unei femei frumoase se aude mai departe ca răgetul unui leu. *(arab)*

Femeia este o fortăreaţă iar bărbatul prizonierul ei. *(arab)*

Începutul focului e scânteia; începutul dragostei e privirea. *(arab)*

Când norocul ne surâde întâlnim prieteni; când este împotriva noastră întâlnim o femeie frumoasă. *(chinez)*

Femeia, la fel ca aurul, nu poate fi niciodată învinsă. *(indian)*

Chiar şi diavolul se roagă să fie protejat împotriva femeii. *(indian)*

Trei feluri de oameni intră peste tot: războinicul, înţeleptul şi femeia. *(indian)*

Când se întâlnesc ochii, se naşte dragostea. *(indian)*

Cel absent se îndepărtează cu fiecare zi ce trece. *(japonez)*

Cu un singur fir din părul său femeia poate lega un elefant. *(japonez)*

Iubirea şi urşilor le sucește capul. *(persan)*

Ochiul e o fereastră care dă spre inimă. *(turc)*

Pentru dragostea faţă de trandafir grădinarul devine sclavul a mii de spini. *(turc)*

Demades spunea că pudoarea este cetatea frumuseţii. *(Demades)*

Fără Ceres (pâine) şi fără Bacchus, Venus rămâne rece. *(Terentius)*

Omul nu se abate de la calea cea bună, îşi stăpâneşte simţurile, are ruşine, se poartă cum trebuie atâta timp cât nu pătrund în inima lui săgeţile privirilor nimicitoare de statornicie pe care frumoasele cu gene lungi le aruncă din arcul sprâncenelor. *(Bharthari)*

Când porneşte să facă ceva o femeie cuprinsă de o iubire nebună, nici Brahma nu îndrăzneşte s-o oprească. *(Bharthari)*

Bufniţa nu vede ziua, corbul nu vede noaptea. Ciudat orb e amorul, că nu vede nici ziua nici noaptea. *(Bohtlingk)*

Cine poate ascunde de femei averea sa sau un secret? *(Somadeva)*

Încrederea în femei ia judecata chiar şi celor inteligenţi. *(Somadeva)*

Omul rămâne înţelept, curajos şi fericit cât timp nu dă peste o femeie frumoasă şi nestatornică. *(Somadeva)*

Acolo unde o femeie frumoasă şi bine făcută care aşteaptă privind în drum, - care-i prostul care intră într-o astfel de închisoare fără lanţuri, care poartă numai numele de casă? *(Somadeva)*

Cei ameţiţi de dragoste au o idee tulbure despre legea morală. *(Somadeva)*

Cineva poate să cunoască o femeie rea, cu chipul frumos, dar cu păcate ascunse, asemenea unui lac cu lotuşi înfloriţi, în care se ascund crocodilii. *(Somadeva)*

Toate pasiunile ne fac să comitem greşeli, dar dragostea ne face să săvârşim greşelile cele mai ridicule. *(La Rochefoucauld)*

O, slăbiciune, numele tău e femeie! *(Shakespeare)*

Femeia este o mâncare pentru zei, gătită de diavoli. *(Shakespeare)*

Avariţia – detaşare

Deschide uşa şi nu fi-i zgârcit ori ţine-o închisă şi stai ascuns. *(arab)*

Cine-i obişnuit să meargă pe jos e mulţumit de măgarul pe care-l călăreşte. *(arab)*

Cea mai bună avuţie este mulţumirea cu puţin. *(arab)*

Puţinul tău este mai bun decât avuţia altuia. *(arab)*

Banii pe care îi aduc vânturile, îi iau apoi uraganele. (banii câştigaţi uşor, se risipesc şi mai uşor) *(arab)*

Banii adunaţi de avar sunt mâncaţi de cel care aşteaptă liniştit de o parte. *(arab)*

Banul este un metal care înmoaie şi pietrele. *(arab)*

Dacă nu este iarbă mulţumeşte-te cu frunze de palmier. *(arab)*

Beţia bogăţiei este mai primejdioasă decât beţia vinului. *(arab)*

Allah încearcă oamenii nu numai prin nenorocire, ci şi printr-o îmbogăţire neaşteptată. *(arab)*

Patruzeci de hoţi nu pot prăda un om în pielea goală. *(armean)*

Soarele este covorul săracului. *(armean)*

Câștigul și paguba merg împreună. *(armean)*

Banul dă frumuseţe urâţilor, picioare ologilor, ochi orbilor, interes lacrimilor. *(armean)*

Ce este un prost care a agonisit averi? Un purcel care nu știe ce poate face cu slănina lui. *(chinez)*

A fi o singură zi lipsit de griji înseamnă a fi pentru o zi nemuritor. *(chinez)*

Dacă eşti bogat sau sărac, mulţumeşte-te cu soarta ta, fiindcă e nebun cel care nu ştie să râdă în orice împrejurare. *(chinez)*

Mă înfuriam pentru că nu aveam ce încălţa, dar am întâlnit un om care nu avea picioare. *(chinez)*

A te hrăni cu puţin orez, a bea apă, a-ţi sprijini capul pe braţul îndoit, înseamnă adevărata stare de mulţumire. *(chinez)*

Un pumn de perle nu valorează cât un pumn de orez. *(chinez)*

Cine are cât îi trebuie, este un om bogat. *(chinez)*

Cine are bani mulţi şi nu are copii, nu e bogat; cine are copii mulţi şi nu are bani, nu e sărac. *(chinez)*

Celor mai bogaţi le lipsesc cele mai multe. *(chinez)*

Bogăţia nu dă naştere la defecte, ci le face cunoscute; bogăţia nu schimbă obiceiurile, ci le descoperă. *(chinez)*

Mari câştiguri, mari riscuri. *(chinez)*

E greu să fii sărac fără a fi invidios; e greu să fii bogat fără să fii orgolios: *(chinez)*

Omul care nu are haine nu are frică de hoţi. *(indian)*

Banii şi tinereţea sunt ca apa în timpul revărsării. *(indian)*

Bogăţia este otrava plăcerilor şi rădăcina grijilor. *(indian)*

Când bădăranul se îmbogăţeşte, poartă umbrela de soare şi noaptea. *(indian)*

Banul este toporul care desparte prietenii nedespărţiţi. *(indian)*

Unde sunt bani, acolo sunt şi ghinioane. *(indian)*

Banul este hoţul omului: îi fură ce are mai de preţ – cinstea. *(indian)*

Avarul strânge bani pentru rege, hoţi şi foc. *(indian)*

Nu există pe pământ om mai darnic ca avarul, devreme ce el lasă averea sa altora, fără ca măcar să se atingă de ea. *(indian)*

Celui care nu are casă nu se teme de foc. *(indian)*

Banul înstrăinează oamenii. *(japonez)*

Bogatul e ca o scrumieră: cu cât e mai plină, cu atât e mai murdară. *(japonez)*

Cine are bani mulţi este, fără îndoială, fericit; cine are mult orez este, fără îndoială, fericit, dar cine nu are nimic poate dormi liniștit. (sumer)

Nu există om mai sărac decât bogatul care se crede la adăpost de sărăcie. *(turc)*

Nimic nu îmblânzește omul ca lipsa de bani. *(turc)*

Avarul pierde mai mult decât cheltuiește cel darnic. *(turc)*

La ce bună bogăţia dacă ai un copil cuminte? La ce bună bogăţia dacă este un nemernic? *(turc)*

Cine nu se mulţumește cu puţin nu va avea parte niciodată de mai mult. *(turc)*

Pe masă este puţină mâncare însă capul nu mă doare. *(turc)*

Socotește bogăţia ultimul dintre bunuri; căci e cea mai nesigură din toate ce posedăm. *(Alexis)*

Eu duc cu mine tot ce am. *(Bias)*

Înţeleptul Bion spunea că patima îmbogăţirii este obârşia tuturor viciilor. *(Bion)*

Viaţa printre străini te învaţă cumpătarea, căci fiertura de orz şi culcuşul de paie sunt leacurile cele mai dulci împotriva foamei şi a oboselii. *(Democrit)*

Dorinţa de câştig care nu se satură niciodată este mai rea decât sărăcia cea mai mare, căci creşterea lăcomiei aduce creşterea nevoilor. – *bogăţia şi sărăcia exprimă, deci, un raport, pe acela dintre nevoi şi împlinirea lor. Există, deci, bogaţi săraci şi săraci bogaţi. În acelaşi sens, caracteristic pentru morala antică*: Sărăcie, bogăţie: cuvinte pentru lipsă şi abundenţă. Nu este bogat acel căruia îi lipseşte ceva şi nu este sărac acel căruia nu-i lipseşte nimic. Dacă nu doreşti mult, puţinul îţi va părea îmbelşugat. Dorinţele moderate fac sărăcia puternică precum e bogăţia. *(Democrit)*

Fericirea şi nefericirea sunt în suflet. *(Democrit)*

Dacă nu vei dori multe (lucruri), puţinul îţi va părea mult; căci o dorinţă moderată face sărăcia echivalentă cu bogăţia. *(Democritus)*

Speranţa unui câştig ruşinos este începutul pagubei. *(Democritus)*

Diogene spunea că sărăcia vine spontan în ajutorul filozofiei; căci, pe când aceasta încearcă să ne convingă prin vorbă, sărăcia ne constrânge prin fapte. *(Diogenes Cynicus)*

Nu spune niciodată despre ceva că l-ai pierdut, ci că l-ai dat înapoi. Ţi-a murit copilul? A fost dat înapoi. Ţi-a murit soţia? A fost dată înapoi. Ţi-a fost luat pământul? Şi acesta a fost dat înapoi. Da, dar cel care mi l-a luat este un om rău. Ce-ţi pasă prin cine ţi l-a cerut înapoi cel care ţi l-a dat? Cât timp ţi-l dă, ai grijă de el ca de lucrul altuia, cum fac călătorii într-un han. *(Epictetus)*

E greu să fii înţelept, când eşti bogat, sau bogat, când eşti înţelept. *(Epictet)*

Sărăcia, măsurată cu scopul vieţii propus de natură, este o mare bogăţie; bogăţia însă, când nu este limitată, este o mare sărăcie. *(Epicur)*

Nimic nu-i ajunge aceluia care consideră puţin ceea ce de fapt este suficient. *(Epicur)*

Ce este abundenţa? Un cuvânt şi nimic mai mult; înţeleptul se mulţumeşte doar cu strictul necesar. *(Euripide)*

Celor care vor multe le lipsesc multe; stă bine acela; căruia zeul i-a dat cu o mână econoamă ceea ce-i de-ajuns. *(Horatius)*

O bogăţie mare pentru om este să se mulţumească cu un trai cumpătat; căci niciodată nu lipseşte puţinul. *(Lucretius)*

Când vei dobândi câştig dintr-o afacere necinstită, să fii încredinţat că ai (luat) o arvună a nenorocirii. *(Menander)*

Bogăţia este un văl care ascunde multe plăgi. *(Menandru)*

Totdeauna bogăţia are multe necazuri: invidie, defăimare şi ură multă, neplăceri numeroase şi mii de neajunsuri, treburi multe şi strângere de lucruri necesare pentru trai. Şi-ndată după aceea iată că omul moare, lăsând altora averea sa pentru (a trăi) în lux. De aceea prefer să fiu sărac, să am cât trebuie, să duc o viaţă fără griji şi să n-am nici avere (dar) nici neplăceri. Căci tot omul sărac este scutit de mari rele. *(Philemon)*

Şi înţelepciunea este prinsă (în mrejele poftei) de câştig. *(Pindarus)*

Să ştim să ne mărginim ambiţiile: a tânji după ceea ce nu poate fi obţinut este o fatală nebunie. *(Pindar)*

Măreţia sufletească înseamnă dispreţuirea bunurilor lumeşti. *(Plotin)*

Măreţia sufletească dispreţuieşte bogăţiile. *(Plutarh)*

Dacă vei trăi în conformitate cu natura, nu vei fi niciodată sărac; dacă (însă vei trăi) în conformitate cu părerile, nu vei niciodată bogat. *(Seneca)*

Între acestea, drumul m-a învăţat cât de multe lucruri de prisos avem şi cât de uşor am putea lepăda prin ju-

decată acele lucruri, pe care, dacă ni le ia vreodată necesitatea, nu simţim că ne-au fost luate. *(Seneca)*

Acoperişul de paie a adăpostit oameni liberi; sub marmură şi sub aur locuieşte robia. *(Seneca)*

Uitând de fragilitatea omenească să adun averi? pentru ce să mă ostenesc? Iată, această zi e ultima; să admitem că nu-i: (totuşi) e aproape de ultima! *(Seneca)*

Pentru mulţi faptul că adună avere nu înseamnă încetarea mizeriilor, ci numai schimbarea lor. *(Seneca)*

Acela se bucură cel mai mult de bogăţie, care se are nevoie cel mai puţin de ea. *(Seneca)*

Toate bunurile mele sunt cu mine. *(Stilbon)*

Lucrul dorit ne lipseşte; tânjim după el mai mult după oricare altul. Ne cade în mână vrem un altul. Şi setea noastră este mereu aceeaşi. *(T. Lucretius Carus)*

O, blestemată lăcomie de aur, la ce nu împingi tu pe muritori? *(Vergilius)*

Nu sunt oare zdrenţe pe drum? Nu mai oferă pomii hrană? Au secat pâraiele? Peşterile sunt închise? Oare Neînvinsul nu ajută pe cei care-l imploră? (Atunci) de ce se mai duc oameni în toată firea la cei orbiţi de îngâmfarea bogăţiei? *(Bhagavata-Purana)*

Neapărat părăseşte sau omul averea sau averea pe om. *(Bohtlingk)*

Chiar şi cei foarte învăţaţi, care au multă ştiinţă şi care decid în chestiuni dificile, suferă din pricina lăcomiei, care-i orbeşte. *(Hitopadeca)*

Averea pricinuieşte suferinţă la dobândirea ei, întristare în restrişte şi ameţeşte în prosperitate; cum poate averea să aducă bucurie? *(Hitopadeca)*

Zgârcenia, aroganţa şi mândria, frica şi neliniştea; înţelepţii ştiu că ele sunt rele omeneşti care provin din bogăţie. *(Mahabharata)*

Toate grânele pământului, tot aurul, toate turmele şi toate femeile nu sunt destule pentru unul singur. De aceea să lepădăm dorinţa. *(Mahabharata)*

Consideră totdeauna banii ca o pacoste; într-adevăr, nici cea mai mică bucurie nu provine de acolo. Cei care posedă bogăţii se tem şi de propriul lor fiu. *(Mohamudgara)*

Dăruirea, folosinţa şi pierderea sunt cele trei stări ale averii; cine nici nu dă, nici nu se foloseşte, aceluia îi rămâne starea a treia. *(Pancatantra)*

Cu necaz se dobândeşte averea şi cu necaz se păstrează. Cu necaz vine şi cu necaz se duce. Vai de avere, că este plină de mizerii! *(Pancatantra)*

Dacă oamenii sunt bogaţi prin averea îngropată în mijlocul casei, de ce să nu fim şi noi bogaţi prin acea avere? *(Pancatantra)*

Averea nu aduce noroc nici chiar celui care o doreşte în vederea faptelor bune. E mult mai bine să nu fie atins cineva de noroi, decât să se spele de el. *(Pancatantra)*

Forma supremă a sărăciei este dorinţa, nu puţinătatea averii. *(Pancatantra)*

Să-ţi clădeşti o altă colibă, una nouă, asta ţi-e dorinţa?... O colibă nouă nu-ţi va aduce decât o nouă amărăciune. *(Psalmi budişti)*

– Dacă dau, ce îmi mai rămâne de mâncat? – Egoismul acesta va face din tine un căpcăun. Dacă mănânc, ce îmi mai rămâne de dat? – Dărnicia aceasta va face din tine regele zeilor. *(Santideva)*

Lăcomia tuturor este paznicul cel mai vigilent împotriva lăcomiei unui singur ins. *(Balzac)*

Mulţumesc destinului că m-a făcut să mă nasc sărac. Sărăcia mi-a fost o prietenă binefăcătoare; m-a învăţat adevăratul preţ al bunurilor utile vieţii, pe care altfel nu l-aş fi cunoscut; scutindu-mă de apăsarea luxului, m-a consacrat artei şi frumuseţii; m-a păstrat cuminte şi curajos. *(France)*

Sărăcirea lor bruscă le-a deschis ochii pe care bogăţia îi ţinuse închişi. *(Giovanni Boccacio)*

Omul are nevoie de puţin pe lumea aceasta şi de acest puţin nu are nevoie multă vreme. *(Goldsmith)*

Când suntem tineri, adesea suntem săraci, sau încă n-am dobândit nimic; sau nu s-au ivit moşteniri; devenim bogaţi şi bătrâni în acelaşi timp: atât de rar pot oamenii să reunească toate avantajele; şi dacă unora li se întâmplă aceasta, nu-i nici un motiv să fie invidiaţi: (ei) au de ajuns de pierdut prin moarte, pentru a merita să fie compătimiţi. *(La Bruyere)*

Să nu invidiem la un anumit soi de oameni marea lor bogăţie: ei o au legată de sarcini care nu ne-ar conveni; pentru ca s-o dobândească, ei au pus în joc liniştea, sănătatea, onoarea şi conştiinţa lor: e prea scump şi nu-i nimic de câştigat dintr-un astfel de târg. *(La Bruyere)*

Banul duce la destrămarea imperiilor şi la prăbuşirea cetăţilor. *(Miron Costin)*

Cel care se satură de a fi sărac şi care dă ascultare dorinţei de îmbogăţire, începe de asemenea să se sature de a fi un om de treabă. *(Oxenstierna)*

Bogăţiile se dobândesc prin muncă, osteneală, înşelăciune, camătă şi prin mii de alte căi asemănătoare; şi posesiunea lor e inseparabilă de avariţie, teamă, neliniște, robie, curse ale aproapelui şi, în fine, de o despărţire crudă în ceasul morţii. *(Oxenstierna)*

Kilon spunea că aurul se încearcă prin foc, iar omul prin aur. *(Pascal)*

Eu consider ca o nenorocire tot ce se dobândeşte cu trudă, se posedă tremurând şi se pierde cu durere. *(Regnier)*

Împarte toate cu fratele tău şi nu zice că sunt ale tale, căci dacă sunteţi părtaşi la cele nemuritoare, cu atât mai mult la cele muritoare. *(Epistola către Diognet)*

Spiritul egoist al comerţului nu cunoaşte hotare şi nu are vreo pasiune sau vreun principiu decât acela al câştigului. *(Thomas Jefferson – preşedinte SUA 1743-1826)*

Mânia – blândeţe

Cel cu înfăţişare blândă poate fi alăptat chiar de o leoaică. *(arab)*

Vorbele blânde sunt cătuşe pentru inimi. *(arab)*

Dacă taci, îţi vei putea stăpâni mânia. *(arab)*

S-ar putea să ai un frate care nu este născut de mama ta. *(arab)*

Băţul e arma celui slab. *(arab)*

Începutul mâniei este nebunia iar sfârşitul ei e regretul. *(arab)*

Am repezit securea asupra arborelui, iar el a zis: "Loveşte, coada securii e din mine!" *(arab)*

Ura distruge cetatea. *(armean)*

După o mare ură va rămâne întotdeauna o ură mică. *(chinez)*

A reuşi să-ţi stăpâneşti un moment de mânie înseamnă a-ţi scuti un secol de remuşcări. *(chinez)*

Cine se răzbună pentru un mic afront, va avea parte de unul mai mare. *(chinez)*

Apa nu stă pe munţi nici răzbunarea într-o inimă mare. *(chinez)*

Omul stăpân pe sine n-are nevoie de alt stăpân. *(chinez)*

A-ţi stăpâni o clipă de mânie înseamnă a evita un secol de regrete. *(chinez)*

A ierta duşmanul nu e fapta unei firi slabe! *(chinez)*

Cine ştie să-şi stăpânească inima posedă plinirea tuturor învăţăturilor. *(egiptean)*

Cine vrea să fie înţelept să imite lemnul de santal care parfumează securea care-l răpune. *(indian)*

Arborele adăposteşte sub frunzele sale omul care îl va doborî. *(indian)*

E greu să mai strângi la loc apa vărsată. *(indochina)*

Ceaiul şi orezul reci sunt acceptabile; insuportabil este privirea și cuvântul rece. *(japonez)*

Chipul binevoitor este cheia pentru uşile închise. *(persan)*

O mână blândă conduce elefantul cu un fir de păr. *(persan)*

Prea multă severitate produce ură. *(persan)*

Cu blândeţea scoţi şi şarpele din gaura lui. *(persan)*

Tigrul se îmblânzeşte cu mângâieri nu cu băţul. *(persan)*

Gâlceava e ca mărul încărcat cu fructe: cum îl scuturi, cum îţi cad merele în cap. (persan)

Tirania se întoarce asupra copiilor tiranului. *(persan)*

Mânia de seară să o laşi pe dimineaţă. *(român)*

Omul, la mânie, cade-n nebunie. *(român)*

Biruieşti mânia când taci. *(român)*

Ascultă şi nu te mânia, ca să te poţi îndrepta. *(român)*

Degrabă să asculţi, târziu să grăieşti. Şi la mânie cu totul să zăboveşti. *(român)*

Când în mânie te afli, opreşte-te din orice lucru. *(român)*

Mânia cu nimic altceva se potoleşte, decât cu îndelunga răbdare. *(român)*

Nu supăra mai mult pe cel în mânie căzut, că mai rău se înverşunează, ca focul când îl zgândări. *(român)*

Pe cel furios în mânie, lesne îl supui, când dulce vei grăi lui, când vei tăcea de tot sau când vei fugi dinaintea lui. *(român)*

Omul vesel este ca soarele: luminează acolo unde intră. *(turc)*

Stăpânul prea aspru are sclavi nesupuşi. *(turc)*

Sângele nu se spală cu sânge ci cu apă. *(turc)*

O faţă surâzătoare este ca un fistic înflorit. *(turc)*

Omul încântător răspândeşte florile în afară şi păstrează ghimpii pentru el . *(turc)*

Omul politicos învaţă politeţea de la cel care nu o are. *(turc)*

Blândeţea cuvintelor rostite la timpul potrivit a câştigat acolo unde violenţa ar fi pierdut. *(Apollonios din Rhodos)*

Oricine poate fi mânios, căci e lucru uşor; dar să te mânii pe persoana indicată, în gradul potrivit, la timpul potrivit, pentru pricina potrivită şi în felul potrivit – aceasta nu se află în puterea oricui şi nici nu e uşor. *(Aristotel)*

Există două lucruri contrare deliberării înţelepte: graba şi mânia. *(Diodorus din Atena)*

Violenţa generează de obicei violenţă. *(Eschil)*

Cel ce loveşte va fi lovit, cel ce ucide va ispăşi. *(Eschil)*

Mânia este o scurtă nebunie. *(Horatius)*

Binefacerile înfăptuite fără întârziere sunt cele mai binevenite. Orice binefacere târzie devine inutilă şi nu-şi mai justifică numele. *(Lucian)*

Fii bun chiar cu un om răuvoitor; este preferabil să astupi botul câinelui cu o îmbucătură. *(Muslah-al-Din Saadi)*

Darurile cuceresc pe oameni şi pe zei. Până şi Jupiter este împăcat prin daruri. *(Ovidius)*

O dispoziţie sufletească bună într-o situaţie rea face ca răul să fie pe jumătate. *(Plautus)*

Armele stârnesc armele. *(Plinius)*

Dorinţa greu de înfrânat prin (însăşi) natura (ei) devine cu neputinţă de înfrânat, când mai e susţinută şi de bogăţie. *(Plutarchus)*

La mânie nimic nu este mai potrivit ca tăcerea. *(Sapho)*

Adesea ceea ce se dă este neînsemnat, (dar) ceea ce rezultă de acolo este mare. *(Seneca)*

El nu ia totul în rău, nici nu caută pe cine să învinuiască de o întâmplare şi greşelile oamenilor le atribuie mai degrabă soartei. Nu răstălmăceşte vorbele nici privirile: tot ce se întâmplă, el atenuează, dându-i o interpretare binevoitoare. *(Seneca)*

Cel mai puternic leac împotriva mâniei este amânarea. *(Seneca)*

Când se poate apela la violenţă, nu mai e nevoie de nici un proces. *(Thucydide)*

Cei care distrug fericirea altora în folosul propriu sunt diavoli în chip de om; dar cei care distrug fără folos fericirea altora nu mai ştim cum să-i numim. *(Bhartrhari)*

Cine nu rosteşte vorbe de ocară, nici nu pune pe altul să spună, cine, atunci când e lovit nu loveşte la rândul său, nici nu pune să lovească, cine nu vrea să ucidă chiar şi pe un ticălos, pe acela îl doresc zeii să vină la ei. *(Bohtlingk)*

Şi unui duşman, când vine în casă, trebuie să i se dea ospitalitatea obişnuită; copacul nu refuză umbra sa nici celui care vine să-l taie. *(Hitopadeca)*

Cei buni au milă chiar şi de fiinţele rele; luna nu-şi opreşte lumina (nici chiar) în casa unui paria. *(Hitopadeca)*

Lumea aceasta aparţine celor blânzi şi celor blânzi le aparţine (şi) lumea cealaltă. *(Mahabharata)*

Priveşte pe fiecare în tine şi pe tine în fiecare, şi încetează de a vedea (pretutindeni) deosebire! *(Mohamudgara)*

Cine-şi biruie mânia, acela biruie întreaga lume. *(Somadeva)*

Cel care se-ntristează când vede fiinţe întristate, sau se bucură la vederea unor fiinţe vesele, acela cunoaşte legea supremă. *(Vikramacarita)*

Există vreo regulă care poate să te conducă întreaga viaţă? Să iubeşti: ceea ce nu vrei să ţi se întâmple ţie, să nu faci altuia. *(Confucius)*

Când te răzbuni, te comporţi ca un om care muşcă un câine doar pentru că şi câinele l-a muşcat pe el. *(Austin O'Malley)*

Cele mai multe rele nu vin de pe afară, / Nu le aduc străinii, ci ni le face toate / Un pământean d-ai noştri , o rudă sau un frate. *(Alexandrescu)*

Mânia este, fără îndoială un fel de înjosire, după cum apare limpede în slăbiciunea acelora la care domină: copii, femei, bătrâni, bolnavi. *(Bacon)*

Cel ce se străduie să se răzbune îşi păstrează rănile deschise. *(Bacon)*

Răzbunându-te, te faci egalul adversarului; iertându-l, te arăţi superior lui. *(Fr. Bacon)*

De la învinuire la dorinţa de răzbunare nu este decât un pas. *(Balzac)*

Ura nu calculează, nu cugetă niciodată şi refuză să vorbească limba raţiunii. *(Balzac)*

Niciodată nu trebuie să te baţi cu un porc în groapa cu nămol; te murdăreşti şi, chiar dacă învingi n-ai nici o satisfacţie pentru că lui îi place. *(Cyrus Ching)*

Nici un om nu poate transforma un tigru într-un pisoi zdobindu-l. Concilierea nu se realizează cu duritate. Nu poţi ajunge la o cale raţională cu o bombă incendiară. *(Franklin Delano Roosvelt, preşedinte SUA, 1882-1945)*

Cine nu iubeşte pe nimeni este nevoit să înveţe să linguşească. – *avem nevoie de iubire în viaţă sau cel puţin de aparenţa ei. (Goethe)*

Marea este la fel de adâncă pe vreme calmă, ca şi pe furtună. *(John Donne)*

Cel ce-a învins prin forţă/ şi-a învins duşmanul doar pe jumătate. *(John Milton)*

Războiul este o confruntare care constă în a determina valoarea forţelor morale şi fizice cu ajutorul acestora din urmă. *(Karl von Clausewitz)*

Nu întuneca cerul altora cu supărarea ta. *(N. Iorga)*

Când urăşti pe cineva este ca şi cum ai înghiţi otravă ca să-ţi moară duşmanul. *(Malachy McCourt)*

Mânia este ca focul: nu se poate stinge decât atunci când e scânteie. După aceea e târziu. *(Papini)*

O diplomaţie adâncă trebuie adesea să ia înfăţişarea celei mai extreme simplităţi, după cum uneori curajul se înfăţişează sub aparenţa unei timidităţi modeste. *(Scott)*

A înţelege tot, înseamnă a ierta tot. *(Stael)*

Fiecare lucru are două toarte: una prin care este uşor de purtat, alta prin care este greu de purtat. Dacă fratele tău îţi face nedreptate, nu considera în acest caz că te-a nedreptăţit, căci aceasta este toarta prin care lucrul este greu de susţinut. Mai degrabă gândeşte că-ţi este frate, că aţi fost crescuţi împreună; astfel vei apuca răul de toarta de care poate fi uşor de purtat. *(Epictet)*

Milostenie

Felul cum dai preţuieşte mai mult decât ceea ce dai. *(Corneille)*

Cine dă iute, dă de două ori. *(Syrus)*

Dăruirea averii sale este o foarte mare asceză în (această) existenţă. *(Somadeva)*

Cel mai important şi cel mai greu este să dai; ce te costă să mai adaugi şi un zâmbet? *(La Bruyere)*

Ce am cheltuit, am pierdut; ce am avut, am lăsat altora; dar ce am dat, încă mai este al meu. *(La Oxenstierna)*

Este cert că bunurile pe care le dă în pomeni şi-n opere de caritate sunt unicul lucru pe care omul îl poate socoti ca al său din tot ce posedă aici pe pământ; căci la moarte el trebuie să părăsească tot restul şi nu poate lua cu el decât faptele bune. *(La Oxenstierna)*

Mândria – smerenia

Spune-i celui pe care-l vezi călare pe un măgar: “O, domnule! Ce fericit trebuie să fie calul dumneavoastră!”*(arab)*

Nu ridica vocea şi coboară-ţi pleoapele, fiindcă dacă ar fi vocea cea care ar hotărî în viaţă, un măgar ar clădi cu zbieretele sale două case într-o zi. *(arab)*

Iertarea este cea mai aleasă floare a victoriei. *(arab)*

Să nu reproşezi, fiindcă reproşul duce la acuzare, acuzarea e soră cu cearta, cearta e soră cu duşmănia şi duşmănia e mamă cu înstrăinarea. *(arab)*

Dorinţa de a fi lăudat este începutul pieirii. *(arab)*

Dacă vă întâlniţi cu oameni care vă laudă; aruncaţi-le cu praf în faţă. *(arab)*

Dacă pretinde că e leu de ce latră atâta? *(arab)*

Ţine minte fapta bună care ţi s-a făcut demult şi uită fapta bună pe care ai făcut-o curând. *(arab)*

Cine are un cucui pe frunte ar trebui ca din când în când să mai dea cu mâna pe deasupra lui. *(arab)*

Când Allah vrea să distrugă o furnică, face să-i crească aripi. *(arab)*

Moartea unei fapte bune este a vorbi despre ea. *(arab!*

Nu există însuşire mai frumoasă ca modestia. *(arab)*

Frunzele veştede nu urâţesc arborele frumos. *(arab)*

Cununa bărbăţiei este modestia. *(arab)*

Când calul ajunge îngâmfat să nu uite că ovăzul îl datorează boului. *(arab)*

E câte un soi de laudă mai urâtă decât ocara. *(armean)*

Măgarul lăudat se împotmoleşte în noroi. *(armean)*

Cui i-am zis că mi-e drag ca ochii din cap, mi-a scos ochii. *(armean)*

Când intri în turmă, sărută fruntea măgarului. *(armean)*

Vulpea fudulă cade cu toate picioarele în cursă. *(armean)*

Dacă trei oameni sunt o inimă, pământul galben se preface în aur, dacă trei oameni sunt trei idei, chiar aurul se transformă în praf. *(chinez)*

Mai bine arată-ţi generozitatea în casa ta decât să mergi departe pentru a aprinde tămâie. *(chinez)*

Înţeleptul nu se întristează că nu e cunoscut de oameni, el se întristează că nu cunoaşte oamenii. *(chinez)*

Nu te face frumoasă cu cerceii alteia; dacă ţi se vor smulge cerceii, îţi vei pierde şi urechile! *(chinez)*

Noroiul ascunde rubinul dar nu-l poate murdări. *(chinez)*

Numai cu ochii altora îţi poţi vedea cu adevărat defectele. *(chinez)*

În copacul înalt vântul bate mai puternic. *(chinez)*

Dacă obţii onoruri, gândeşte-te la ruşine; dacă eşti sănătos, gândeşte-te la durere. *(chinez)*

Cine contează pe forţa sa nu obţine totdeauna victoria; când arborele ajunge puternic, atunci este doborât. *(chinez)*

Cine mă laudă îmi este duşman; cine mă dojeneşte mă învaţă. *(chinez)*

Cine îşi dă averea pentru a dobândi o dregătorie va ajunge să doarmă în drum. *(egiptean)*

Chiar dacă tu eşti vânt nu uita că uraganul este mai puternic decât tine. *(egiptean)*

Atunci când calci pe coada altuia, crezi că stai pe vată; când altul te calcă pe coadă, ţipi si-l ocărăşti. *(indian)*

În satul cu capre behăie; în satul cu bivoli, mugeşte. *(indian)*

Să roşeşti pentru defectele pe care le ai, nu pentru că va trebui să ţi le îndrepţi. *(indian)*

Mai bine să fii furnică şi să mănânci zahăr, decât să fii elefant şi să mănânci lemne. *(indian)*

Toate statuile de zei au paie înăuntru. *(indian)*

Să nu lauzi în faţă, să nu bârfeşti în spate. *(indian)*

Licuricii se laudă cu lumina lor când nu răsare nici soarele, nici luna; pisica cât este ea de curajoasă când tigrul se întoarce în pădure. *(indian)*

Sita îi spune acului: "Ai o gaură în coadă". *(indian)*

Aurul nu face zgomotul pe care-l face arama. *(indian)*

Dacă vrei să presari ghimpi pe drumul altuia, ai grijă să umbli încălţat. *(indian)*

Omul bun vede binele peste tot; omul rău – nicăieri. *(indian)*

Cine se arată prea plin de el e gol pe dinăuntru. *(indochina)*

Era lăudată splendoarea cozii de păun în faţa păsărilor adunate: "dar priviţi-i picioarele, ascultaţi-i ţipetele!"-strigau ele. *(japonez)*

Nu trebuie să existe intimitate fără politeţe. *(japonez)*

Într-o rochie frumoasă şi maimuţa este atrăgătoare. *(japonez)*

Zăpada nu rupe niciodată ramurile sălciei. *(japonez)*

Aurul şi în gunoi străluceşte. *(japonez)*

Şi maimuţa mai cade din copac. *(japonez)*

Oceanul nu dispreţuieşte nici cele mai mici râuri. *(japonez)*

Racul cel mare le impune celor mici să meargă drept.*(malaez)*

Să nu râdă frunza de sus când cade frunza de jos. *(malaez)*

Cu cât spicul de orez are mai multe boabe, cu atât se apleacă mai mult; cu cât este mai gol, cu atât stă mai ridicat. *(malaez)*

Acolo unde nu există uliu, lăcusta spune: “Eu sunt uliu!” *(malaez)*

În ce loc ar putea fi fericit cel care nu e preocupat decât de el însuşi? *(malaez)*

Toba face mult zgomot fără să ştie că este goală pe dinăuntru. *(malaez)*

Politeţea este o monedă care îl îmbogăţeşte nu pe cel care o primeşte, ci pe cel care o cheltuieşte. *(persan)*

Şi un voinic poate să cadă la pământ din pricina unei coji de pepene. *(persan)*

Aşează-te acolo de unde să nu te scoale nimeni. *(persan)*

Şi ceapa se crede în rândul fructelor. *(persan)*

La moară nu se iscă gâlceavă până nu se spune: “Eu sunt primul, tu eşti după mine”. *(turc)*

Cine se place pe sine nu poate să-i placă pe alţii. *(turc)*

Chiar dacă lemnul este strâmb, focul tot drept iese. *(turc)*

Un cui salvează o potcoavă; o potcoavă salvează un cal. *(turc)*

Cine râde de spân trebuie să aibă barba neagră. *(turc)*

Sărutând mâna buzele nu se tocesc. *(turc)*

Un salut respectuos face o plăcere deosebită. *(turc)*

Cheia mică descuie uşa mare. *(turc)*

Nu e o ruşine să nu ştii, e ruşine să nu întrebi. *(turc)*

Cireaşa a făcut viermi fiindcă prea se mândrea cu frumuseţea ei. *(turc)*

Broasca ţestoasă spuse privindu-şi carapacea: “Ce palat mare am eu!” *(turc)*

Cel mai bine pentru înţelept este să nu pară înţelept. *(Aeschylus)*

Cele mai multe dezbinări se ivesc în cetăţi din cauza ambiţiei. *(Aristoteles)*

Uitarea defectelor proprii dă naştere la îndrăzneală. *(Democritus)*

Eu cred că cel căruia i se face un bine este dator să-şi aducă aminte toată viaţa; iar cel care-l face, să-l uite îndată, dacă vor, unul să facă o faptă lăudabilă iar celălalt să nu săvârşească o faptă vrednică de un om mic la suflet; iar a aminti şi a vorbi de propriile servicii este aproape la fel ca a le reproşa. *(Demosthenes)*

Înşişi filozofii pun numele lor chiar pe operele în care tratează despre dispreţul gloriei. *(Cicero)*

E la fel de periculos să-i dai unuia ce şi-a ieşit din minţi o sabie, ca şi unui ticălos puterea. *(Euripide)*

Cel care dorea onoruri excesive şi căuta averi prea mari pregătea etaje numeroase pentru turnul înalt, pentru a cădea de mai sus şi pentru ca prăbuşirea în ruine să fie mai grozavă. *(Iuvenalis)*

Când fericirea ta este mare, nu te încrede prea mult în ea, nici nu ne dispreţui pe noi cei săraci, ci arată-te mereu vrednic de fericirea ta. *(Menander)*

Dacă mi-aş îngădui să spun că sunt oarecum mai înţelept decât alţii, pentru atâta numai sunt mai înţelept, că nefiind în stare să cunosc îndeajuns cele din Hades, nici nu susţin că le cunosc. *Mărturisirea propriei ignoranţe are o valoare teoretică, mai întâi fiindcă înlătură falsa ştiinţă, apoi fiindcă formulează o problemă, în fine pen-*

tru că fixează limita de unde cercetarea trebuie să păşească mai departe. Buna-credinţă modestă este fundamentul ştiinţei şi condiţia ei etică. (Platon)

Nimeni nu-i în stare să se ridice prin el însuşi: trebuie să-i întindă mâna cineva, să-l scoată cineva. *(Seneca)*

Pe noi ne pot ajuta nu numai cei care sunt, dar şi cei care au fost. *(Seneca)*

Dacă ai învăţat să asculţi, te vei pricepe să comanzi. *(Solon)*

Dorinţa de glorie este ultima pe care o leapădă chiar şi înţelepţii. *(Tacitus)*

Coţofanele nu trebuie să se ia la întrecere cu privighetorile. *(Teocrit)*

Nu există lucru cât de uşor, care să nu fie greu, dacă-l faci fără voie. *(Terentius)*

Unul din marele defecte ale oamenilor este de a dori să servească drept pildă altora. *(Meng Tseu)*

Învăţătura, care (de obicei) face să dispară îngâmfarea şi alte (defecte), produce îngâmfare la cel cu minte puţină; după cum lumina zilei, care (de altfel) trezeşte vederea, orbeşte bufniţele. *(Pancatantra)*

Beţia domniei este cea mai rea; căci cel îmbătat de (beţia) domniei nu se trezeşte până ce cade. *(Mahabharata)*

Omul să nu meargă înaintea trupei; dacă întreprinderea izbândeşte, câştigul este comun; dacă însă se iveşte nereuşita, este omorât conducătorul. *(Hitopadeca)*

Faima este asemenea unui râu care susţine lucruri uşoare şi umflate, dar îneacă lucruri grele şi solide. *(Bacon)*

Aşa-i orgoliul omului: ceea ce el nu pricepe, decretează că este greşeală sau nebunie. *(Balzac)*

Când un vultur se prăbuşeşte, cine ştie în ce văgăună se va opri; tot aşa, prăbuşirea unui om mare se măsoară după înălţimea unde ajunsese. *(Balzac)*

Nu este nevoie decât de o linguşeală ca să ne treacă durerea de cap. *(Balzac)*

Când orgoliu conduce căruţa, tot drumul are numai gropi şi hârtoape.. *(Bisanne de Soleil)*

Când un om neînsemnat ajunge la o situaţie înaltă, el se prăbuşeşte uşor. *(Dandin)*

Popularitatea e ca şi vântul; te ridică în sus, dar nu te menţine la înălţime. *(Félicité Lamennais)*

Mulţi suportă cu uşurinţă munci grele, când nu sunt constrânşi, munci care li s-ar părea penibile, dacă ar fi siliţi să le facă. *(Freidank)*

Niciodată nu suntem mai îndepărtaţi de scopul dorinţelor noastre, decât atunci când ne închipuim că-l posedăm. *(Goethe)*

Cine îmi suportă greşelile devine stăpânul meu, chiar dacă îmi este servitor. *(Goethe)*

Cel mai mare Străin pe lumea aceasta a fost acela care a venit s-o mântuiască. *(Goldsmith)*

Oriunde e geniu, acolo-i (și) mândrie. *(Goldsmith)*

Unii ar fi înţelepţi dacă n-ar crede că sunt. *(Gracian)*

Orgoliul este în noi ca o fortăreaţă a răului. *(Hugo)*

Falsa modestie este ultimul rafinament al vanităţii. Modestia este pentru merit cea ce sunt umbrele pentru chipurile dintr-un tablou. Ea dă meritului puterea şi relieful. *(J. de La Bruyère)*

Falsa modestie este ultimul rafinament al vanităţii. *(La Bruyere)*

Sclavul n-are decât un stăpân; ambiţiosul are atâţia stăpâni câţi oameni îi pot fi de folos carierei sale. *(La Bruyere)*

Acelaşi orgoliu care ne face să criticăm defectele de care ne credem scutiţi ne face să dispreţuim însuşirile bune pe care nu le avem. *(La Rochefoucauld)*

Amorul propriu este cel mai mare dintre toţi linguşitorii. *(La Rochefoucauld)*

De regulă, este mai bine să meriţi cinstirea fără să o capeţi decât să te bucuri de ea fără să o meriţi. *(M. Twain)*

Trufaşul nu poate fi recunoscător; el crede totdeauna că a meritat mai mult. *(Nicolae Iorga)*

Cine face totdeauna ce vrea, face rareori ceea ce trebuie. *(Oxenstierna)*

Un om pe care norocul l-a înălţat sus de tot, nu cade niciodată uşor. *(Oxenstierna)*

Ambiţia oricărui om se umflă pe măsură ce-i creşte puterea. *(Oxenstierna)*

Se pare că orice om are câte o ambiţie, dacă nu pentru înţelepciune, cel puţin pentru fleacuri; el caută să se facă faimos, dacă nu prin bunul simţ, atunci prin nebunie. *(Oxenstierna)*

A afecta calităţi şi talente pe care nu le avem înseamnă a obliga pe ceilalţi să observe ridicolul şi defectele pe care le putem avea. *(Oxenstierna)*

Graba ce o arătăm de a sfătuia pe alţii este un semn al încrederii ce o avem în capacitatea noastră. *(Oxenstierna)*

Cel care se crede înţelept şi care îngăduie să i se dea această însuşire, are de-acuma defectul acesta în plus faţă de alţii. *(Oxenstierna)*

Un gospodar îşi vântura grâul de pleavă. În vreme ce grăunţele îi cădeau la picioare, pleava zbura dusă de

vânt. Şi pleava batjocorea grăunţele ce cădeau: „Ce inerţie în voi, ce lipsă de entuziasm! Pe voi vă cheamă pământul, noi însă zburăm!” *(Lucian Blaga)*

După ce apune soarele orice licurici crede că el e locţiitorul. *(L. Blaga)*

Mărimea nu se sfiieşte să meargă cu puţinătatea. Mediocritatea se ţine deoparte. *(Tagore)*

Orice putere excesivă piere prin însăşi excesul ei. *(V. Mitrea)*

Cel mai mare rău pe care-l poate face oamenilor soarta este de a-i face slabi în resurse şi ambiţioşi. *(Vauvenargues)*

Pentru-a cânta, / Privighetoarea/ Deschide doar un cioc micuţ. *(Yosa Buson)*

Lenevia – osteneala

Amână pe mâine odihna, nu şi munca. *(arab)*

Munca deschide porţile speranţei. *(arab)*

Praful muncii este mai bun decât şofranul trândăviei. *(arab)*

Cine vrea un păun îşi dă osteneala de a merge până în India. *(arab)*

Braţul sănătos şi viguros, dacă nu munceşte va fi tăiat din umăr. *(arab)*

Perseverenţa asigură succesul. *(arab)*

Perseverenţa îi aduce omului şi rău şi bine. *(arab)*

La orice lucru începutu-i greu. *(armean)*

Trebuie să baţi la şapte uşi pentru a ţi se deschide una. *(armean)*

Pisica care pândeşte şoarecele preţuieşte mai mult decât leul care leneveşte. *(armean)*

A voi este pe jumătate a face. *(armean)*

Munca este ca şi măgarul: trebuie s-o împingi ca să meargă. *(armean)*

Câinele când este în culcuş latră la puricii lui; cel care vânează nici nu-i simte. *(chinez)*

O idee care nu merge mai departe de ochi şi de urechi, seamănă cu o masă servită în somn. *(chinez)*

Ţiglele care feresc de ploaie au fost făcute pe vreme bună. *(chinez)*

Trebuie făcut repede ceea ce nu ne presează pentru a putea face încet ceea ce ne presează. *(chinez)*

Dacă vara te plimbi o zi, iarna flămânzeşti zece. *(chinez)*

Teme-te că omul trândav nu va ara, dar nu te teme că pământul galben nu va rodi. *(chinez)*

Viitorul unui an depinde de primăvară; viitorul unei zile, de ora 5 dimineaţă. *(chinez)*

Dacă pierzi vremea când este soare, vei usca orezul noaptea la lumina licuricilor. *(chinez)*

Cine nu are de treabă dă de treabă altuia. *(chinez)*

Cine pescuieşte este ud, cine vânează este iute de picior. *(chinez)*

Cuvântul nu este decât spumă care pluteşte pe apă; munca este o picătură care găureşte. *(chinez)*

Pământul nu leneveşte dacă este muncit. *(chinez)*

În ştiinţă principal este să socoteşti, în lucrarea pământului, să te scoli devreme. *(chinez)*

Mai bine să munceşti fără plată decât să stai fără muncă. *(indian)*

Cea mai mică muncă duce la orez cu unt. *(indian)*

Cu apa trupului se scoate apa puţului. *(indian)*

Calităţile nu cad din cer; trebuie să ţi le însuşeşti. *(indian)*

Și piatra se sparge dacă o loveşti mereu. *(indian)*

Dacă laşi pe mâine, ai multe de făcut. *(indian)*

Omul trândav se pricepe la trei lucruri: să mănânce, să doarmă şi să se supere. *(indian)*

Insecta liniştită străpunge zidurile cetăţii. *(japonez)*

Nimeni nu se împiedică stând întins în pat. *(japonez)*

Dacă arunci sămânţa în lac, nu aştepta să răsară. *(malaez)*

Pentru a clădi înalt trebuie să sapi adânc. *(mongol)*

Somnul nu-ţi umple căuşul palmei. *(persan)*

Dă-i de lucru leneşului ca să-ţi dea sfaturi. *(turc)*

Cine munceşte se cunoaşte după mână şi cine învaţă, după limbă. *(turc)*

Munca înseamnă o zi scurtă şi o viaţă lungă. *(turc)*

Calul care aleargă bine îşi sporeşte singur nutreţul. *(turc)*

Cui îi fierbe creierul în august, îi fierbe cazanul iarna. *(turc)*

Piatra care se rostogolește din loc în loc nu prinde mușchi.

Tot ce-i căutat este găsit, dacă nu te lași biruit și nu fugi de osteneală. *(Alexis)*

Oamenii dobândesc o calitate anumită acţionând constant în acelaşi mod. *(Aristotel)*

Dacă nu-i deprinzi pe copii să muncească, nu vor învăţa nici să citească, nici să scrie, nici muzica, nici gimnastica, nici ceea ce cuprinde întreaga virtute a omului: respectul izvorât din exercitarea tuturor învăţăturilor de mai sus. *(Democrit)*

Nu poţi fi fericit, dacă nu te osteneşti. *(Euripides)*

Să nu rămână nimic neîncercat, căci nimic nu vine de la sine, ci totul se realizează prin încercare. *(Herodotus)*

A făcut treaba pe jumătate cine a început. *(Horatius)*

Cine începe are jumătatea înfăptuită. *(Horatius)*

Totul se poate găsi, dacă nu fugim de osteneala de care-i legată căutarea. *(Philemon)*

Eu îi socotesc fericiţi pe aceia cărora le-a fost dat de către zei fie să săvârşească fapte vrednice de a fi scrise, fie să scrie lucruri demne de a fi citite; însă cei mai fericiţi sunt aceia cărora (le-a fost dat) şi una şi alta. *(Plinius)*

E nevoie numai de a începe; restul îl va aduce la îndeplinire situaţia. *(Sallustius)*

Efortul dă puteri sufletelor alese. Dacă vei fi stăpân pe ziua de zi, vei depinde mai puţin de ziua de mâine. *Seneca)*

Pentru ca să reuşească o dată un lucru al cărui rezultat este nesigur, trebuie să fie încărcat adesea. *(Seneca)*

Dintr-o luptă mică nu rezultă o glorie mare. *(Sophocles)*

Ceea ce se caută, poate fi găsit; dar ceea ce se neglijează, scapă. *(Sophocles)*

Nu-i nimic atât de greu, încât să nu poată fi găsit prin căutare. *(Terentius)*

Cel cumpănit la vorbă, statornic la faptă, iute la îndeplinire, tare în silinţă, neabătut şi potolit, acela este vrednic de fericire. *(Cuksaptati)*

O faptă bună sau rea aşteaptă timpul când va rodi. *(Kusumadeva)*

Omul să caute să dobândească cea ce nu are, să păstreze cu grijă ceea ce are, să sporească ceea ce păstrează şi să dăruiască ceea ce a sporit celor care merită. *(Manu)*

Mai presus de neştiutori sunt cei care citesc; mai presus de cei care citesc sunt cei care reţin; mai presus de cei care reţin sunt cei care înţeleg; mai presus de cei care înţeleg sunt cei activi. *(Manu)*

Cine se codeşte atunci când are de făcut o treabă ce trebuie îndeplinită iute, pe acela se mânie zeul şi-i pune piedici la înfăptuirea ei . *(Pancatantra)*

Cel energic dobândeşte fericirea, chiar când e singur şi fără sprijin. *(Somadeva)*

Totdeauna fericirea se dobândeşte după multe piedici. *(Somadeva)*

Gândurile bune sunt abia puţin mai bune decât visurile bune, afară numai dacă nu sunt puse în acţiune. *(Bacon)*

Numai perseverenţa duce la izbândă. *(Balzac)*

Munca, forţa progresivă şi acumulatoare poartă dobânzi ca şi capitalul, şi în însuşirile ei şi în rezultatele ei. Cine refuză plăcerile pure ale activităţii cinstite nu mai poate simţi decât plăcerile teribile ale viciului. *(Ch. Baudelaire)*

Mai bine să te consumi decât să ruginești. *(D. Diderot)*

Nimeni nu predică mai bine decât furnica, şi ea nu are glas. *(Benjamin Franklin)*

Totul atârnă de la un început foarte mic. *(France)*

Să înălţăm un templu/ cultului mediocrităţii./ Să nu facem nimic pe jumătate,/ dacă poate fi făcut pe sfert. *(Francis Scott)*

Un exemplu nobil face uşoare faptele anevoioase. *(Goethe)*

Cel ce poate, acţionează. Cel ce nu poate, îi învaţă pe alţii. *(George Bernard Shaw)*

Nimic nu se îndeplineşte în lume fără pasiune. *(Georg Wilhem Friedrich Hegel)*

Trăiesc cu-adevărat acei ce luptă. *(Hugo)*

Plictisul a venit pe lume odată cu lenea; ei îi datorăm în bună parte faptul că oamenii umblă după plăceri, după joc etc. căruia îi place munca se mulţumeşte cu sine însuşi. *(La Bruiére)*

Când ai de făcut o lucrare, nu te gândi mereu la întregimea ei; execută fragmentul care-l ai în faţă şi, când ai terminat cu el, mergi mai departe. *(Lichtenberg)*

Pe când paraziţii societăţii ar fi în stare să-şi numească şi respiraţia o „muncă", celor aleşi chiar munca cea mai grea li se pare tot atât de puţin „muncă", ca respiraţia sau bătaia inimii. *(Lucian Blaga)*

Oamenii sunt totdeauna duşmanii întreprinderilor în care văd dificultăţi. *(Macchiavelli)*

Munca îi oboseşte chiar şi pe măgari. *(Mateo Aleman)*

Pământul este mereu îngheţat pentru porcul leneş. *(Peder Laale)*

Dacă odihna nu este şi ea oarecum muncă, atunci devine numaidecât plictiseală. *(Renard)*

Există oameni care au luat o hotărâre bună şi apoi se odihnesc pentru a nu o executa. *(Renard)*

Experienţa se capătă prin străduinţă şi osteneală. *(Schopenhauer)*

Cea mai fantomatică dintre irealităţi, omul care nu lucrează. *(Shaw)*

Munca îndepărtează de noi trei mari rele: urâtul, viciul şi nevoia. *(Voltaire)*

Cuvintele te învaţă, exemplele te pun în mişcare.

Jnepenii ne învaţă cum se poate supravieţui marilor vânturi ale plictiselii: te răsuceşti în tine şi te prinzi temeinic, prin zeci de rădăcini, de locul unde te-ai stabilit.

Vorbăria – tăcerea

Cel care vorbeşte de lucruri care nu-l privesc, aude ce nu-i place. *(arab)*

O singură vorbă poate să-ţi răpească fericirea. *(arab)*

Omul cel mai stăpân pe sine este acela care poate să păstreze tainele. *(arab)*

Cine se grăbeşte să răspundă gândeşte puţin. *(arab)*

Struneşte-ţi limba pentru a-ţi păstra trupul nevătămat. *(arab)*

Limba este o fiară; dacă-i dai drumul te sfâşie. *(arab)*

Limba este calul tău; dacă o struneşti te va menţine în şa, dacă nu, te va trânti. *(arab)*

A fost scuipat capul unui peşte şi el a spus: "Marea întreagă nu a putut să mă spele!" *(arab)*

Lătratul câinelui nu opreşte norii. *(arab)*

Acela care ascultă este părtaş cu cel care vorbeşte de rău. *(arab)*

Cel care trece oamenii prin ciur va fi trecut de ei prin sită. *(arab)*

Nenorocirea omului este între fălcile lui. *(arab)*

Dacă asculţi, foloseşti tu; dacă vorbeşti, se folosesc alţii. *(arab)*

Dacă eşti întrebat: “Ai văzut un măgar alb?” răspunde: “N-am văzut nici negru nici alb”. *(arab)*

Boala vorbirii este minciuna. *(arab)*

Celui recunoscut pentru sinceritatea sa îi este crezută şi minciuna pe când cel mincinos nu e crezut nici când spune adevărul. *(arab)*

Limba este tălmaciul inimii. *(arab)*

Aruncă noroi pe zid, dacă nu se lipeşte, va lăsa totuşi urme. *(arab)*

Cine vrea să spună adevărul să iasă în afara oraşului. *(arab)*

Cuvântul oprit între buze e sclavul tău; cuvântul pronunţat fără rost e stăpânul tău. *(arab)*

Arborele tăcerii poartă fructele păcii. *(arab)*

Ceea ce salvează lumea este tăcerea celor insultaţi. *(arab)*

Destinul pune două degete pe ochii omului, două pe urechile lui şi pe al cincilea pe buzele lui spunându-i: “Taci!” *(arab)*

Tăcerea e sora amabilităţii. *(arab)*

Limbă amuţită, viaţă liniştită. *(armean)*

Decât să deschizi gura, deschide mai bine ochii. *(armean)*

Vorba atât timp cât îţi este în gură e a ta; când ţi-a ieşit din gură, nu mai e a ta. *(armean)*

Peştele se prinde cu năvodul, omul cu vorba. *(armean)*

Celui care spune adevărul dă-i un cal pentru a se putea salva după ce l-a spus. *(armean)*

Adevărul trebuie rostit uneori în glumă. *(armean)*

Limba nepriceputului întotdeauna este lungă. *(armean)*

Cu cât este mai multă lume adunată, cu atât e mai multă bârfă. *(chinez)*

Cine se culcă bârfind se scoală calomniat. *(chinez)*

Tăcerea e prietenul care nu te trădează niciodată. *(chinez)*

Minciuna este ca o săritură de pe înălţimea acoperişului. *(chinez)*

Unul a vorbit toată viaţa şi nimic n-a spus; altul a tăcut toată viaţa, dar nu a stat niciodată fără să spună ceva. *(chinez)*

Toate calamităţile vin de la gură. *(chinez)*

A bea o mie de pahare de vin cu un prieten e puţin lucru; a spune o jumătate de cuvânt celor care nu-ţi împărtăşesc ideile, este deja prea mult. *(chinez)*

Un cuvânt pornit din inimă ţine cald trei ierni. *(chinez)*

Ce-a ieşit din gura ta a intrat imediat în urechile altora. *(chinez)*

Cine consimte uşor rareori îşi ţine cuvântul. *(chinez)*

Cine mă vorbeşte de rău pe ascuns, se teme de mine; cine mă laudă în faţă, mă dispreţuieşte. *(chinez)*

Limba rezistă fiindcă e moale, dinţii cad fiindcă sunt tari. *(chinez)*

Cine se grăbeşte să vorbească minte când trebuie să răspundă. *(egiptean)*

E de mare cinste omul care ştie să tacă. *(egiptean)*

Mai bine ascultă cu luare aminte decât să pui întrebări prosteşti. *(egiptean)*

Povesteşte ce ai văzut nu ceea ce ai auzit. *(egiptean)*

Cele ce sunt în inima omului înţelept se găsesc şi pe limba sa. *(egiptean)*

Cine nu spune nimic, nu gândeşte mai puţin. *(german)*

Ai minţit o dată şi te vei căi şapte zile. *(indian)*

Prostul străluceşte de înţelepciune până nu-şi deschide gura. *(indian)*

Să spui ochilor: “Vedeţi!”, să spui urechilor: “Auziţi!”, iar gurii: “Taci!” *(indian)*

Cine este mut trebuie să fie şi surd. *(indian)*

După vorbă poţi să-ţi dai seama cine are pană în mână. *(indian)*

Cine spune adevărul nu poate să mulţumească toată lumea. *(indian)*

Cine vorbeşte mult spune şi multe minciuni. *(indian)*

Şi înţeleptul când vorbeşte mult te plictiseşte. *(indochina)*

Să nu înghiţi fără să mesteci; să nu scoţi o vorbă fără să gândeşti. *(indochina)*

Sabia are două tăişuri, limba are o sută. *(indochina)*

Să rosteşti cuvântul pe măsura celor ce te ascultă. *(japonez)*

A spune o minciună este începutul unui furt. *(japonez)*

Nu pune uşă la gura altuia. *(japonez)*

Cuvintele care n-au fost spuse sunt flori ale liniştii. *(japonez)*

Cuvântul odată rostit nu mai poate fi ajuns nici cu patru cai în galop. *(japonez)*

Viermii tăcuţi fac găuri în pereţi. *(japonez)*

Dacă nu spui nimic nimeni nu se va certa cu tine. *(japonez)*

Dacă e bivol se prinde cu frânghia, dacă e om, se prinde cu vorba. *(malaez)*

La drum ai grijă de picioare, când vorbeşti ai grijă de limbă. *(malaez)*

O rochie prea lungă împiedică picioarele; o limbă prea lungă zăpăceşte capul. *(mongol)*

Sare broasca dar din lac nu pleacă; înşeală mincinosul, dar de ruşine nu scapă. *(mongol)*

Vorba trebuie de şapte ori înghiţită. *(persan)*

Cei mai mari mincinoşi sunt cei care jură. *(persan)*

Cine vorbeşte seamănă, cine ascultă culege. *(persan)*

Tăcerea îmblânzeşte mânia. *(persan)*

Adevărul este bun la timpul potrivit. *(persan)*

Buna înţelegere durează atât timp cât îţi ţii limba. *(turc)*

Cine spune adevărul trebuie să stea cu un picior în şa. *(turc)*

O oră de adevăr valorează cât 70 de ani de rugăciuni. *(turc)*

Cine-şi pune frâu limbii îşi pune capul la adăpost. *(turc)*

Câţi oameni n-ar rămâne muţi dacă li s-ar interzice să vorbească bine despre ei şi rău despre alţii. *(turc)*

Tăcutul îi vine de hac flecarului. *(turc)*

Cine este mincinos nu trebuie să fie în nici un caz şi uituc. *(turc)*

Când cocoşul cântă înainte de vreme i se taie capul. *(turc)*

Ascultă de o sută de ori, gândeşte de o mie de ori şi vorbeşte doar o singură dată. *(turc)*

Înţeleptul nu spune ce ştie; prostul nu ştie ce spune. *(turc)*

Umple piua cu boabe şi ea are să piseze (a da ocazie la calomnii).

Omul mut nu are duşmani.

Monahul trebuie să trăiască Evanghelia nu să o discute.

Secretele sunt bine ascunse numai dacă au un singur paznic. *(Abu Shakur)*

Cuvântul rostit trebuie să fie asemenea rubinului, mic, dar de mare preţ. Cât timp nu ai vorbit, cuvântul a stat în puterea ta, de îndată ce l-ai rostit, el te ţine sub puterea lui. *(Abu Shakur)*

Pata pe care o lasă o singură minciună nu poate fi ştearsă de o sută de vorbe adevărate. *(Abu Shakur)*

Minciuna este caracteristica celor slabi. *(Abolghassem Firdusi)*

Cel care ascultă bârfelile este mult mai vinovat decât cel care le răspândeşte. *(Al Fadl Ibn Sahl)*

Sunt vorbe care vindecă sufletul bolnav. *(Aeschilus)*

Cel ce spune ce-i place aude ce-i displace. *(Alceu)*

Ce câştigă cei care mint? "că nu sunt crezuţi când spun adevărul". *(Aristoteles)*

Cel care ştie multe dar nu-şi poate ţine gura este asemenea unui copil cu un cuţit în mână. *(Callimah)*

Nu există ceva mai urât decât a afirma înainte de a cunoaşte. *(Cicero)*

Ce să ascult vorbe, când văd fapte? *(Cicero)*

Fereşte-te în conversaţiile tale de a pomeni pe larg şi fără măsură de anumite fapte şi primejdii ale tale; pentru că, dacă ţie îţi place să pomeneşti de primejdiile prin care ai trecut, nu tot aşa le place şi celorlalţi să asculte întâmplările tale. *(Epictetus)*

Ce vrei să-ţi spun: minciuni agreabile sau adevăruri dure? Alege! *(Euripides)*

Pune o întrebare cuminte şi vei auzi lucruri cuminţi. *(Euripide)*

Vorbeşte, dacă sunt cuvintele tale mai convingătoare ca tăcerea, dacă nu, taci. *(Euripide)*

Calomnia este flagelul cel mai de temut, pentru că ea prezintă doi vinovaţi şi o victimă. *(Herodot)*

Cel ce-şi drămuieşte cuvintele este o comoară. Măsurarea cuvintelor este cea mai preţioasă măsură. Dacă eşti bârfitor, în curând lumea te va bârfi şi mai mult. *(Hesiod)*

Oricât de mari ar fi darurile, ele pier din pricina flecărelii autorului lor. *(Martialis)*

Caracterul celui care vorbeşte este acela care convinge, nu vorba. *(Menander)*

Caracterul celui care vorbeşte convinge, nu felul în care vorbeşte. *(Menandru)*

Mai degrabă vor ţine muritorii foc în gură, decât să păstreze un secret. *(Petronius)*

Vorbeşte ca şi cum va trebui să dai socoteală. *(Plato)*

Vorbirea este mai grea decât orice altă lucrare şi ea nu serveşte decât celui care o cunoaşte temeinic. *(Ptahhotep)*

Este ruşinos să spui una şi să gândeşti alta; cu atât mai ruşinos să scrii una şi să gândeşti alta. *(Seneca)*

Cu prea multă discuţie se pierde adevărul. *(Syrus)*

Trebuie să avem urechea neîncrezătoare faţă de învinuiri. *(Syrus)*

Nu te grăbi să acuzi sau să lauzi pe nimeni. *(Syrus)*

Observă totdeauna măsura la vorbă şi la tăcere. *(Syrus)*

Cel mai rău soi de duşmani este cel al lăudătorilor. *(Tacitus)*

Ceva să se ascundă soţiei, ceva prietenilor şi ceva fiilor; cel înţelept să vorbească cu multă prudenţă, după ce va fi chibzuit mai întâi ce e potrivit şi ce nu. *(Cukasaptati)*

Cine defăimează pe un om de treabă acela se pătează singur; cine aruncă cenuşă în aer, aceluia îi cade pe cap. *(Kusumadeva)*

O persoană vrednică de stimă străluceşte vorbind, dar şi tăcând. *(Lalitavistara)*

Să se spună adevărul; să se spună ce-i plăcut; să nu se spună ce-i adevărat, dar neplăcut; nici ce-i plăcut, dar neadevărat. *(Manu)*

Cine nu prinde ceea ce s-a spus o singură dată sau cine n-o spune şi el la rândul său, cine nu are un mic tezaur de vorbe de spirit şi de povestiri frumoase, ce farmec mai are conversaţia aceluia? *(Pancatantra)*

Tăcerea este sanctuarul prudenţei. *(Baltasar Gracian)*

Discreţia nu e totuna cu ascunderea adevărului. *(Balzac)*

Tăcerea adâncă este filozofia sufletelor alese. *(Balzac)*

Tăcerea intră cu nouă părţi din zece în înţelepciune. *(Balzac)*

Aminteşte-ţi permanent că vorbele tale pot avea mai multă greutate decât crezi şi că există o diferenţă între ceea ce spui şi ceea ce se aude. *(Bruce Hyland)*

Un om convins împotriva părerii sale continuă să aibă aceiaşi părere. *(Butler)*

Minciunile obligă mai mult decât orice adevăr. *(Camille Goemans)*

Precât este de folos, la vreme de trebuinţă, cuvântul cuvios, pre atât este de neputincios cuvântul aceluia care, nefiind întrebat de nimeni, tuturor dă sfat. *(Cantemir)*

Bună parte din vorbirea meşteşugită consistă în a şti cum să minţi. *(Erasmus)*

Nu asculta pe aceia care vor discuta în mod subtil despre bine şi despre rău. Nu te lăsa impresionat de frumuseţea şi de fineţea vorbelor lor. Căci Împărăţia lui Dumnezeu nu stă în vorbe, ci în virtute. *(France)*

Un dialog nu duce la nimic dacă planurile de gândire nu coincid. *(G. Călinescu)*

Printr-o singură minciună se pierde întreaga reputaţie a integrităţii. *(Gracian)*

Rezerva este o dovadă sigură a înţelepciunii. Limba este un animal sălbatic; când a apucat să se năpustească, greu o mai pui în lanţuri. *(Gracian)*

Orice dare în vileag a unui secret este vina aceluia care l-a încredinţat. *(La Bruyere)*

Unul din semnele mediocrităţii spiritului este faptul de a povesti totdeauna câte ceva. – *forma mai înaltă a spiritului te duce la gruparea faptelor, la concluzii, la generalizări. (La Bruyere)*

Nimic nu apasă atât ca un secret. *(La Fontaine)*

Căci ca şi cum, dacă aţi făcut mâncăruri multe şi foarte bune şi bine mirositoare, mai târziu însă amestecaţi în ele ceva urât, toate netrebnice le faceţi, tot aşa şi în cuvinte. Dacă mai înainte aţi vorbit cuvinte cuminţi şi vrednice de laudă, mai târziu însă aţi amestecat la ele vorbărie proastă, toate le-aţi stricat şi întru nimică să fie socotite le-aţi făcut. *(Neagoe Basarab)*

Nu merită să-ţi calci pe inimă pentru a spune adevărul unor oameni care au obiceiul de a privi cu neîncredere tot ceea ce le spui, fie că e adevărat sau nu. *(M. Twain)*

Spune adevărul, şi atunci nu va trebui să mai ţii minte nimic. *(M Twain)*

Ceea ce nu încredinţăm nimănui e mai secret decât ceea ce încredinţăm celui mai discret dintre toţi oamenii. *(Oxenstierna)*

Uşurinţa de a face promisiuni şi greutatea de a le ţine sunt aproape inseparabile. *(Oxenstierna)*

Elocinţa continuă plictiseşte. *(Pascal)*

Dai dovadă de prostie, dacă întrerupi pe cineva care vorbeşte ca să-ţi exprimi tu părerea. *(Saadi)*

Dă fiecăruia urechea ta, dar la puţini glasul tău. *(Shakespeare)*

Nu da limbă gândurilor tale, nici acţiune vreunui gând nepotrivit. *(Shakespeare)*

De copacul tăcerii atârnă fructul său, pacea. *(Schopenhauer)*

Înfloriturile retorice în cuvântări şi în discursurile serioase, sunt ca florile albastre şi roşii presărate în grâu, plăcute celor care vin numai pentru a se distra, dar dăunătoare celui care culege profitul. *(Swift)*

O dispută îndelungată înseamnă că ambele părţi greşesc. *(Voltaire)*

Secretul de a fi plicticos constă în a spune totul. *(Voltaire)*

Tot ce creează tace. Natura-şi deschide florile ei în cea mai adâncă tăcere. Numai distrugerea vrea gălăgie. – Nu e războiul cel mai mare zgomot pe care-l face omul pe pământ? *(Vlahuţă)*

Râs – plâns

Cine râde prea mult pierde respectul celorlalţi. *(arab)*

Gluma este ca lâna; dacă o torci prea mult se rupe. *(armean)*

O glumă este pe jumătate ceartă. *(armean)*

Omul cult râde din ochi, omul rău din dinţi, prostul din gât iar înţeleptul nu râde niciodată. *(indian)*

Glumeşte, dar numai dacă tu însuţi suporţi glumele altora. *(persan)*

Vântul aduce ploaia, gluma – bătaia. *(persan)*

Gluma sfârșește rău. *(turc)*

Cine glumește cu măgarul său să nu se supere dacă va fi lovit. *(turc)*

Mai bine pierzi un prieten, decât un cuvânt de spirit. *Zugrăvește o categorie de glumeţi nestăpâniţi, amatori de succese ușoare. (Quintilian)*

Comicul este negaţia continuă a naturii. *Natura nu este niciodată comică ; comic este ceea ce o contrazice. (Hebbel)*

Cei care nu sunt niciodată serioşi când sunt tineri, vor fi melancolici când vor fi bătrâni; pe când “cei care seamănă în lacrimi vor recolta în bucurie”. *(Lubbock)*

A judeca aproapele

Esop spunea că fiecare din noi poartă două desăgi; una în faţă, cealaltă în spate; în cea din faţă punem păcatele altora, iar în cea din spate pe ale noastre; de aceea nici nu le vedem. *(Aesopus)*

Când vezi un om bun, gândeşte-te să-l întreci: când vezi un om rău, cercetează-ţi inima. *(Confucius)*

Ei trec cu vederea frumuseţea trandafirului, în schimb se uită cercetător la spini. *(Lucian)*

Toţi ne pricepem să dojenim, dar nu ne dăm seama când greşim noi înşine. *(Menander)*

Înţeleptul îşi îndreaptă defectul privind defectul altuia. *(Syrus)*

Un şeic văzu o desfrânată şi-i spuse: “Pari sclava vinului şi a dezmăţului” – iar ea-i dădu răspuns: “Ce par a fi, eu sunt, - dar tu, învăţătorule, eşti ceea ce pari a fi?” *(Omar Khayyam)*

Nu vădi greşelile ascunse ale oamenilor, pentru că dezonorându-i nu-ţi faci nici o faimă bună. *(Saadi)*

Licuricii spuneau stelelor: “Învăţaţii afirmă că lumina voastră se va stinge odată”. Stelele n-au răspuns. *(Tagore)*

Nu-i de ajuns să descoperim lipsurile; ba nici nu avem dreptul să facem aceasta dacă nu ştim în acelaşi timp să indicăm mijlocul pentru o situaţie mai bună. *(Goethe)*

Suntem obişnuiţi ca oamenii să-şi bată joc de ceea ce nu înţeleg şi să mârâie la ceea ce-i bun şi frumos, care adesea le e nesuferit. *(Goethe)*

Nu insultaţi niciodată o femeie care cade! Cine ştie sub ce povară se prăbuşeşte sărmanul (ei) suflet! *(Hugo)*

Dacă n-am avea de loc defecte nu am avea atâta plăcere să le observăm la alţii. *(La Rochefoucauld)*

Nimic nu-i atât de uşor ca a critica; dar nimic nu-i atât de greu ca a evita noi înşine greşelile despre care credem că avem dreptul să le criticăm la alţii. *(Oxenstierna)*

Zbir mişel, ţine-ţi mâna acoperită de sânge! De ce biciuieşti această depravată? Dezgoleşte-ţi propriul tău spate; tu ai râvnit fierbinte s-o întrebuinţezi în modul pentru care o biciuieşti. Cămătarul spânzură pe cel care înşeală. *(Shakespeare)*

Invidia nu se poate ascunde: ea acuză şi judecă fără dovezi; ea măreşte defectele; ea are denumiri enorme pentru cele mai mici greşeli; graiul ei este plin de fiere, de exagerări şi de ofense. *(Vauvenargues)*

Căsătoria - educaţie

Însoară-te devreme ca să apuce copiii tăi să-ţi fie prieteni. *(arab)*

Priveşte marginea stofei şi apoi cumpăr-o; priveşte mama şi apoi însoară-te cu fiica. *(arab)*

Femeia care ştie să se supună soţului, face să se răsucească luna pe degetul ei cel mic. *(arab)*

Soţul nu va avea decât soţia pe care o merită. *(arab)*

Fii pulbere sub paşii mamei tale, fiindcă raiul este acolo unde calcă paşii ei. *(arab)*

Cât timp copilul este mic, fi-i educatorul lui; când se face mare, să fi-i fratele lui. *(arab)*

Educarea copiilor seamănă cu mestecarea unor pietre tari. *(arab)*

Cine nu e supus părinţilor săi, nu e sincer sau credincios nici cu prietenii. *(armean)*

Cu ochi de bătrân să-ţi iei nevastă, cu ochi de tânăr să-ţi iei cal. *(armean)*

Bărbatul e zidul dinafară a casei iar femeia e peretele dinăuntru. *(armean)*

Femeia îngrijită se cunoaşte după hainele bărbatului ei. *(armean)*

Femeile sunt ca norii: când se întâlnesc, tunetele nu întârzie. *(armean)*

Cele mai frumoase păsări se află în colivie; femeile frumoase sunt deja măritate. *(chinez)*

Bărbatul trebuie să-şi ia o nevastă care să aibă jumătate din vârsta lui plus şapte ani. *(chinez)*

Între căsătoriţi să nu existe duşmănie care să depăşească o noapte. *(chinez)*

Ar însemna ca un soţ să fie foarte prost, dacă se teme de soţia lui, dar o soţie ar fi de o sută de ori mai proastă dacă nu se teme de soţul ei . *(chinez)*

Când copiii sunt răi nu merită nici o moştenire; când sunt buni şi vrednici, nu au nevoie de nici o moştenire. *(chinez)*

Natura a făcut ca femeia să se supună bărbatului, dar natura nu cunoaşte sclavi. *(chinez)*

Femeia şi prostul nu iartă niciodată. *(chinez)*

Bărbatul savant clădeşte cetăţi, femeia savantă le distruge. *(chinez)*

Chiar şi în meseriile specifice femeilor îndrumători sunt tot bărbaţii. *(chinez)*

Femeia cea mai lăudată este cea care nu vorbeşte nimic. *(chinez)*

Se cer patru însuşiri unei femei: virtutea să-i umple inima, modestia să-i strălucească pe frunte, blândeţea să se arate pe buzele ei şi munca să-i ocupe mâinile. *(chinez)*

Cu cât un soţ îşi iubeşte mai mult soţia, cu atât o face mai capricioasă; cu cât o soţie îşi iubeşte mai mult soţul, cu atât mai mult îi corijează defectele. *(chinez)*

Nu te încrede în soţie înainte de a-ţi fi dăruit zece copii. *(chinez)*

Dacă soţia ta este prea frumoasă, vei avea în ea pe stăpânul tău. *(egiptean)*

Femeia care-şi cârmuieşte bine casa este o avuţie de neînlocuit. *(egiptean)*

Nu poţi trăi liniştit dacă ai casă mare şi soţie frumoasă. *(indian)*

Cine se însoară la bătrâneţe îşi croieşte haină nouă din stofă veche. *(indian)*

Un om bătrân care se căsătoreşte cu o femeie tânără, este ca şi cum ar lua otravă. *(indian)*

Femeia fără soţ este ca noaptea fără lună. *(indian)*

Să plece în pădure cel a cărui femeie e arţăgoasă; casa lui şi aşa este o pădure! *(indian)*

Femeia şi iepurele sunt ai tăi cât timp îi supraveghezi bine. *(indian)*

O femeie încăpăţînată îşi va pune chiar soţul într-un coş şi-l va vinde. *(indian)*

Femeile sunt instruite de natură; bărbaţii sunt instruiţi de cărţi. *(indian)*

Lacrima e arma femeii aşa cum minciuna e arma hoţului. *(indian)*

Bastonul trebuie să fie atât de tare pe cât este câinele de rău. *(indian)*

Unde s-au strâns zece femei, gata şi tribunalul. *(indian)*

Femeia necăsătorită, barcă fără cârmă. *(indochina)*

Găina nu poate vesti zorile. *(indochina)*

Dacă soţul e înţelept, soţia e ascultătoare. *(indochina)*

Îndoaie copacul cât este mic; învaţă copilul până nu a crescut mare. *(japonez)*

A hrăni fără a instrui este cel mai mare păcat al părintelui. *(japonez)*

Inima femeii este ca timpul de primăvară. *(japonez)*

A avea stimă pentru o femeie fără a fi nebuneşte îndrăgostit de ea, aceasta e de dorit. *(japonez*)

Trebuie să te fereşti de trei rele: de şarpe, de omul care vorbeşte frumos şi de femeia capricioasă. *(japonez)*

Îndrumă-ţi soţia din prima zi. *(japonez)*

Cine-şi face soţia să plângă, nu va râde nici el. *(malaez)*

Întâi învaţă, apoi însoară-te. *(persan)*

O soţie neascultătoare aduce şi boală peste necazuri. *(sumer)*

Ia tarlaua pe loc neted şi soţia, fată. *(turc)*

Banii burlacului sunt mâncaţi de câini, iar gulerul de păduchi. *(turc)*

O dată la 40 de ani ascultă şi ce zice femeia. *(turc)*

Pe unde trece roata din faţă, tot pe acolo trece şi cea din spate. *(turc)*

Cu copiii nu se glumeşte. *(turc)*

Cine nu-şi bate fiul îşi va bate genunchii. *(turc)*

Fata trebuie lăudată sub povara snopului.

Căsătoria între egali este fără teamă. *(Aeschylus)*

Căsătoria trebuie să se facă între cei de-o seamă. *(Cleobulus)*

A creşte copii este un lucru riscant, căci reuşita depinde de multă trudă şi grijă, iar nereuşita întrece orice altă durere. *(Democritus)*

Cel mai mare rău pe care îl poţi face tineretului, când te ocupi de educaţia lui, este să-l obişnuieşti cu uşurătatea, căci aceasta produce plăcerile din care decurg viciile. *(Democrit)*

Există tineri cu minte multă şi bătrâni lipsiţi de minte; nu timpul te învaţă să gândeşti, ci firea şi educaţia timpurie. *(Democrit)*

Stăpânirea de sine a tatălui este preceptul cel mai însemnat pentru copii. *(Democrit)*

Nesuferit mai e pentru o soţie tânără un bărbat bătrân. *(Euripides)*

Femeile au o plăcere deosebită de a se bârfi între ele. *(Euripides)*

Cea mai bună căsătorie pentru un om cuminte este să ia ca zestre a soţiei un caracter frumos. *(Hipponax)*

Cine vrea să ia de soţie o moştenitoare bogată acela într-adevăr că plăteşte o mânie a zeilor sau vrea să fie nenorocit în timp ce-i numit fericit. *(Menander)*

Nu se poate ceva mai nefericit decât un bătrân îndrăgostit. *(Menander)*

O dată ce o femeie şi-a pierdut ruşinea, ea nu mai refuză nimic. *(Tacitus)*

E mai bine să fie ţinuţi în frâu copiii prin sentimentul ruşinii şi prin îngăduinţă decât prin frică. *(Terentius)*

Nu e prielnică o femeie tânără unui bărbat bătrân. *(Theognis)*

Fiul să fie răsfăţat cinci ani (şi) să fie bătut zece ani; dar când a atins (vârsta de) şaisprezece ani, să fie tratat ca un prieten. *(Canakya)*

Oaspetele, copilul, regele şi soţia nu (vor să) ştie dacă ai sau n-ai; ei repetă mereu: “dă” (şi iar) “dă”. *(Canakya)*

Ce folos că s-a născut un băiat, dacă-i neştiutor şi fără virtuţi? Ce foloseşte un ochi care nu vede? E numai o povară. *(Hitopadeca)*

Soţul este podoabă supremă a femeii chiar fără podoabe; căci dacă-i lipsită de el, ea nu străluceşte, chiar când e gătită. *(Mahabharata)*

Firea femeilor e nestatornică. *(Nala)*

Casa în care porunceşte o femeie, un jucător sau un copil se prăbuşeşte cu desăvârşire. *(Pancatantra)*

Femeii adultere glumele soţului îi ard măduva, iubirea oasele; vorbele drăgăstoase îi par împungătoare: nu pot fi mulţumiţi doi soţi care nu se iubesc. *(Pancatantra)*

Un copil ascultător, o ştiinţă care îmbogăţeşte, sănătatea, prietenii, o soţie virtuoasă şi iubitoare: cinci pricini care scot din rădăcină mâhnirea. *(Vetalapancavincatika)*

Când se îndrăgostesc de un om ales, femeile nu ţin seamă nici de părinţi, nici de locul unde s-au născut, nici de rude, nici de avere, nici de viaţă. *(Vetalapanca-vincatika)*

Egoismul inspiră atâta dezgust încât noi am inventat politeţea pentru a-l ascunde, dar el străpunge tot ceea ce-l acoperă şi se trădează în orice împrejurare. *(Arthur Scopenhauer)*

Desigur, soţia şi copiii sunt un fel de disciplinare a umanităţii. *(Bacon)*

Tinerele soţii ale bărbaţilor în vârstă au obiceiul să se gândească din vreme la alegerea celui care le va şterge lacrimile de văduve. *(Carlo Goldoni)*

Nu este în căsătorie inegalitate mai mare decât nepotrivirea de gândire şi de intenţii. *(Dickens)*

O mamă bună preţuieşte cât o sută de profesori. *(Herbart)*

Se pare că e necesar ca o femeie să fie mamă, pentru a fi venerabilă. *(Hugo)*

Copiii au mai multă nevoie de modele decât de critici. *(Joubert)*

O femeie urâtă nu poate inspira decât o iubire nebună. *(La Bruyere)*

Ameliorăm omenirea când ameliorăm tineretul. *(Leibniz)*

Mintea unui copil este o pagină albă, pe care putem scrie aproape tot ce voim; dar odată ce am scris, cerneala aproape că nu se mai poate șterge. *(Lubbock)*

Căci lăsând pe tineri să fie crescuţi cât se poate de rău şi încă din cea mai fragedă vârstă să se strice încetul cu încetul, spre a-i pedepsi apoi, când, ajungând oameni în toată firea, săvârşesc crimele ce-au încolţit în sufletul lor încă din copilărie, ce altceva faceţi, rogu-vă, decât să vă spânzuraţi hoţii pe care vi i-aţi crescut? *(Morus)*

Buna creștere a tineretului este garanţia cea mai sigură a fericirii unui stat. *(Oxenstierna)*

Copilul ajunge pentru părinţii săi, după educaţia care o capătă: răsplată sau pedeapsă. *(Rousseau)*

Căsătoria aduce nenumărate suferinţe, dar celibatul nu aduce nici o plăcere. *(Samuel Johnson)*

Prietenia

Pe fratele tău îl poţi apăra de oricine dar nu şi de el însuşi. *(arab)*

Nici atunci când la poarta fiecăruia va curge o fântână de argint, oamenii nu vor înceta să aibă nevoie unii de alţii. *(arab)*

Dacă nu poţi să-l ajuţi, cel puţin nu-l încurca. *(arab)*

Dacă ai un prieten frecventează-l fiindcă spinii şi mărăcinii cresc repede pe drumul neumblat. *(arab)*

Cine caută un prieten fără defecte va rămâne singur. *(arab)*

Gaura unui ac de cusut este suficientă pentru doi prieteni adevăraţi. *(arab)*

Nu dori bogăţie prietenului tău căci îl vei pierde. *(arab)*

Prietenia este o plăcere care nu face decât să crească pe măsură ce îmbătrâneşte. *(arab)*

Prietenia celor puternici, jurământul femeii şi soarele de iarnă durează cel mai puţin. *(arab)*

Dacă nu ai prieten ia-ţi o pisică. *(arab)*

Dacă prietenul tău este dulce, nu-l mânca de tot. *(arab)*

Sinceritatea este oglinda prieteniei. *(arab)*

Străin se simte cel care nu are prieteni. *(arab)*

Nu te certa cu vecinul cu care te întâlneşti în fiecare dimineaţă. *(arab)*

Nu-ţi cumpăra casă, cumpără-ţi un vecin. *(armean)*

Ai un vecin liniştit, ai viaţă liniştită. *(armean)*

Un prieten în satul meu valorează mai mult decât şaisprezece fraţi influenţi la curte. *(chinez)*

Cu greu se poate face un prieten într-un an, uşor se poate pierde într-o oră. *(chinez)*

Prietenii cei buni sunt cei vechi, hainele sunt bune noi. *(chinez)*

A te întâlni cu cineva şi a te împrieteni cu el, nimic mai uşor; a rămâne împreună şi a trăi în pace – iată ce este greu. *(chinez)*

Când cumperi un cal uite-te la gura lui; când îţi alegi un prieten, uite-te la sufletul lui. *(chinez)*

Mai bine să te ai de rău cu o rudă din depărtare decât cu vecinul tău. Mai bine să te certi cu socrii decât cu vecinii. *(indian)*

Dacă prietenul îţi este în pericol, mai întâi salvează-l, şi apoi ceartă-l pentru imprudenţa lui. *(indian)*

E greu să mai lipeşti vasul spart. *(indian)*

Nu rupe firul prieteniei, fiindcă dacă-l vei lega din nou va rămâne nodul. *(indian)*

Înţelepţii chiar dacă au de toate, caută să-şi facă prieteni. *(indian)*

Nu-ţi jigni prietenul atribuindu-i merite pe care nu le are. *(indian)*

Prietenul îl încerci când eşti la necaz, eroul în luptă şi omul cinstit când e vorba de datorii. *(indian)*

Nu ai prieten mai bun decât pe fratele tău; nu ai duşman mai mare decât pe fratele tău. *(indian)*

Depărtarea nu este depărtare dacă sufletele sunt apropiate. *(indian)*

Găseşte prieteni în zile bune pentru a-i pune la încercare în zilele rele. *(indian)*

Îi bănuieşti pe prieteni, îţi faci rău ţie! *(indian)*

Acela îţi este prieten care îţi ţine umbrela deasupra capului când plouă. *(indian)*

Prietenia dispare unde egalitatea încetează. *(indian)*

Un singur deget nu poate să prindă puricele. *(indochina)*

O întâlnire nu este altceva decât începutul unei despărţiri. *(japonez)*

O scânteie nu e foc; un singur om nu e om. *(mongol)*

Sprijinul casei – pilonii; sprijinul în nenorocire – prietenul adevărat. *(mongol)*

Înainte de a cumpăra casa află cine îţi va fi vecin. *(persan)*

Urechea unui ac este destul de mare pentru doi prieteni; lumea e prea mică pentru doi duşmani. *(persan)*

Prietenul tuturor nu e prietenul nimănui. *(persan)*

Vecinul bun e milă dumnezeiască. *(persan)*

Mai bine să-ţi fie duşman paşa decât vecinul. *(turc)*

Dacă vecinul e bun stai pe loc chiar dacă locul e rău. *(turc)*

Să mănânci şi să bei cu prietenii dar să nu faci afaceri cu ei. *(turc)*

Să nu-ţi spui secretele prietenului fiindcă şi el are un prieten căruia i-l va spune. *(turc)*

Piatra pe care o aruncă prietenul în tine nu-ţi sparge capul. *(turc)*

Prietenul te face să plângi, duşmanul, să râzi. *(turc)*

Un prieten se câştigă în patruzeci de ani. *(turc)*

Dacă vrei să câştigi ceva, atunci câştigă-ţi prieteni fiindcă duşmani naşte şi mama. *(turc)*

Decât prietenia ignorantului, mai bine dușmănia învățatului. *(turc)*

De multe ori prietenii îți fac mai multe griji decât dușmanii. *(turc)*

Orice să fie nou, dar prietenul să fie vechi. *(turc)*

Când ești acasă sprijină-te pe părinți; când ai trecut pragul casei, sprijină-te pe prieteni.

Egalitatea este sufletul prieteniei. *(Aristotel)*

Omul este o ființă sociabilă. *(Aristotel)*

Prietenia înseamnă un suflet în două trupuri. *(Aristotel)*

Prietenia este o haină valoroasă care se curăță când se murdărește, nu se aruncă la prima pată. *(Cato cel Bătrân)*

Nimic nu-i mai rușinos decât să te războiești cu acela cu care ai trăit în intimitate. *(Cicero)*

Cleobul spunea că preferă să fie arbitru între (doi) dușmani, decât între (doi) prieteni; căci, în orice caz, unul din prieteni îi va fi dușman, pe când dintre dușmani, unul îi va fi prieten. *(Cleobulus)*

Acordul felului de a gândi naște prietenia. *(Democrit)*

Nu căuta niciodată să te faci judecător între doi prieteni. *(Menander)*

Ajută-i pe cei săraci, fă-i pe oameni fericiţi, pe cât poţi; este singurul lucru care dăinuie, pentru că, atunci când soarta îţi va fi potrivnică, salvarea ta va veni de aici: este mult mai preţios un prieten adevărat decât un tezaur care zace undeva îngropat. *(Menandru)*

Virtutea este fundamentul amiciţiei; pentru a o păstra nu este nevoie decât de caritatea reciprocă. Aceasta este simplă şi nu are nevoie de farduri, nu cere nimic din cele exterioare. Şi dacă ea găseşte multe avantaje fără a le căuta (căci cine ar putea enumera foloasele şi farmecele prieteniei?), caritatea n-are nevoie de stimuli exteriori, este mulţumită de sine însăşi, ea este pentru sine un pinten şi o recompensă. *(Petrarca)*

Omul trebuie să aibă şi prieteni şi duşmani: prietenii îl învaţă ce trebuie să facă, iar duşmanii îl obligă să facă ce trebuie. *(Plutarh)*

Nu-ţi face repede prieteni, dar după ce ţi i-ai făcut, nu-i îndepărta repede de le tine. *(Solon)*

Cine cere ceva greu îşi refuză singur. *(Syrus)*

Patru feluri de prieteni sunt în realitate duşmani: cel ce profită de prietenul său, cel care nu-l ajută decât cu vorba, cel care-l linguşeşte, cel care-l ruinează. *(Digha-Nikaya)*

Şapte categorii de persoane nu preţuiesc nimic pentru a ţi-i face prieteni: - un om de rang superior; - un om prea

tânăr; - un om puternic la trup care n-a fost niciodată bolnav; - un om care iubeşte prea mult băutura; - un om iute şi bătăios; - un mincinos3 - un avar. Sunt trei amici buni: - un om care face cadouri; - doctorul; - omul inteligent. *(Kennko)*

Cel care-i veşnic cu mâna întinsă nu poate fi privit cu plăcere, chiar dacă-i un prieten. *(Pancatantra)*

Ce nu pot realiza doi oameni care sunt de acord? *(Somadeva)*

Prietenia îndoieşte bucuriile şi înjumătăţeşte necazurile. *(Bacon)*

Oamenilor nu le pasă de câte ştii, până nu află cât de mult îţi pasă de ei. Arată-ţi mai întâi grija faţă de om, apoi le poţi cere să facă orice. *(Balzac)*

Alături de un prieten adevărat este cu neputinţă să ajungi la deznădejde. *(Balzac)*

Devotamentul este nobleţea însăşi. *(Balzac)*

Rămâi singur sau dacă alegi prietenia, ia-l pe prieten aşa cum este. *(BachârIbn Burd)*

Frecventarea prietenilor să-ţi fie ca o şcoală şi convorbirea cu ei învăţătură. Fă-ţi din prietenul tău un învăţător şi uneşte prin el foloasele instrucţiei cu plăcerea conversaţiei. *(Gracian)*

Deşi era înconjurat de prieteni buni, iepurele a fost mâncat de câini. *(Ignacy Krasicki)*

În ceea ce priveşte „datoriile etice”, izbutim într-adevăr să tratăm pe aproapele cum ne tratăm şi pe noi înşine. Vreau să spun că: de datoriile cele mai mari faţă de noi înşine, cu toate că suntem atât de egocentrici, uităm tot aşa de mult ca şi de cele faţă de alţii. *(Lucian Blaga)*

Cei mai mulţi oameni îşi sunt atât de străini, încât ar trebui să vorbească la persoana a treia despre ei înşişi, cam aşa cum vorbesc copii. *(Lucian Blaga)*

Există oameni pe care nu îndrăzneşti să-i ataci, fiindcă ei se ascund în murdăria lor proprie, ca sepia. *(Lucian Blaga)*

Voiţi să aveţi mulţi care să vă ajute? Căutaţi să n-aveţi nevoie de ei. *(Manzoni)*

Îi arăt defectele când este de faţă şi-i laud calităţile când lipseşte. *(Sa’id Ibn Al-’Ass)*

E mai ruşinos să nu ai încredere într-un prieten decât să fii înşelat de el. *(Schopenhauer)*

E bine să te înduioşezi de nenorocirea prietenilor tăi, dar mai bine este să le vii în ajutor. *(Voltaire)*

Diverse

Cere ajutor de la acela pe care l-ai chemat la farfuria ta. *(arab)*

Corabia cu prea mulţi marinari se scufundă. *(arab)*

Când câinele are bani, i se spune: “Domnule câine!”. *(arab)*

Când un câine te ajută să treci fluviul, nu întreba dacă are râie. *(arab)*

Cine dispreţuieşte un lucru îl va pierde. *(arab)*

Visele unei pisici sunt pline cu şoareci *(arab)*

Când ceaşca este spartă de stăpâna casei nu se aude nici un zgomot. *(arab)*

Cine se tăvăleşte în tărâţe va fi mâncat de vaci. *(arab)*

Pasărea flămândă îşi face cuib chiar lângă şoim. *(arab)*

Să nu ai încredere în noroc până nu intri în mormânt. *(arab)*

Începutul pomului se află în sâmbure. *(arab)*

Cine este obişnuit cu pâine de la tine, îi va fi foame numai cât te vede. *(arab)*

Când avem nevoie de câine îi spunem: “Bună ziua domnule Câine!” *(arab)*

Cine fură un ac sau cine fură o cămilă tot hoţ se numeşte. *(armean)*

Cine ştie o meserie rămâne flămând până la prânz; cine nu, până seara. *(armean)*

Meseria este ca un izvor: nici nu se revarsă nici nu seacă. *(chiar dacă nu te îmbogăţeşte, oricum nu eşti sărac lipit) (armean)*

Nimic nu e mai ieftin decât lucrul scump. *(armean)*

Pentru a vinde e de ajuns un ochi; pentru cine cumpără, nici o mie. *(armean)*

Fiecare om are în inima sa un leu care dormitează. *(armean)*

Nu faci miel din câine tăindu-i coada. *(armean)*

Cine pleacă din casa lui pentru a merge în căutarea fericirii, aleargă după o umbră. *(chinez)*

Nu se acuză niciodată fără a se minţi puţin. *(chinez)*

Uşa cea mai bine încuiată este cea pe care o putem lăsa deschisă. *(chinez)*

A sluji unui prinţ e ca şi cum ai adormi cu un tigru. *(chinez)*

Cine-şi uită strămoşii e ca un râu fără izvor, ca un arbore fără rădăcini. *(chinez)*

Controlează-te chiar la tine acasă; nu comite nimic care te-ar face să roşeşti. *(chinez)*

Se hrăneşte o armată timp de o mie de zile; se foloseşte soldatul doar un moment. *(chinez)*

Lemnele de foc nu se vând în pădure şi nici peştele pe lac. *(chinez)*

Cu cât sunt mai multe legi, cu atât sunt şi hoţi mai mulţi. *(chinez)*

Omul care nu ştie să surâdă să nu-şi deschidă prăvălie. *(chinez)*

Obiceiul şi chelia dispar odată cu moartea. *(indian)*

Dacă înveţi să furi, trebuie să înveţi şi să mori. *(indian)*

Dacă e scump vei plânge o singură dată; dacă e ieftin nu vei înceta să plângi. *(indian)*

Un hoţ prinde alt hoţ, aşa cum un ghimpe scoate alt ghimpe. *(indian)*

Hoţul începe să fure fructe şi termină cu elefantul regelui. *(indian)*

Vaca va vorbi şi din stomacul hoţului. *(indian)*

Dacă află trei persoane, află şi treizeci. *(india)*

Şi oalele se ciocnesc dacă se află împreună. *(indian)*

Supuşii au de suferit când regele nu ştie să conducă, aşa cum au de suferit cei dintr-o familie când gospodina nu e pricepută. *(indian)*

Cenuşa cade în capul celui care o aruncă în sus. *(indian)*

"Nu ştiu, nu pot, nu am" – poţi să scapi de oricine cu aceste trei pretexte. *(indian)*

Peştele, ca şi musafirul, sunt buni numai două zile. *(indian)*

Cine încearcă zece meserii nu-şi câştigă pâinea cu nici una. *(indian)*

Pentru monedele făcute din argilă, vei primi plăcintă făcută din cenuşă. *(indian)*

Nu-l întreba despre bătălie pe comandantul armatei învinse. *(japonez)*

Ai ochi de vultur când cauţi ce te interesează. *(japonez)*

A primi un favor înseamnă a-ţi vinde libertatea. *(latin)*

Dacă în plină zi regele îţi spune că e noapte, admiră stelele. *(persan)*

Dacă ai bani, şi în pădure găseşti ciorbă. *(persan)*

Cât timp poţi trăi în pace nu bate la poarta războiului. *(persan)*

În faţa oaspetelui nu baţi câinele. *(persan)*

Durerile de dinţi şi datoriile sunt asemănătoare: ori le scoţi ori le plăteşti, doar atunci te linişteşti. *(persan)*

Musafirul ne e drag până în trei zile. *(persan)*

Chiar dacă-ţi este duşman, primeşte-ţi oaspetele cu cinste. *(persan)*

Te duci şi cucereşti ţara duşmanului; duşmanul vine şi cucereşte ţara ta. *(cotropitorii vor fi mereu sub spectrul nefast al revanșei aducătoare de noi conflicte) (sumer)*

Trei mutări fac câte un incendiu. *(turc)*

Cine urcă măgarul pe acoperiş va trebui să-l şi coboare. *(turc)*

Nu construieşti o geamie cu banii de la jocul de noroc. *(turc)*

Avuţia jucătorului de noroc este înjurătura. *(turc)*

Hoţul din casă e greu de descoperit. *(turc)*

Hoţul începe de la o pâine. *(turc)*

Osul e cel care ţine gura închisă câinelui. *(turc)*

Cui îi place pilaful, poartă lingura la el. *(turc)*

Omul care e om şi din piatră îşi scoate pâinea. *(turc)*

Lucrul cumpărat este cel mai ieftin. *(nu creează obligaţii aşa cum se întâmplă cu lucrul primit în dar)*.

Ce-i al meu este al meu, ce-i al tău este negociabil.

Să nu faci negoţ decât cu bani gheaţă, a da pe datorie duce la neînţelegeri şi la ruperea relaţiilor. *(Abu Shakur)*

Înţelepţii învaţă foarte multe de la duşmanii lor. *(Aristofan, 445-383 î.Hr.)*

Cel care priveşte toate cu uşurinţă, va avea multe greutăţi. *(Lao Tse)*

Conduce bine cel care conduce mai puţin. *(Lao Tse)*

Înainte de a ţi se încredinţa cârma corăbiei, trebuie să fi fost vâslaş; să fi vegheat la proră şi să fi urmărit vânturile, dacă vrei să conduci tu însuţi corabia. *(Aristofan)*

Prima calitate a stilului este claritatea. *(Aristotel)*

Hoţul îl recunoaşte pe hoţ, iar lupul pe lup. *(Callimah)*

Garantează, şi paguba e gata. *(Chilo)*

Istoria este filosofia predând prin exemple. *(Dionis de Halicarnas)*

Suntem capricioşi când suntem fericiţi. *(Eschil)*

Nu există nici un mijloc de a te apăra în faţa celui hotărât să se poarte nedrept. *(Esop)*

Cine va mai număra luptele pierdute în ziua victoriei? *(Bjornstjerne Bjornson)*

Fiecare om are cu necesitate cea mai înaltă idee despre sine; în consecinţă, fiecare respectă în altul numai ima-

ginea sa proprie şi asemănarea cu dânsul.*(Cl. A. Helvetius)*

Oamenii care au funcţii înalte sunt de trei ori servitori: servitori ai guvernului sau ai statului, servitori ai reputaţiei lor şi servitori ai problemelor lor. *(Francis Bacon)*

Nu trebuie să doarmă toată noaptea conducătorul căruia i s-a încredinţat soarta poporului şi care are atâtea griji. *(Homerus)*

(Pentru) tot ce aiurează regii, sufăr aheii. *(Horatius)*

Nicăieri rezultatele nu corespund mai puţin aşteptărilor ca în război. *(Livius)*

Numai vezi să nu faci rău, în timp ce vrei să fii de folos. *(Ovidius)*

Câte de multe lucruri sunt socotite imposibile, înainte de a fi realizate! *(Plinius)*

Cea mai mare calitate a unui general de armată este aceea de a forţa duşmanii să lupte când el este cel mai puternic, şi să nu se lase forţat, când el este cel mai slab. *(Plutarh)*

Omul este măsura tuturor lucrurilor. *(Protagoras)*

Destinul îl duce pe cel care vrea şi-l trage pe cel care se opune. *(Seneca)*

Fii sigur că un stat în care nu există pedeapsă pentru neobrăzare şi pentru libertatea de a face orice sfârşeşte prin a se prăbuşi. *(Sofocle)*

Condu, învăţând mai întâi să fii condus; căci învăţând a fi condus, vei şti să conduci. *(Solon)*

În înfăptuirile mari e greu să fii pe placul tuturor. *(Solon)*

Trist ajutor e acela care, în timp ce sprijină, vatămă! *(Syrus)*

De chibzuinţa comandantului atârnă vitejia soldaţilor. *(Syrus)*

Pe nedrept acuză pe Neptun acela care naufragiază a doua oară. *(Syrus)*

Cei ce oftează îmbătrânesc într-o singură zi. *(Teocrit)*

Să nu juri că “asta nu se va întâmpla niciodată”. *(Theognis)*

Cu picăturile de apă care cad una câte una, puţin câte puţin, se (poate) umple un vas. Aceasta-i legea oricărei acumulări de bani, de cunoştinţe şi de merit religios. *(Hitopadeca)*

Otravă este ştiinţa rău învăţată, otravă este mâncarea la indigestie, otravă este jocul de noroc pentru cel sărac, otravă este femeia tânără pentru un bătrân. *(Hitopadeca)*

Regele, căruia medicul, învăţătorul şi ministrul său îi spun (numai) ceea ce-i place, îşi pierde iute sănătatea, virtutea şi vistieria. *(Hitopadeca)*

Regele să-şi ocrotească supuşii, ca un tată, împotriva hoţilor, dregătorilor, duşmanilor, împotriva favoritului său şi a propriei sale lăcomii. *(Hitopadeca)*

Să-l câştigi pe prieten prin sinceritate, pe duşman prin purtare iscusită, şi prin putere, pe cel avid prin bani, pe stăpân prin serviciu, pe brahman prin stimă, pe o femeie tânără prin iubire, pe rude prin îngăduinţă, pe cel violent prin laude, pe învăţător prin plecăciuni, pe cel prost prin istorisiri, pe cel deştept prin ştiinţe, pe cel pasionat de ceva prin ceea ce-l pasionează, pe toată lumea printr-un caracter ales. *(Navaratnaparikşa)*

Un singur rege puternic într-o ţară este spre binele ei. (Când sunt mai) mulţi, ei îi aduc pierzarea. *(Pancatantra)*

Într-o ţară fără stăpân până şi hoţii nu sunt în siguranţă; pentru că doi iau prada de la unul şi mulţi de la doi. *(Ramayana)*

Dacă îndepărtezi dreptatea, regatele nu sunt decât mari bande de tâlhari. *(Augustin)*

Ce sunt domniile fără justiţie decât nişte mari tâlhării? *(Augustin)*

Norocul? De când alergi după el ţi-l făceai singur. *(Al. Vlahuţă)*

Adevărul aşteaptă. Numai minciuna e grăbită. *(Al. Vlahuţă)*

Persecuţia este foarte logică. Toleranţa religioasă este un fel de lipsă de credinţă. *(Ambrose Bierce)*

În tinereţea unui stat înfloresc armele; la vârsta mijlocie a unui stat, învăţătura; după aceea ambele împreună pentru un timp oarecare; la vârsta declinului unui stat înfloresc meşteşugurile şi comerţul. *(Bacon)*

Cei patru stâlpi ai cârmuirii sunt: religia, justiţia, consiliul şi visteria. *(Bacon)*

Când un stat devine prea puternic, el e ca o apă care se revarsă singur, după cum s-a văzut la state ca Roma, Turcia, Spania ş. a. m. d. *(Bacon)*

Curţile de justiţie seamănă în general cu un tufiş; când oile caută adăpost acolo, împotriva vremii rele, e sigur că vor pierde o parte din lâna lor. *(Bacon)*

O libertate fără limite ucide libertatea. *(Balzac)*

Cele mai mari minciuni se spun înainte de alegeri, după vânătoare şi în timp de război. *(Bismark)*

Cultura consumistă, care concentrează interesul omului asupra bunurilor de consum, îl distrage de la bunurile spirituale şi sufocă în el valorile culturale şi religi-

oase, închizându-l în orizontul restrâns al unui trist naturalism. *(Carlo Flore)*

Este dorită lenea celui rău şi tăcerea prostului. *(Chamfort)*

Oamenii ar trebui să fie mulţumiţi cu răul şi să nu ceară mai răul. *(Costas Varnalis)*

Nu pot înţelege de ce este mai glorios să bombardezi un oraş decât să asasinezi pe cineva cu securea. *(Dostoievski)*

Dacă una dintre părţi încearcă să câştige totul fără a face nici o concesie, nu vor putea fi obţinute rezultate favorabile iar încrederea se va pierde. *(Inoue Kaoru, om de stat japonez , 1836-1915)*

Marile imperii, sufletele mici şi creierele mărginite se îmbolnăvesc împreună. *(Edmund Burke – scriitor şi orator britanic, 1729-1797)*

Judecata generaţiilor viitoare este deja injustă pentru că are loc în absenţa acuzatului. *(E. Kroski)*

Lucrurile nu îngăduie să fie mult timp rău conduse. *(Emerson)*

În ordinea naturii noi nu putem înapoia binefacerile acelora de la care le primim, sau numai rar. Dar binefacerea pe care o primim trebuie restituită cuiva rând cu rând, faptă cu faptă, centimă cu centimă. Feriţi-vă ca

prea mult bine să stea în mâna voastră. El se va strica iute… Plătiţi-l repede în vreun fel. *(Emerson)*

Religia industrială tinde să reducă omul la calitatea de sclav al economiei şi al sistemelor inventate de el. la capătul unui şir lung de facturi pentru lumină, gaz şi telefon, acesta nu întrevede nimic altceva decât nota de plată de la pompele funebre. *(Eric Fromm)*

Păzeşte-te să scrii prea bine. Este maniera cea mai rea din câte există. Limbile sunt creaţii spontane; opera popoarelor. Nu trebuie să le folosim cu prea mult rafinament. *(France)*

Publicitatea constă din optzeci şi cinci la sută confuzie şi cincisprezece la sută comision. *(Fred Alen)*

Omul nu est nimic altceva decât înşiruirea faptelor sale. *(Georg Wilhem Friedrich Hegel)*

Războiul, comerţul şi pirateria alcătuiesc o trinitate inseparabilă. *(Goethe)*

Fiecare ar fi ajuns să exceleze în ceva, dacă şi-ar fi cunoscut aptitudinea sa de căpetenie. *(Gracian)*

Cu cât o civilizaţie progresează mai repede, cu atât ea moare pentru a lăsa loc alteia. *(Havelock Ellis)*

Cine vrea să fie în relaţii bune cu toţi, va pierde repede sensul drumului drept. *(Ivan Franko)*

Degeaba dăm de mâncare lupului, totdeauna se va uita în direcţia pădurii. *(Ivan Turgheniev)*

Politeţea este un fel de atenuator care acoperă asperităţile caracterului nostru şi prevenire ca alţii să nu fie răniţi. *(J. Joubert)*

Dacă datorezi băncii o sută de lire, ai într-adevăr o problemă. Dar dacă îi datorezi un milion, cea care are probleme e banca. *(John Maynard Keynes)*

În cazul unui rău mare, un remediu mic nu dă un rezultat mic; un remediu mic nu dă pur şi simplu nici un rezultat! *(John Stuart Mill)*

Comunicarea între diplomaţi este ca o stradă cu două sensuri; nu te poţi aştepta să obţii multe informaţii decât dacă eşti capabil să comunici tu însuţi informaţii. *(Karl Gruber – om de stat austriac)*

Cei care fără a ne cunoaşte îndestul gândesc rău despre noi, nu pe noi ne atacă, ci închipuirea minţii lor. *(La Bruyere)*

Politeţea face ca omul să apară în exterior aşa cum ar trebui să fie în interior. *(La Bruyère)*

Nebunii bătrâni sunt mai nebuni decât cei tineri. *(La Rochefoucauld)*

Arta de a şti să pui bine în acţiune calităţi mediocre fură stima şi dă adesea mai multă reputaţie decât meritul adevărat. *(La Rochefoucauld)*

Vrei să ataşezi pe cineva la interesele tale? contează mai mult pe binefacerile pe care le aşteaptă de la tine, decât pe acele pe care le-a primit. Speranţa are mai multă putere asupra spiritului omenesc decât recunoştinţa. *(La Rochefoucauld)*

Cu binefacerile e ca şi cu zarurile: ele trebuie aruncate la întâmplare. *(La Rochefoucauld)*

Cine nu pedepseşte nedreptate porunceşte să fie făcută. *(Leonardo da Vinci)*

Unicul ţel al tribunalelor este să menţină societatea în starea sa actuală. *(Lev Tolstoi)*

Mulţi stau orbi şi surzi în marele templu al naturii. *(Lubbock)*

Tocmai mişcarea cea mare, ce-o facem, mişcarea dimpreună cu pământul în spaţiul cosmic, n-o simţim. Tot astfel nu simţim nici ce se întâmplă cu noi din punct de vedere metafizic, care-i rolul nostru în tragedia sau comedia cosmică. *(Lucian Blaga)*

A trăi pentru a consuma şi a consuma pentru a trăi constituie unul din cercurile vicioase cele mai periculoase ce caracterizează în mod relevant condiţia noastră socială şi existenţială. *(M. Pollo – sociolog)*

Oamenii schimbă bucuros domnitorii, crezând că situaţia lor va deveni mai bună, şi această credinţă îi face să ia armele împotriva celui care-i cârmuieşte; aici el se

înşeală, pentru că văd după aceea prin experienţă că starea lor a devenit mai rea. *(Machiavelli)*

Nu există lucru mai greu de făcut, nici mai îndoielnic în reuşită, nici mai primejdios de întreprins, decât a introduce cel dintâi orânduieli noi. *(Machiavelli)*

Cine doreşte ca vârsta de aur a omenirii să se întoarcă, n-ar trebui să uite că pe atunci oamenii se hrăneau cu ghindă. *(Mandeville)*

În nenorocirile publice şi-n tulburările de lungă durată a ordinii obişnuite, oricare ar fi ea, se observă totdeauna o sporire, o înălţare a virtuţilor; însă, în acelaşi timp, nu lipseşte niciodată şi o creştere a depravării, de obicei cu mult mai generală. *(Manzoni)*

Sinuciderea este cea mai imorală dintre crime. *(Massimo Bontepelli)*

Pentru a câştiga pe oameni nu este o cale mai bună decât aceea de a ne împodobi în ochii lor cu înclinaţiile lor, de a rosti maximele lor, de a tămâia defectele lor şi de a aplauda ceea ce fac. *(Moliere)*

Acela care ştie să flateze, ştie la fel de bine să bârfească, să defăimeze, să clevetească, să clevetească. *(Napoleon Bonaparte)*

În 99 de cazuri din 100, ceea ce este numită „opinie publică” este de fapt un fals grosolan. *(Nicolae al II-lea)*

Fereşte-te să te afli în patru situaţii periculoase:
Să nu te duci niciodată la un sultan, chiar dacă te-ai strădui să-l sfătuieşti de bine şi să-l aperi de rău.
Să nu rămâi între patru ochi cu o femeie care nu este a ta, chiar dacă ai de gând să-i citeşti din Coran.
Să nu te împrieteneşti cu cel care s-a certat cu apropiaţii lui, căci el se va certa şi mi repede cu tine.

Să nu rosteşti niciodată vreun cuvânt pe care l-ai putea regreta a doua zi. (Omar Ibn Abd-*Al-Aziz)*

Candoarea şi probitatea sunt mult mai aproape de dobândirea succesului decât subtilitatea şi fineţea. *(Cardinalul Richelieu, 1585-1642)*

Făcând o promisiune, contractăm o datorie. *(Robert William Service)*

Nu destăinui prietenului tău toate secretele vieţii tale; se poate prea bine ca într-o zi să-ţi devină duşman. Nu fă duşmanului tău tot răul pe care i-l poţi face; se poate prea bine ca într-o zi să-ţi devină prieten. *(Saadi)*

Nu cunosc nici o excepţie de la această regulă: este mai puţin costisitor să cumperi lapte decât să ai o vacă. *(Samuel Butler)*

Stârneşte tigrul din pustiurile Hircaniei, luptă-te cu leul pe jumătate mort de foame, ca să-i iei prada; riscul e mai mic decât dacă stârneşti focul mocnit al fanatismului sălbatic. *(Scott)*

Nu te poţi sustrage de la îndatoriri, rămânând totodată om de onoare. *(Shakespeare)*

Omul prometeic nu recunoaşte concretul real aşa cum a fost zidit el de Dumnezeu, ci caută să dea formă realităţii după chipul şi asemănarea sa, ca să trăiască astfel ca un suveran şi obstinat într-o lume de ideal şi vis, adică într-o lume artificială. *(Schelling)*

Publicitatea reprezintă un factor economic preţios pentru că este cel mai ieftin mod de a vinde produse, îndeosebi când ele nu fac doi bani. *(Sinclair Levis)*

Politeţea este prudenţă; prin urmare lipsa de politeţe este prostie, fiindcă îşi face fără nici o trebuinţă şi dinadins duşmani. *(Schopenhauer)*

Cu cât inspiri o simpatie mai generală, cu atât inspiri o simpatie mai puţin profundă. *(Stendhal)*

Nu poate fi un ambasador perfect acela care nu este în acelaşi timp un bun orator. *(Torquato Tasso- scriitor italian din renaştere)*

Guvernele impun justiţia, dar ar putea ei s-o impună dacă n-ar fi violat-o mai întâi pentru a-şi întemeia stăpânirea? *(Ugo Foscolo)*

Tratăm pe oameni ca pe scrisorile primite; le citim cu grabă, dar nu le mai recitim. *(Voltaire)*

Cel care n-a simţit niciodată farmecul unei prietenii sincere şi dezinteresate nu cunoaşte toată fericirea pe care un om o poate primi de la alt om. *(Young)*

„Cred că firul de iarbă nu este mai neînsemnat decât ziua stelară. Şi furnica-i la fel de perfectă. Şi un fir de nisip sau un ou de ciocănitoare. Şi brotăcelul este o capodoperă comparabilă cu cele mai mari". *(Walt Whitman)*

Nici o putere nu poate fi de acord să negocieze ceea ce consideră a fi însăşi condiţia existenţei ei. *(Henry A. Kissinger)*

Organizare

Orice lucru, care merită făcut, trebuie făcut ieri.

Generaţiile tind să înveţe mereu mai puţin despre din ce în ce mai mult, până când, în final, vor şti nimic despre tot.

Viziunea fără acţiune este un vis cu ochii deschişi. Acţiunea fără viziune este un coşmar. *(japonez)*

Vor fi fericite statele când le vor conduce iubitorii de înţelepciune sau când conducătorii lor vor putea să se dea studiului înţelepciunii. *(A. M. S. T. Boetius)*

Ceea ce este bine conceput se exprimă cu claritate. *(Boileau)*

Prin răbdare, victorie. *(Abu Madin Ibn Hamal)*

În orice fel de luptă… comandantul… trebuie să-şi elaboreze un plan lămurit, a cărui primă calitate trebui să fie simplitatea. *(Al. Averescu)*

Bunul-simţ este măsura posibilului. El se compune din experienţă şi prevedere; este calculul aplicat la viaţă. *(Amiel)*

Dacă strategia este greşită, iscusinţa generalului pe câmpul de luptă, valoarea soldatului, strălucirea victo-

riei, oricât de decisivă, pierd din valoare. *(Alfred T. Mahan)*

În relaţiile cu oamenii este bine să vă aduceţi aminte:

- ✓Învăţătura dată rău se sparge în capul tău.
- ✓Copilul să-nvaţă când nu se răsfaţă.
- ✓Nici unele nu sunt rele dacă te deprinzi cu ele.
- ✓Grijile-s la creditori mai mult decât la datori.
- ✓Dacă n-ai să mergi călare, nu umbla la-mprumutare.
- ✓Cască ochii la tocmeală, iar nu după ce te-nşeală.
- ✓Un nebun făgăduieşte şi-nţeleptul s-amăgeşte.
- ✓Nu vedea-n chip pocitura, ci vezi ce-i vorbeşte gura.
- ✓Multe sunt astăzi vorbite, dar mâine ies deosebite.
- ✓Ori om, ori semănătură, nu se schimbă din natură.
- ✓În certuri cine se bagă, păgubi trebuie să tragă.
- ✓Din tocmeală neînţeleasă, bani dând, rămâi fără casă. *(Anton Pann)*

Suntem ceea ce facem în mod repetat. De aceea măiestria nu este un dat, ci o deprindere. *(Aristotel)*

Este un principiu dovedit că trebuie să înveţi să asculţi pentru a şti comanda. *(Aristotel)*

În luptă trebuie să mergi înainte, nu să te înduioşezi. *(Balzac)*

Fără unitate în acţiune nu există putere. *(Balzac)*

Întreaga putere omenească este un compus conţinând răbdare şi timp. Oamenii de seamă voiesc mult şi dorm puţin. *(Balzac)*

Pe vorbă nu-ţi dă nimeni făină. *(Balzac)*

Nimic nu este mai grăitor şi mai tiranic pe lume ca amintirea a ceva ca trebuia să faci şi pe care nu l-ai făcut. *(Balzac)*

Prevenit înseamnă pregătit. *(Benjamin Franklin, om de stat, fizician, filosof şi publicist, 1706-1790)*

Capacitatea de a lua decizii este ceea ce-i separă pe lideri de ceilalţi oameni. *(Bruce Hyland/Merle Yost)*

Situaţii diferite necesită roluri diferite: cel ce ia decizii, cel care dă informaţii, lider, angajat, diplomat, om de echipă, individualist. Defineşte şi comunică rolul tău şi rolurile celor din echipă. *(Bruce Hyland/Merle Yost)*

Managerii confundă adesea problemele de suprafaţă cu adevăratele probleme. Priveşte dincolo de simptome pentru a găsi cauzele ascunse. *(Bruce Hyland/Merle Yost)*

Află procesul gândirii angajaţilor tăi. Metoda prin care o persoană ajunge la o concluzie reprezintă baza pentru susţinere sau perfecţionare. Nu presupune că îţi sunt cunoscute aceste metode. *(Bruce Hyland/Merle Yost)*

Rezolvă-ţi problemele pe măsură ce apar; astfel, eviţi aglomerarea lor. Amânările te fac să pari fricos şi ineficient. *(Bruce Hyland)*

Oamenii trebuie să ştie ce se aşteaptă de la ei şi cum vor fi apreciaţi. Reacţiile tale trebuie să fie oportune, regulate, constructive şi oneste. *(Bruce Hyland)*

A cere ajutor este un semn de înţelepciune şi de tărie de caracter. Nimeni nu trece prin viaţă sau nu lucrează de unul singur. *(Bruce Hyland!*

Când ţi se cere prea mult, refuză sau renegociază. Aranjează-ţi din nou prioritățile sau renunţă la îndatoririle mai puţin importante. Nu intra singur în capcana eşecului datorat suprasolicitării. *(Bruce Hyland)*

Niciodată să nu te opreşti din învăţat. A conduce este o profesiune, nu un drept sau o moştenire. Acceptă că vor exista, în mod frecvent, lucruri pe care nu le ştii şi că a găsi modalităţi mai bune de a rezolva lucrurile face parte din profesie. *(Bruce Hyland)*

Cu excepţia armatei, ordinele nu sunt binevenite. Oamenii vor să fie rugaţi. O cerere invită la participare şi la cooperare. *(Bruce Hyland)*

Din când în când, du-te în prima linie a frontului, acolo unde are loc acţiunea. Nu lăsa să-ţi dispară simţul pentru acţiune. *(Bruce Hyland)*

Dacă nu termini ce ai început, vei fi îngropat sub un munte de probleme neterminate. *(Bruce Hyland)*

Disconfortul poate fi productiv şi un stimulent puternic pentru schimbare. Vor exista momente când vei fi nevoit să permiţi sau să creezi disconfort pentru a obţine un final fericit. *(Bruce Hyland)*

Exprimă-ţi recunoştinţa pentru un lucru bine făcut. Oamenii dau rezultate extraordinare când se simt apreciaţi. *(Bruce Hyland)*

Fiecare comunicare este o şansă de a împuternici pe cineva. Învaţă când să fii tăios, când să fii agreabil şi când să menţii o poziţie echivocă. *(Bruce Hyland)*

Recunoscându-ţi deschis greşelile, limpezeşti atmosfera şi trimiţi un mesaj important despre responsabilitate. *(Bruce Hyland)*

Poartă-te cu cinste şi cu bună cuviinţă. Niciodată nu ştii ce acţiuni din trecut se poate întoarce împotriva ta în viitor. *(Bruce Hyland)*

Stabileşte şi fă cunoscut un cod de conduită pentru firma ta. Clarifică ceea ce aştepţi din punct de vedere profesional şi din punct de vedere al standardelor de muncă. *(Bruce Hyland)*

Fixează-ţi un scop precis. Urmează-ţi drumul către el în mod riguros. Evită încercarea de a fi totul pentru fiecare. *(Bruce Hyland)*

Dacă ai pierdut o bătălie, nu te teme că n-o să câştigi războiul. Continuă să te concentrezi asupra ţelului tău. Foarte rar un eveniment înseamnă sfârşitul procesului. *(Bruce Hyland)*

Ideile se clădesc pe o bază stabilă. Nu există o scurtătură între prezent şi viitor. Scopurile se ating prin planificare, pregătire şi executare. *(Bruce Hyland)*

Odată ţinta şi direcţia stabilite, nu te abate din drum decât dacă e absolut necesar. Consecvenţa este adesea mai bună decât schimbarea frecventă în căutarea drumului perfect. *(Bruce Hyland)*

Intervenţia comandantului asupra subordonaţilor este şi mai bună, când este rară şi oportună. *(C. Atanasiu)*

Prezenţa de spirit este o calitate rezultată din echilibrul inteligenţei şi al caracterului. *(Carl von Clausewitz)*

Înainte de a săvârşi ceva, e trebuitoare o înţeleaptă chibzuinţă; dar de îndată ce ai chibzuit adânc, trebuie o grabnică înfăptuire. *(C. C. Sallustius)*

Odată ruptă proporţia dintre scop şi mijloace, combinaţiile geniale sunt zadarnice. *(Ch. De Gaulle)*

Când avem de-a face cu oamenii, trebuie să reţinem că nu ne aflăm în faţa unor făpturi logice. Ne aflăm în faţa unor făpturi emoţionale, clădite din prejudecăţi şi conduse de mândrie şi vanitate. *(Dale Carnegie)*

Dacă există vreun secret al succesului, el rezidă din capacitatea de a înţelege punctul de vedere al celuilalt şi de a vedea lucrurile atât din perspectiva acestuia, cât şi al dumneavoastră. *(Dale Carnegie)*

Cred că puterea mea de a trezi entuziasmul oamenilor cu care lucrez este cel mai de preţios capital al meu şi sunt convins că unicul mijloc de a descoperi ce e mai bun în oameni este prin aprecieri şi încurajări. *(Dale Carnegie)*

Informaţia este sufletul tuturor afacerilor publice. *(Daniel Defoe, 1660-1731)*

Sfaturi pentru programarea şi organizarea muncii

- ✓Scapă de urgenţe.
- ✓Ordonează-ţi ideile.
- ✓Nu te ocupa de WC-uri.
- ✓Scapă de hoţii de timp.
- ✓Anticipează răul.
- ✓Pune-te pe locul doi.
- ✓Fixează priorităţi.
- ✓Anticipează întârzierile.
- ✓Fii decis.
- ✓Nu amâna decizia.
- ✓Controlează eficient.
- ✓Cere scheme.
- ✓Renunţă la plăceri.
- ✓Fii flexibil. *(Daniel Gheorghe Luchian)*

Nu-i de ajuns să faci binele, trebuie să-l faci şi bine. *(D. Diderot)*

Bine este ca în toate ale tale să pui singur umărul la lucru. La toate greutăţile caută în tine puterea cu care să le poţi ţine piept. Dacă vrei să înaintezi în înţelepciune, nu te uita dacă te ia lumea de prost, ori nebun. Treaba ei, nu te interesează! *(Epictet)*

Mintea omului este ca un bloc de gelatină pe care experienţa cade ca apa fierbinte. *(Edward de Bono)*

Nimic nu este mai rău pentru moral decât lipsa de informaţie la nivelurile de bază. Eu numesc această problemă NETMA - nobody ever tells me anything (nimeni nu-mi spune niciodată nimic) şi am încercat s-o minimizez pe cât posibil. *(Ed. Carlson)*

Tactul transformă adversarul în aliat. *(Edward Munson)*

A conduce nu înseamnă să aştepţi ca evenimentele să-ţi indice calea. *(E. Jalous)*

A aştepta să culegi altceva dintr-un pământ decât ceea ce a fost semănat în el, ar fi copilărie. *(Eminescu)*

Disciplina este izvorul succesului. *(Eschil)*

După insucces, planurile cele mai bune întocmite par absurde. *(F. Dostoevski)*

Cine nu ştie să tacă, nu este vrednic să conducă. *(Fr. Fenelon)*

Înainte de a te arunca în vâltoarea primejdiei, trebuie să o prevezi şi să te uiţi în ea; dar când eşti în primejdie, nu-ţi rămâne decât s-o înfrunţi. *(Fr. Fénelon)*

Pentru a înfăptui un lucru mare, trebuie să rişti ceva mare. *(Fr. Mehring)*

Numai un caracter disciplinat poate menţine ordinea. Ceea ce face puterea unei armate este disciplina. *(Fr. W. Forster)*

Adevărata disciplină este fondată pe autodisciplina celui ce comandă. *(Fr. W Forster)*

Când puterea devine abuzivă e semn că şi-a pierdut siguranţa de sine. *(Tacitus)*

Legile proiectelor (Golub):

1. Un proiect planificat cu neglijenţă pretinde de trei ori mai mult decât termenul prevăzut; un proiect planificat cu atenţie durează de două ori mai mult.
2. Colectivele care participă la realizarea unui proiect detestă obişnuitul raport săptămânal asupra modului în care progresează, pentru că raportul demonstrează foarte clar lipsa lor de progres.

Esenţa activităţii de planificare a luptei armate constă în stabilirea scopurilor şi formularea concepţiei loviturilor principale, în repartizarea forţelor şi mijloacelor între aceste direcţii, stabilirea misiunilor, precum şi

asigurarea materială şi tehnică a operaţiilor. *(G. K. Jukov)*

Datele cercetării şi interpretarea lor justă trebuie să constituie baza analizei situaţiei, luării hotărârii şi planificării operaţiei. *(G. K. Jukov)*

Cine are noţiuni clare poate ordona. *(Goethe)*

Nici un luptător înţelept nu-şi dispreţuieşte duşmanul. *(Goethe)*

Cu greu poate fi un mare comandant, fără a fi totodată un abil psiholog. *(Gustav Le Bon)*

Despre cei de aproape e bine să te informezi de departe. *(H. Papadat-Bengescu)*

Învăţând pe alţii, te instruieşti, povestind-observi, afirmând-examinezi, arătând-priveşti, scriind-gândeşti. *(H. Fr. Amiel)*

Mii de cuvinte – nu-s cât o faptă, ia aminte! *(H. Ibsen)*

Cine dă un ordin trebuie să fie sigur de posibilităţile şi de modul cum va putea fi executat. *(H. Moltke)*

Vezi unde ţi-e locul! *(Ibn al Muqaffa)*

Nu trece măsura!
Dacă ţi-a căzut pe cap puterea, caută adăpost la înţelepţi.
Fereşte-te să-ţi placă lauda.
Făptuirea celor mărunte duce la pierderea celor mari.

Fereşte-te de mânia exagerată.
Stăpânirea e de trei feluri: prin puterea credinţei, a forţei şi a prieteniei.
Măsură în vorbă şi în salut. *(Ibn al Muqaffa)*

Chibzuieşte fără grabă, dar execută repede hotărârile pe care le-ai luat. *(Isocrate)*

Că eu, feţii mei, am o grădină. Şi această grădină, cu darul şi cu ajutoriul lui Dumnezeu între multele mele nevoinţe şi ostenințe, o am făcut şi am crescut frumos şi bine. Grădina aceea şi creşterile cele frumoase dentr-însa suntu boiarii miei cei mari şi cinstiţi. Şi-am îngrădit cu gard ca cu zid de piatră şi grădina mea o am apărat, ca nu cumva să îndrăznească cineva să intre într-însa şi să strice ceva din ostenelile mele. De aceea osteneala mea şi grădina şi acele creşteri ce le apăraiu crescură frumoase şi înfloriră. Şi eu tot supt umbra lor şi a florilor lor m-am răcorit, şi ochii miei să răveneau de roua şi de veselia florilor lor. Şi nu numai ce mă veselea cu veselii şi mă bucura, ce încă şi capetele să şi le puie şi sângele să şi-l verse toţi voia şi era bucuroşi pentru mine. *(Învăţăturile lui Neagoe)*

Naţiunile, la fel ca indivizii, trebuie să-şi limiteze obiectivele, altfel vor avea de suportat consecinţele nesăbuinţelor lor. *(James Reston- ziarist american)*

Mergi înainte şi încrederea îţi va veni. *(J. B. D´alembert)*

Tactul ... înseamnă a şti cât de departe se poate merge. *(Jean Cocteau)*

Un comandant adevărat se rezervă pentru ceea ce numai el singur poate face. *(Jean Perré)*

Nu-i învеţi pe alţii ceea ce vrei, nu-i învеţi ceea ce ştii – îi învеţi ceea ce eşti. *(J. Jaurès)*

Pentru a fi ascultat, transpune-te în locul celor cărora te adresezi. *(J. J. Rousseau)*

Acolo unde nu există viziuni largi, de ansamblu, lumea riscă să piardă. *(Jean Monnet)*

Laşitatea tinde să arunce asupra altora răspunderea. *(J. Cortazar)*

Îmi place să ajut oamenii care se ajută singuri. *(J. Galsworthy)*

Ordinea vă face să câştigaţi timp. *(J. W. Goehte)*

Mulţi oameni consideră că jumătăţile de efort pot fi suficiente. O săritură mică este mai uşor de făcut decât una mare. Însă nimeni care doreşte să sară peste un şanţ lat nu va sări mai întâi peste jumătate din el. *(Karl von Clausewitz)*

Dacă ar trebui să rezum într-un singur cuvânt calităţile unui bun manager, aş spune că totul se reduce la decizie. Poţi folosi cele mai performante computere din lume şi poţi aduna toate tabelele şi numerele, însă, la

sfârşit, trebuie să asamblezi informaţiile, să stabileşti programul de lucru şi să acţionezi. *(Lee Iacocca)*

Omul care nu este hotărât să-şi asume răspunderea în momentele decisive nu trebuie să accepte rolul de şef. *(Luben Karavelor)*

Cine-şi face prea multe planuri se lasă de obicei tot aşa de mult condus de „moment", ca şi cei care nu-şi fac planuri de loc. *(Lucian Blaga)*

Numai operele mijlocii sunt ireproşabile, cele mari niciodată. *(Lucian Blaga)*

Pentru a înşela adversarul, întotdeauna este esenţial a-l pune în faţa unei dileme. *(L. Hart)*

Trebuie ţinut minte că nu există lucru mai greu de plănuit, mai îndoielnic de reuşit şi mai periculos de stăpânit decât crearea unui nou sistem. Fiindcă iniţiatorul va avea de înfruntat duşmănia tuturor celor care au de câştigat din păstrarea vechilor stări, iar cei care au de câştigat din înfiinţarea noilor sisteme n-ar găsi decât apărători cu jumătate de gură. *(Machiavelli)*

Cel ce-şi învinge duşmanii printr-o stratagemă este mai de preţuit decât cel cei învinge prin forţă. *(Machiaveli)*

Punctualitatea şefului şi cea a subalternului să devină una şi aceeaşi trăsătură morală. *(A. S. Makarenko)*

Autoritatea purcede din răspundere. *(A. Makarenko)*

Responsabilitatea este principalul promotor al omului. *(Mary Parker Follett)*

Comandantul…care nu are o cercetare bună este stăpânit de neştiinţă, neştiinţă care generează frica de necunoscut care în final generează haosul şi nesiguranţa. *(M. Eddy)*

Cum poate fi posibil ca cineva să analizeze toate variantele posibile şi să adopte o soluţie, când inamicul nu adoptă totdeauna acelaşi plan şi nu acţionează în acelaşi mod? Căci arta războiului este multiformă. Mintea omului este subtilă; el poate concepe multe planuri şi să adopte moduri neaşteptate de acţiune. *(Mauricius)*

Conducătorul prea temut de supuşi şi cel prea îngăduitor sunt nepotriviţi pentru oaste: teama naşte ură; iar îngăduinţa prea mare duce la neascultare. *(Mauricius)*

Orice om poate greşi, dar numai nebunul stăruie în greşeală. *(M. T. Cicero)*

Manifestă toleranţă pentru ambiguitate. Lumea nu este făcută doar din alb şi negru. A conduce este atât o artă, cât şi o ştiinţă. *(Merle Yost)*

Înţeleptul este pregătit a face faţă tuturor evenimentelor. *(Moliere)*

Calitatea esenţială a comandantului este fermitatea caracterului şi hotărârea de a învinge cu orice preţ. *(Napoleon)*

Comandantul trebuie să aibă atâta caracter cât şi inteligenţă. Oamenii care au multă inteligenţă şi puţin caracter sunt cei mai puţini indicaţi… *(Napoleon)*

Oamenii care au o inteligenţă obişnuită şi un caracter proporţionat vor reuşi adesea în această meserie. *(Napoleon)*

Viaţa în acţiune este cel mai bun învăţător. *(N. Iorga)*

Eşecul se datorează examinării obstacolelor. Reuşita se datorează examinării mijloacelor. *(Pancha-Tantra)*

Prezentul creionează viitorul. *(Peter Drucker)*

Singurul test corect aplicabil unui angajat, este legat de modul cum lucrează şi nu la ce şcoală şi cât timp a învăţat. *(Peter Drucker)*

Descentralizarea – înseamnă diviziunea muncii. *(Peter Drucker)*

Ceea ce numim management constă adeseori doar în a pune beţe-n roate celor care muncesc. *(Peter F. Drucker)*

A-ţi analiza permanent rezultatele, este modalitatea cea mai bună de a progresa. *(Peter Drucker)*

A fost o naivitate din partea optimiştilor secolului trecut să spere că tehnologia îl va duce în paradis, la fel cum tot o naivitate este tendinţa pesimiştilor acestui secol de a considera tehnologia ca fiind ţapul ispăşitor

pentru cruzimea, imaturitatea, orbirea, lăcomia şi orgoliul de sine al omului de azi. *(Peter Drucker)*

Recomand lăcomia intelectuală ca o formă a înnoirii de sine. *(Peter Drucker)*

Prin mijloace rele nu poate fi atins un scop bun. *(P. B. Shelley)*

Nu-i forţă să reziste în faţa iscusinţei. *(Phaedrus)*

Reguli de câştigare a auditoriului:

1. Descoperiţi care vă va fi auditorul.
2. Cunoaşteţi-vă subiectul.
3. Pregătiţi-vă serios.
4. Scrieţi-vă discursul şi exersaţi.
5. Vorbiţi pentru ceasul din fundul sălii.
6. Fiţi ferm cu cei care vă întrerup.
7. Nu încercaţi să discutaţi raţional cu cineva care este foarte nervos.
8. Lăsaţi-vă interlocutorul să vorbească până îşi pierde energia.
9. Încurajaţi-vă interlocutorul să expună toate plângerile pe care le are de făcut.
10. Reformulaţi reclamaţiile cu propriile lor cuvinte.
11. Nu promiteţi un ajutor pe care ştiţi bine că nu-l puteţi da şi nu faceţi afirmaţii necontrolate.
12. Ascultaţi cu atenţie – ascultaţi ceea ce se spune efectiv.

13. Folosiţi metoda repetiţiei şi expuneţi problemele simplu.
14. Daţi dumneavoastră primul telefon.
15. Fiţi primul care consemnează în scris cele hotărâte.
16. Notaţi-vă amănunte personale despre interlocutor. *(Polly Bird)*

Nu luaţi hotărâri importante „ad-hoc”. Cereţi sfaturi şi ghidare de la colegi calificaţi înainte de a vă implica. Nu vă încredeţi excesiv în propria judecată. *(Richard Koch)*

Să nu credeţi că dacă cineva nu vorbeşte sau reacţionează lent, înseamnă că nu gândeşte sau nu simte. Nu vă proiectaţi propriul comportament asupra celorlalţi. Încercaţi să fiţi sensibil la procesele lor de gândire, să căutaţi semne nonverbale, şi atunci răbdarea şi diplomaţia vor veni de la sine, în special cu clienţii. Încercaţi să deveniţi un bun ascultător, lucru care este mult mai dificil decât a fi un bun vorbitor. *(Richard Koch)*

Vreau să accentuez importanţa detaliilor. Trebuie să perfecţionezi pe cât posibil fiecare element al planurilor tale, dacă vrei ca ele să dea rezultate eficiente. *(Ray Kroc)*

Folosiţi echipa pentru a face presiuni asupra indivizilor recalcitranţi. Ori de câte ori se poate, determinaţi-i pe ceilalţi să facă presiuni în mod natural. *(Richard Kock)*

Fazele unui proiect:

1. Exaltare.
2. Dezamăgire.
3. Confuzie.
4. Căutarea vinovatului.
5. Pedepsirea nevinovatului.
6. Recompensă pentru cel neimplicat.

Nu faceţi compromisuri. Dacă ceva nu merge, înseamnă că nu merge. Perseveraţi până ce găsiţi o soluţie. Ceilalţi vă vor respecta hotărârea. *(Richard Koch)*

Pentru un bun organizator sunt esenţiale două calităţi: conştientizarea deplină a scopului pe care-l urmăreşte şi puterea de a lucra cu o mulţime de amănunte, fără a uita că sunt doar amănunte şi fără a deveni robul lor. *(Sir Arhur Hels)*

După părerea mea, nu poţi avea succes dacă nu treci printr-o perioadă de introspecţie şi repetate eşecuri. De fapt, succesul reprezintă acel procent din activitatea dumneavoastră care apare în urma celor 99 de procente numite „nereuşită”. *(Sochiro Honda)*

Un plan bun, executat oportun şi energic, este mai bun decât un plan perfect pus în aplicare săptămâna viitoare. *(S. C. Patton)*

Succesul, în mare parte, stă în voinţa de a învinge; să ne străduim deci şi să stăruim. *(Seneca)*

Să trăieşti cu inferiorul, aşa cum ai vrea să se poarte superiorul cu tine. *(Seneca)*

Să exprimăm ceea ce simţim, să simţim ceea ce exprimăm; vorba să semene cu fapta. *(Seneca)*

Dacă un om nu ştie în ce port vrea să ajungă, nici un vânt nu-i va fi favorabil. *(Seneca)*

Ordine, contra-ordine; dezordine… *(S. Scheleti)*

Ordinele trebuie enunţate de manieră clară şi precisă, fără ambiguitate şi confuzie, în cuvinte puţine. *(Se Ma)*

Orice ai face, fă-l cât poţi mai bine. *(S. Smilles)*

Climatul pozitiv e cel care incită, stimulează, impulsionează, mobilizează pe oameni la muncă şi realizare, inventivitate şi creaţie. *(T. Herseni)*

Dacă vrei să cunoşti cu adevărat un om, nu-l judeca numai după ce a făcut, ci şi după ce ar fi vrut să facă. *(Thomas Hardy)*

Punctualitatea este un fel de a ne arăta respectul pentru acei cu care treburile vieţii ne pun în legătură. *(Vauvenarguez)*

Perfecţiunea unei pendule nu este de a merge repede, ci regulat. *(Vauvenarguez)*

E mult mai uşor să iei o hotărâre decât să o pui în practică. *(W. S. Maugham)*

Recunoaşteţi unde încep şi unde se termină responsabilităţile dumneavoastră; a accepta mai multe decât sunteţi în stare duce la ineficienţă, iar a le transfera al-

tcuiva atunci când treburile se înrăutăţesc nu este corect, mai cu seamă dacă sunteţi direct responsabil. *(Wendy Grant)*

Cine vrea în grabă s-aprindă un foc, întâi foloseşte aşchii mai subţiri. *(William Shakespeare)*

Nu este suficient să facem tot ce putem; câteodată trebuie să facem şi ceea ce trebuie. *(Winston Churchill)*

În comunicare, ca în oricare alt sport, trebuie să dobândim mai întâi anumite aptitudini fundamentale. În fotbal, e necesar să stăpânim tehnica paselor, driblingul, blocarea adversarului; la golf vom învăţa poziţia corectă, modul de prindere a crosei şi cel de executare a loviturilor. În ceea ce priveşte comunicarea, printre „talentele" de bază necesare se numără: organizarea, utilizarea datelor corecte şi a auxiliarilor vizuali, deprinderea gesticii şi a mimicii eficiente etc. *(W. L. Nothstine)*